

Begroting 2023

Inhoudsopgave

Begroting 2023	1
Inhoudsopgave	3
Aanbieding	4
Samenvatting	6
Financiële hoofdlijnen	8
Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie	15
Programma 1 - Openbare orde en veiligheid	20
Programma 2 - Verkeer en vervoer	23
Programma 3 - Economie en ondernemen	26
Programma 4 - Onderwijs	29
Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme	32
Programma 6 - Sociaal domein	37
Programma 7 - Gezondheid en milieu	42
Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	46
Programma 9 - Overhead en financiën	49
Paragrafen	53
Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement	54
Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen	60
Paragraaf 3 - Financiering	63
Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering	66
Paragraaf 5 - Verbonden partijen	72
Paragraaf 6 - Grondbeleid	81
Paragraaf 7 - Lokale heffingen	84
Financiële begroting	91
Overzicht van baten en lasten	92
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	93
Balans	98
Overzicht reserves- en voorzieningenpositie	101
Bijlagen	104
Taakvelden overzicht	105
Overzicht investeringen	110
Indicatoren	116

Aanbieding

Structureel positieve begroting

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2023 aan, inclusief de meerjarenraming 2024 tot en met 2026 en de financiële onderbouwing voor het komende jaar. We sluiten af met een positief saldo in 2023 van € 130.000. De extra bijdrage vanuit het Rijk heeft daarin een belangrijke bijdrage geleverd. We staan voor een grote uitdaging als het gaat om de hoeveelheid aan (wettelijke) taken als gemeente, dan is een bijdrage vanuit het Rijk essentieel om hieraan te voldoen. Door de sluitende begroting en de positieve raming voor de volgende jaren is afgezien van eerder geplande taakstellingen van € 135.000 vanwege latere invulling vacatures en € 250.000 op personeel vanwege natuurlijk verloop. De afvalstoffenheffing en de rioolheffing blijven gelijk.

Onzekere tijd

De onzekere tijd waarin we momenteel leven zien we ook terug in de totstandkoming van de begroting. Aan de ene kant zien we fluctuaties en onzekerheden omtrent de bekostiging vanuit het rijk en aan de andere kant zien we grote prijsstijgingen op ons afkomen. Deze ontwikkelingen hebben we geprobeerd zo goed mogelijk in onze begroting op te nemen. In de begroting hebben we daarom bovenop de reguliere indexatie van 1,5% een aanvullende stelpost voor prijsindexatie van 6% opgenomen. Voor lonen is in deze begroting rekening gehouden met een loonstijging van 3,6% conform het Centraal Economisch Plan (CEP) en aanvullend is een stelpost opgenomen van 3% in afwachting van de nog af te sluiten CAO 2023.

Blijven investeren

Bij een groeiende en ondernemende gemeente als Staphorst horen passende ambities, dit maakt dat we blijven investeren en tegelijkertijd kritisch moeten kijken naar ons inkomsten- en uitgavenpatroon. We hebben in de afgelopen jaren meegemaakt dat er vanuit het Rijk extra taken zijn neergelegd bij gemeenten. Dit is ook de tendens voor de komende jaren. We staan als gemeente voor grote uitdagingen als het gaat om bijvoorbeeld de vluchtelingen opvang en woningnood. Van alle kanten is het goed voelbaar dat hierin geïnvesteerd moet worden".

Sociale en fysieke domein

We werken aan een veilige en leefbare woon- en werkomgeving, dit komt tot uiting in zowel het sociale als het fysieke domein. Aan de ene kant de (preventieve) zorg voor onze inwoners en de andere kant het fysieke domein met thema's als uitbreiding bedrijventerrein en de verkeersveiligheid. Meer verantwoordelijkheden en taken bij gemeenten betekent ook iets voor de ambtelijke organisatie. Met een forse uitbreiding van de taken, is het noodzakelijk dat de ambtelijke organisatie meegroeit om te voldoen aan wettelijke verplichtingen en ambities. Dit betekent dat er middelen beschikbaar gesteld moeten worden om aan deze taken en ambities te voldoen.

Nieuw collegeprogramma 2022 – 2026

In september is het collegeprogramma 'Bouwen en verbinden' vastgesteld door het college. De wettelijke taken, verantwoordelijkheden en ambities die daarin zijn beschreven, staan centraal in de begroting. Het collegeprogramma loopt als een rode draad door de begroting.

Financieel beeld

In de begroting 2023-2026 wordt voortgezet op de koers van een robuuste begroting: de structurele lasten worden gedekt vanuit structurele middelen en de reserves zijn op een dusdanig niveau dat risico's kunnen worden opgevangen en er ruimte is om te kunnen investeren. De ambities vanuit de Zomernota 2022 en het collegeprogramma zijn in deze begroting verwerkt. Net als voorgaande jaren zorgen de fluctuaties en onzekerheden voor een bepaalde mate van grilligheid en ramingsinstabiliteit. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is reeds een hogere bijdrage door het Rijk toegezegd, waardoor er voor die jaren een overschot is. De jaarschijf 2026 is negatief, de voornaamste oorzaak is de algemene uitkering voor het jaar 2026 in de meicirculaire. Er wordt daarom ook wel gesproken van een ravijnjaar. Het Rijk werkt met gemeenten en provincies aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. Inmiddels is bekend geworden dat in de aanloop daar naartoe, het kabinet voor gemeenten in 2026 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar stelt in de septembercirculaire. In overleg met onze toezichthouder wordt de septembercirculaire middels de 1e begrotingswijziging 2023 (die gelijktijdig met de begroting 2023 in de raadsvergadering van 8 november wordt vastgesteld), waardoor de jaarschijf 2026 ook positief uitpakt.

Belastingvoorstellen en -druk

Voor 2023 stellen we voor de belastingen en heffingen met een inflatie van 1,5% te verhogen. Hiervoor gelden een paar uitzonderingen:

- De opbrengst OZB wordt met 10% verhoogd. Dit conform het besluit begroting 2020 waarin de OZB-opbrengst jaarlijks tot en met 2023 met 10% wordt verhoogd.
- Afvalstoffenheffing (€ 237 vast recht + gemiddelde ledigingen), rioolheffing (€ 208 woningen) en rioolaansluitrecht (€ 4.156) blijven gelijk.

- Toeristenbelasting blijft gelijk voor 2023 en 2024.
- Voor de legesverordening is pas in november meer duidelijkheid over de invoering van de Omgevingswet. Daarom wordt eerst voorgesteld om de bestaande leges met 1,5% te verhogen. Wanneer de Omgevingswet wel doorgevoerd wordt, volgt een afzonderlijk voorstel waarin meer zaken aan de orde komen en de daarbij behorende tarieventabel.

Soort	Raming 2023	Raming 2022
Afvalstoffenheffing (vast + variabel)	237	237
Rioolheffing	208	208
OZB	361	324
Totaal	806	769

Communicatie

De gemeentebegroting wordt u digitaal aangeboden. Voor de geïnteresseerden is deze te raadplegen via de begrotingapp: <https://staphorst.begrotingsapp.nl/>. Via het huis aan huisblad "de Staphorster" worden de inwoners over de begroting geïnformeerd.

Slot

Tot slot spreken wij de wens uit dat uw gemeenteraad, onze medewerkers en wij in het komende jaar onder Gods zegen ons werk mogen doen.

Staphorst, 6 oktober 2022,

Het college van burgemeester en wethouders van Staphorst

J. ten Kate
Burgemeester

M. Kragting
Gemeentesecretaris

Samenvatting

Financiële samenvatting 2023 - 2026

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-41.540.398	-47.660.316	-55.739.089	-50.527.786	-47.377.490	-47.372.687
Baten	41.209.747	42.351.010	52.880.331	49.073.172	47.170.924	45.538.149
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-330.651	-5.309.306	-2.858.758	-1.454.614	-206.566	-1.834.538
Stortingen	-1.904.922	-860.000	-1.095.000	-1.125.000	-1.155.000	-1.185.000
Onttrekkingen	4.017.285	6.458.332	4.083.858	3.652.546	3.417.707	2.617.255
Mutaties reserves	2.112.363	5.598.332	2.988.858	2.527.546	2.262.707	1.432.255
Saldo van baten en lasten na bestemming	1.781.712	289.026	130.100	1.072.932	2.056.141	-402.283

Beleidsmatige samenvatting

Inleiding

De begroting 2023 zoals die voor u ligt is structureel (en reëel) in evenwicht. Dat wil zeggen dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De jaarschijven 2024 en 2025 tonen tevens ruim positieve saldi. De jaarschijf 2026 is negatief, de voornaamste oorzaak is de algemene uitkering voor het jaar 2026 in de meicirculaire. Er wordt daarom ook wel gesproken van een ravijnjaar. Het Rijk werkt met gemeenten en provincies aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. Inmiddels is bekend geworden dat in de aanloop daarnaartoe, het kabinet voor gemeenten in 2026 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar stelt in de septembercirculaire. In overleg met onze toezichthouder wordt de septembercirculaire middels de 1e begrotingswijziging 2023 (die gelijktijdig met de begroting 2023 in de raadsvergadering van 8 november wordt vastgesteld), waardoor de jaarschijf 2026 ook positief uitpakt.

Begrotingssaldi

De uitkomst van de begroting en meerjarenraming is als volgt:

Begrotingssaldo per jaar	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo	130	1.073	2.056	-402

Het begrotingssaldo geschoond voor de incidentele baten en lasten is als volgt:

Begrotingssaldo zonder incidentele baten en lasten	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo	130 V	1.073 V	2.056 V	402 N
Begrotingssaldo onderdeel incidentele baten en lasten	8 N	18 N	20 N	22 N
Begrotingssaldo onderdeel structurele baten en lasten	138 V	1.091 V	2.076 V	380 N

(x €1.000 - N = Nadelig, V = Voordelig)

Zoals u in bovenstaande tabel kunt zien is er sprake van een meerjarig structureel sluitende begroting.

Reserves

Ontwikkeling vrij besteedbare reserves

De vrij besteedbare reserves bestaan uit: de algemene reserve, de reserve zonder bestemming en de reserve grondexploitatie. Echter, de algemene reserve ad € 3,5 miljoen vormt de buffer voor opvang van incidentele nadelen en het weerstandsvermogen. Zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement.

Voor de reserve grondexploitatie geldt de bepaling dat deze minimaal een stand moet hebben van 30% van de waarde van de gronden die niet in exploitatie zijn genomen (strategische gronden/gronden gebiedsontwikkeling). Feitelijk is de reserve zonder bestemming vrij beschikbaar.

Jaar	Algemene reserves	Reserve zonder bestemming	Reserve grondexploitatie
Stand begin 2023	3.500	7.882	3.011
Toevoegingen/onttrekkingen		329	-36
Stand eind 2023	3.500	8.211	2.975

(x €1.000)

Weerstandsvermogen

De belangrijkste risico's staan vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Voor een beoordeling van de financiële positie is ook een beeld nodig van de balanspositie. Dit wordt uitgedrukt in de kengetallen netto schuldquote, solvabiliteitsratio en het weerstandsvermogen. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen wordt uitgedrukt in het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de financiële weerbaarheid van de gemeente. De VNG adviseert een minimale ratio van 20%. De gemeente Staphorst zit meerjarig boven de 80%. Het kengetal netto schuldquote, ook wel bekend als de netto schuld als percentage van de inkomsten, geeft een indicatie van de financiële vermogenspositie van een gemeente. Met deze indicator wordt de netto schuld, zoals die zichtbaar is op de balans, uitgedrukt als een percentage van de inkomsten (exploitatie). De adviesgrens is maximaal 130%. De gemeente Staphorst zit voor 2023 op -20%. De weerstandscapaciteit is nog steeds goed. Dit blijkt uit de verhouding tussen het risicoprofiel en het aanwezige weerstandsvermogen (algemene en risicoreserve). Dat is meer dan 13,0. Dit betekent dat voor iedere euro aan risico's er ruim dertien euro aan reserves (algemene reserve, reserve zonder bestemming en reserve grondexploitatie) en de nog niet benutte belastingcapaciteit tegenover staan. Per 31 december 2023 bedraagt de verwachte stand hiervan: € 16,7 miljoen. Het risicoprofiel bedraagt € 1,2 milj. oftewel: 13,7 en daarmee is het weerstandsvermogen ruim voldoende om alle risico's af te dekken.

Algemene uitkering van het gemeentefonds

De meicirculaire 2022 is verwerkt in de begroting. In deze circulaire is er sprake van een behoorlijke opwaartse bijstelling van het accres als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling. Voor het jaar 2026 wordt gesproken over een "ravijnjaar" door o.a. normeringssystematiek en opschalingskorting. Inmiddels is bekend geworden dat er voor het jaar 2026 extra geld in het gemeentefonds komt. Deze septembercirculaire is zoals gebruikelijk niet verwerkt in de begroting. De meicirculaire 2022 leidt ten opzichte van de begroting 2022 tot de volgende uitkomsten:

	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022	24.810	24.721	23.259	
Begroting 2023	28.093	29.741	31.517	29.657
Verschil	3.283	5.020	8.258	n.v.t.

(x €1.000)

Onroerende zaakbelastingen en lastendruk

Voor 2023 stellen we voor de belastingen en heffingen met een inflatie van 1,5% te verhogen. Hiervoor gelden een paar uitzonderingen:

- De opbrengst OZB wordt met 10% verhoogd. Dit conform het besluit begroting 2020 waarin de OZB-opbrengst jaarlijks tot en met 2023 met 10% wordt verhoogd.
- Afvalstoffenheffing (€ 237 vast recht + gemiddelde ledigingen), rioolheffing (€ 208 woningen) en rioolaansluitrecht (€ 4.156) blijven gelijk.
- Toeristenbelasting blijft gelijk voor 2023 en 2024.
- Voor de legesverordening is pas in november meer duidelijkheid over de invoering van de Omgevingswet. Daarom wordt eerst voorgesteld om de bestaande leges met 1,5% te verhogen. Wanneer de Omgevingswet wel doorgevoerd wordt, volgt een afzonderlijk voorstel waarin meer zaken aan de orde komen en de daarbij behorende tarieventabel.

Financiële hoofdlijnen

Inleiding

De gemeente Staphorst werkt door aan een duurzaam gezonde en robuuste financiële huishouding. In dit hoofdstuk gaan we in op de gehanteerde uitgangspunten van deze begroting. Verder lichten we het begrotingsbeeld toe. Feitelijk vormt dit hoofdstuk de samenvatting van de financiële begroting.

Algemene uitgangspunten

In het kader van het verder versterken van het financieel strategische beleid zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd die de basis zijn voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2026:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de eigen financiële beleidsregels van de gemeente Staphorst (zoals de financiële verordening en de nota reserves en voorzieningen) zijn het uitgangspunt.
- De gemeentebegroting moet voldoen aan eisen voor het repressief toezicht die de provincie stelt in hun toezichtkader. De colleges van Gedeputeerde Staten van de twaalf provincies hebben hiervoor een "gemeenschappelijk toezichtkader (GTK 2020)" vastgesteld. Deze is van toepassing op de begroting 2023 en verder.
- Het financiële kader vormt het coalitieakkoord 2022 - 2026 'Bouwen en verbinden' en de uitwerking hiervan in het collegeprogramma.
- De zomerbrief 2022 is de kaderbrief voor de begroting 2023 en daarmee het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026.
- De effecten van de coronacrisis zijn niet meegenomen in het structurele financiële beeld.
- Loonsomstijging inclusief sociale lasten van afgerond 3,6%, geraamd op maximum functieschaal en medewerker met uitloopschaal op maximum uitloopschaal. Daarnaast is een stelpost opgenomen van 3% van de loonsom, bestaande uit een verwachte stijging van de sociale lasten van 1% en een extra stelpost voor loonstijgingen, gebaseerd op 2% extra loonstijging in afwachting van de nieuwe CAO. Meerjarig is daarbovenop rekening gehouden met 1,5% verhoging.
- Bovenop de standaard prijsindexatie voor de overige budgetten van 1,5% per jaar, is rekening gehouden met een aanvullende indexatie van 6% in 2023 voor diverse prijsstijgingen die nu nog met onvoldoende zekerheid ingeschat kunnen worden, zoals variabele energietarieven voor elektra. Deze post kan bij de voortgangsrapportage 2023 ingezet worden om overschrijdingen te dekken die zijn ontstaan door prijsstijgingen.
- Bijstelling budgetten verbonden partijen op basis van de begroting 2023 van de diverse verbonden partijen.
- De meicirculaire 2022 is de basis voor geraamde algemene uitkering voor de begroting 2023 en verder.

1. Samenvatting begrotingssaldo

Begrotingssaldo 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2022-2025	220	287	380	875*
Begrotingswijzigingen doorgevoerd na vaststelling begroting 2022	-90	-99	-105	-105
Uitkomsten meicirculaire/stelposten decembercirculaire	3.056	4.361	5.644	3.290
Loon- en prijsindexatie (incl. gas en elektra)	1.987	1.948	1.987	2.545
Intrekken taakstelling i.v.m. natuurlijk verloop	-250	-250	-250	-250
Intrekken taakstelling i.v.m. vacaturestop	-135	-135	-135	-135
Bijstorting in voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	-192	0	-103	-226
Functie herwaardering	-112	-112	-112	-112
Investeren in een toekomstbestendig personeelsbestand	-320	-320	-320	-320
Structurele lasten nieuw beleid zomerbrief: Wet Open Overheid, ondersteuning initiatieven / ontwikkelfonds, versterking dienstverlening, buurtsportcoach, vitaliteitsbeleid, vergoeding speelpleinen.	-199	-223	-236	-236

Robuuste begroting: Dekking wegenonderhoudsplan uit exploitatie i.p.v. reserve	-215	-245	-275	-305
Basis uitgangspunten OZB (1% areaal) leidt tot bijstelling	-241	-237	-232	-118
Bijstelling kapitaalslasten en nieuwe investeringen (incl. stelpost kapitaalslasten gebouwen)	330	-64	-244	-265
Aanpassing reservemutaties (technische aanpassing)	170	0	-2	27
Bijstelling verbonden Partijen (VRIJ, ODIJ, Rendo, BNG)	-123	-124	-142	-142
Diverse posten	218	182	175	165
Saldo begroting 2023-2026	130	1.073	2.056	-402

(x €1.000)

*Beginsaldo 2026 was nog niet bekend bij opstellen begroting 2022-2025, dit betreft de kopie van de jaarschijf 2025 + de beginstand van de meicirculaire.

Bovenstaand overzicht laat op hoofdlijnen de opbouw van de meerjarenbegroting zien ten opzichte van de begroting 2022-2025. De posten met de grootste financiële effecten zijn opgesomd in dit overzicht, in de programma's 0 t/m 9 worden de posten per programma gedetailleerder toegelicht. Bovenstaande posten en bijbehorende financiële uitwerking kunnen betrekking hebben op meerdere programma's.

2. Bepaling structureel begrotingssaldo

Bepaling incidenteel saldo	2023	2024	2025	2026
Incidentele lasten	2.770	2.353	2.094	1.318
Incidentele baten	2.762	2.335	2.074	1.296
Saldo incidenteel	8 N	18 N	20 N	22 N

(x € 1.000)

Bepaling structurele begrotingssaldo	2023	2024	2025	2026
Saldo baten en lasten begroting	130 V	1.073 V	2.056 V	402 N
Bij / af: Saldo incidenteel	8 N	18 N	20 N	22 N
Structurele begrotingssaldo	138 V	1.091 V	2.076 V	380 N

(x €1.000)

Hier wordt het saldo weergegeven waarbij de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten door structurele baten worden gedekt. Reëel evenwicht wil zeggen dat de ramingen volledig en realistisch zijn.

In het algemeen geldt voor:

- structurele baten en lasten dat deze tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd in de begroting staan
- incidentele baten en lasten beïnvloeden het begrotingssaldo incidenteel

Om dit structurele evenwicht te kunnen bepalen is in deze begroting een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen (zie toelichting op het overzicht van baten en lasten). Incidentele posten betreffen onder andere de mutaties in de reserves: toevoegingen en onttrekkingen.

De provincie Overijssel heeft als toezichthouder de wettelijke taak te beoordelen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht.

Het structurele begrotingssaldo is voor alle jaren positiever dan het (totale) begrotingssaldo, doordat we meer incidentele lasten hebben dan incidentele baten. Dit is een resultaat van het verder robuust maken van de begroting. Door het eerder genoemde 'ravijnjaar' is ondanks de positieve correctie op het begrotingssaldo, sprake van een tekort in 2026.

3. Meerjaren Investeringsprognose

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen opgenomen, waarover in het verleden nog geen besluit heeft plaatsgevonden. Hierover is wel al reeds gecommuniceerd in de zomernota of als meerjarenpost in een voorgaande begroting. Voor een totaaloverzicht van investeringen wordt verwezen naar de bijlage 'Overzicht investeringen'. Dit betreft een overzicht van alle nieuwe investeringen aangevuld met de lopende investeringen, waarover in het verleden een besluit heeft plaatsgevonden.

Omschrijving van de investering		Meerjarenbegroting 2023-2026				Dekking
		2023	2024	2025	2026	
Programma 2 Verkeer en openbare ruimte						
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 5: nieuw materiaal herinrichting	Structureel	150.000				Reserve afschrijving maatschappelijk nut
Renovatie lichtmastenareaal 2023	Structureel	25.000				Exploitatie
Renovatie lichtmastenareaal 2024	Structureel		25.000			Exploitatie
Renovatie lichtmastenareaal 2025	Structureel			25.000		Exploitatie
Renovatie lichtmastenareaal 2026	Structureel				25.000	Exploitatie
Reconstructie paden Dorpspark Rouveen	Structureel	44.000				Exploitatie
Afkoppelen en herinrichten Acaciastraat, Leliestraat ged. en Beukenlaan ged. in Rouveen	Structureel	251.000				Exploitatie
Reconstructie Groensland	Structureel	410.000				Exploitatie
Middenwolderweg klimaatadaptatie	Structureel		100.000			Exploitatie
Verkeersplan Rouveen fase 2	Structureel		n.t.b.			Exploitatie
Duikerbrug Conradsweg	Structureel		285.000			Exploitatie
Stovonde: linksaf Burgermeester v/d Walstraat en fietspad	Structureel	916.000				Exploitatie
Verbeteren wegenstructuur Staphorst	Structureel			n.t.b.		Exploitatie
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 6 in combinatie met Vechthorst	Structureel				90.000	Exploitatie
Nieuwe ontsluitingsweg De Slagen: voorbereiding	Structureel	25.000				Exploitatie
Nieuwe ontsluitingsweg De Slagen: uitvoering	Structureel		n.t.b.			Exploitatie
Herinrichting Bergerslag - Staphorster Kerkweg (fietsverbinding / afkoppelen)	Structureel				900.000	Exploitatie
Fietspadenplan	Structureel		2.000.000			Exploitatie
Verbeteren oversteek zwembad	Structureel		n.t.b.			Exploitatie
Reconstructie kruising Halfweg	Structureel		n.t.b.			Exploitatie
Reconstructie Poeleweg	Structureel			370.000		Exploitatie
Sneeuwploeg t.b.v. trekker (groot)	Structureel	13.000				Exploitatie
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en toerisme						

Verlichting sportvelden VV Staphorst	Structureel	250.000				Exploitatie
Programma 7 Gezondheid en milieu						
GRP-V - jaarschijf 2023	Structureel	584.000				Reserve riolering
GRP-V - jaarschijf 2024	Structureel		1.277.000			Reserve riolering
GRP-V - jaarschijf 2025	Structureel			498.000		Reserve riolering
GRP-V - jaarschijf 2026	Structureel				644.000	Reserve riolering
Programma 9 overhead						
Bestelbus met open laadbak	Structureel		47.000			Exploitatie
Pick-up bus met laadkraan	Structureel		55.000			Exploitatie
Maaiaarm grote trekker	Structureel	20.000				Exploitatie
Grote trekker	Structureel	210.000				Exploitatie
Grasmaaier 1 groen	Structureel	50.000				Exploitatie
Grasmaaier 2 rood	Structureel	10.000				Exploitatie
Rolbezem t.b.v. trekker	Structureel	18.000				Exploitatie
Elektrische auto	Structureel	45.000				Exploitatie
Hardware ICT	Structureel	140.000	35.000	115.000	n.t.b.	Exploitatie

4. Verloop reservepositie 2022-2026

	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserves					
Algemene reserve	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Reserve zonder bestemming	7.882	8.211	7.195	7.411	9.367
Reserve voor grondexploitatie	3.011	2.975	2.938	2.901	2.863
Saldo algemene reserves	14.393	14.686	13.633	13.812	15.730
Bestemmingsreserves					
<i>Reserves dekking afschrijving investeringen</i>					
Reserve afschrijving openbare ruimte met maatschappelijk nut	6.901	6.585	6.200	5.795	5.391
Reserve afschrijving gemeentelijke gebouwen	10.143	9.470	8.799	8.138	7.511
Reserve afschrijving vervoermiddelen	507	384	305	227	168
<i>Subtotaal reserves dekking afschrijving investeringen</i>	<i>17.551</i>	<i>16.439</i>	<i>15.304</i>	<i>14.160</i>	<i>13.070</i>

<i>Reserves t.b.v. kostendekkende tarieven</i>					
Reserve rioolbeheer	3.242	3.059	2.952	2.837	2.702
Reserve matiging afvalstoffenheffing	378	357	288	208	116
<i>Subtotaal reserves t.b.v. kostendekkende tarieven</i>	<i>3.620</i>	<i>3.416</i>	<i>3.240</i>	<i>3.045</i>	<i>2.818</i>
<i>Reserves ter egalisatie van kosten</i>					
Reserve wegenbeheer (verkeersinfra)					
a. betonwegen	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
b. asfalt- en elementenverharding	1.537	1.557	1.577	1.597	1.619
Reserve gebouwenbeheer	n.v.t.				
Reserve automatisering	n.v.t.				
<i>Subtotaal reserves ter egalisatie van kosten</i>	<i>5.537</i>	<i>5.557</i>	<i>5.577</i>	<i>5.597</i>	<i>5.619</i>
<i>Overige reserves met bestemming</i>					
Reserve voor grondexploitatie met bestemming	577	577	393	0	0
Reserve dekking nadelig begrotingssaldo '20-'22	n.v.t.				
Reserve zandput Hooijdk	142	148	154	161	167
Reserve met bestemmingen	14	2	0	0	0
Reserve verkeersontsluiting	459	409	359	309	309
Reserve EPOS	n.v.t.				
Reserve duurzaamheid	143	143	143	143	143
Reserve achtergestelde lening Vitens	n.v.t.				
Reserve beschermd wonen	1.115	1.067	1.067	1.067	1.067
<i>Subtotaal overige bestemmingsreserves</i>	<i>2.450</i>	<i>2.346</i>	<i>2.116</i>	<i>1.680</i>	<i>1.686</i>
Saldo bestemmingsreserves	29.158	27.758	26.237	24.482	23.193
Totaal reserves	43.551	42.444	39.870	38.294	38.923

(x € 1.000)

Algemene reserves

De algemene reserves betreft de vrij besteedbare reserve. In de nota reserves en voorzieningen is vastgelegd dat de algemene reserve minimaal 3,5 miljoen moet bedragen. De reserve zonder bestemming en de reserve voor grondexploitatie betreffen "vrij besteedbare reserves". Door de terugloop van de vrij besteedbare reserves in de afgelopen jaren is door de raad het besluit genomen dat de vrij besteedbare reservepositie niet onder de grens van € 6,2 miljoen mag zakken. T.o.v. voorgaande begrotingen is de (vrij besteedbare) reservepositie verbeterd, met name door het verbeteren van de begrotingssaldi 2024 en 2025 en het jaarrekeningsaldo 2021. De vrij besteedbare reservepositie neemt in de periode 2022 - 2026 naar verwachting toe tot € 15,7 miljoen, en voldoet daarmee ruim aan het besluit dat de vrij besteedbare reservepositie niet onder de grens van € 6,2 miljoen mag zakken.

Reserves dekking afschrijving investeringen

De reserves ter dekking van afschrijving investeringen betreffen reserves die zijn ingesteld om kapitaallasten van investeringen uit afgelopen jaren te dekken. Deze reserves lopen terug, doordat de jaarlijkse kapitaallasten van diverse investeringen worden onttrokken uit deze reserve. Kapitaallasten van investeringskredieten die vanaf 2021 beschikbaar gesteld zijn door de raad worden grotendeels gedekt uit de exploitatie. Hiermee wordt de begroting meer solide naar de toekomst.

Reserves t.b.v. kostendekkende tarieven

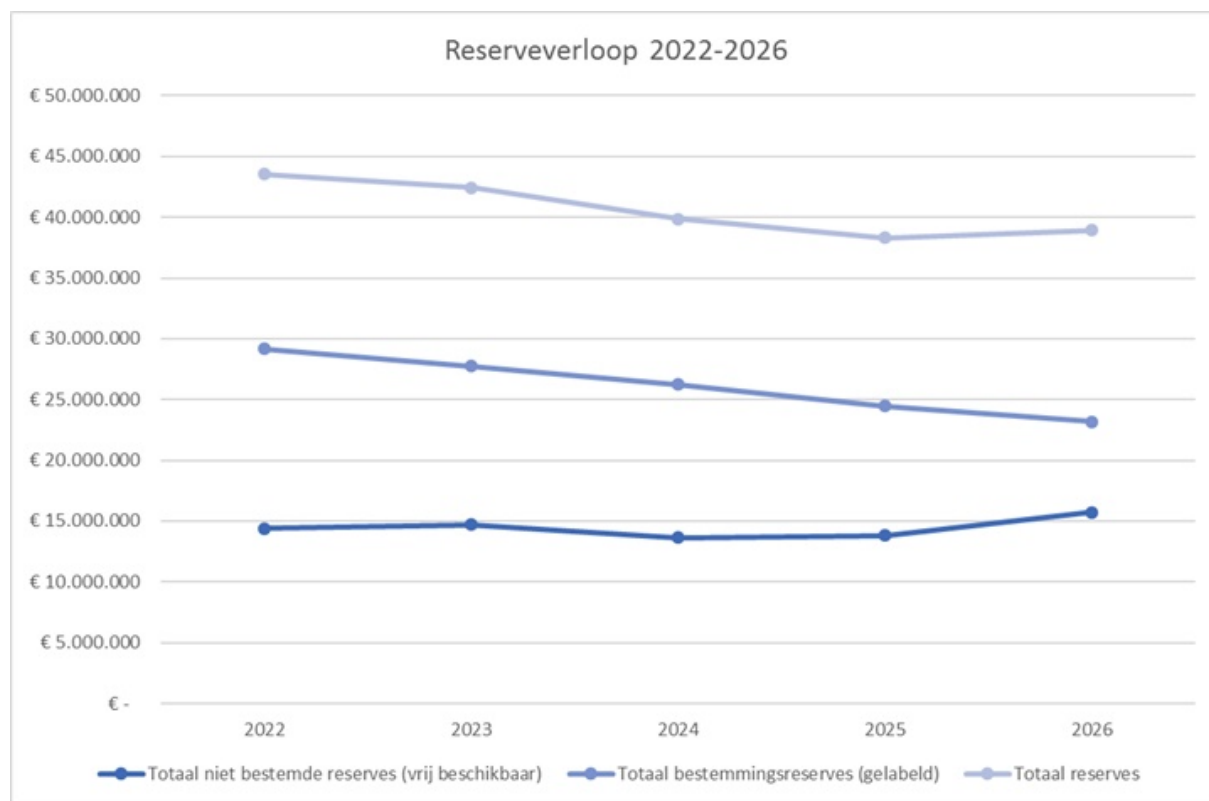
Dit betreffen de egalisereserves voor de kostendeckende tarieven. Nadelen op de producten riolering en afval worden via deze reserves geëgaliseerd.

Reserves ter egalisatie van kosten

Dit betreft de egalisereserve voor het onderhoud van de wegen.

Overige reserves

Dit betreffen alle overige reserves met een specifieke bestemming.

In bovenstaande grafiek ziet u het (geraamde) verloop van de reserves voor de periode 2022 t/m 2026. De vrij besteedbare reserve neemt naar verwachting toe, van (afgerond) € 14,7 miljoen in 2023 naar € 15,7 miljoen in 2026. De totale reserves nemen naar verwachting af, van (afgerond) € 42,4 miljoen in 2023 naar € 38,9 miljoen in 2026.

5. Verloop voorzieningen 2022-2026

	2022	2023	2024	2025	2026
Voorziening pensioenverplichting wethouders	1.748	1.848	1.949	2.053	2.157
Voorziening zandput Hooidijk	44	46	48	50	52
Voorziening voormalig personeel	8	1	0	0	0
Voorziening reparatie 3e WW-jaar	29	35	42	48	55
Voorziening gebouwenbeheer	337	0	186	321	199
Voorziening rioolbeheer	468	468	468	468	468

Voorziening matiging afvalstoffenheffing	53	53	53	53	53
Totaal voorzieningen	2.687	2.451	2.746	2.993	2.984

(x €1.000)

De omvangrijke voorzieningen zijn hieronder kort toegelicht:

Voorziening pensioenverplichting wethouders

Het doel van deze voorziening is het reserveren van middelen ter dekking van verplichtingen die voortvloeien uit de wet APPA (Algemene Wet Pensioenverplichtingen Politieke Ambtsdragers).

Voorziening voormalig personeel

Deze voorziening is bedoeld ter dekking van de kosten voor de verplichtingen van vertrokken medewerkers.

Voorziening gebouwenbeheer

Op 17 november 2020 heeft de raad besloten de reserve gebouwenbeheer om te zetten naar een voorziening gebouwenbeheer. In het gebouwenbeheerplan zijn de jaarlijks te verwachten kosten opgenomen. De daadwerkelijk gemaakte kosten worden gedekt uit de voorziening gebouwenbeheer. Jaarlijks vindt er een dotatie plaats.

Voorziening rioolbeheer en voorziening matiging afvalstoffenheffing

Dit betreffen de egalisatievoorzieningen voor de kostendeckende tarieven. Voordelen op de producten riolering en afval worden via deze voorzieningen geëgaliseerd, omdat dit van derden verkregen middelen betreffen die in dit kader moeten worden besteed.

Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	J. ten Kate
0.2	Burgerzaken	L. Mulder
0.5	Treasury	L. Mulder
0.61	OZB woningen	L. Mulder
0.62	OZB niet-woningen	L. Mulder
0.64	Belastingen overig	L. Mulder
0.7	Alg. Uitk. en Ov. Uitk. Gem. fonds	L. Mulder
0.8	Overige baten en lasten	L. Mulder
0.9	Vennootschapsbelasting	L. Mulder
0.10	Mutatie reserves	L. Mulder
0.11	Resultaat baten en lasten	L. Mulder

Speerpunten

0.1 Strategische en pragmatische samenwerking

“Als zelfstandige gemeente werken we strategisch en pragmatisch samen. We bundelen en benutten krachten en kijken naar mogelijkheden om zo goed en efficiënt mogelijk samen te kunnen werken, zowel binnen de eigen organisatie, als met andere gemeenten, partners of andere marktpartijen.”

Wat willen we bereiken?

We willen de opgaven waar de gemeente Staphorst nu voor staat en die nog op ons afkomen in de komende jaren, goed kunnen uitvoeren. Daarbij willen we de kwaliteit van onze producten en diensten en de kracht van de organisatie op peil houden. We staan met ons gezicht naar buiten, richten ons op de regio Zwolle en laten onze meerwaarde door een goede samenwerking in de regio blijken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de eerste plaats willen we ervoor zorgen dat we de huidige processen zo efficiënt mogelijk kunnen blijven uitvoeren binnen de ambtelijke organisatie. We willen kunnen inspelen op maatschappelijke- of overheidsontwikkelingen en de veranderende ambities en prioriteiten die de komende jaren op ons afkomen. Hierbij gaan we gebruik maken van de uitkomsten van het rapport ‘Op weg naar een toekomstbestendig personeelsbestand’ en de strategische personeelsontwikkeling. Daar gaan we mee aan de slag.

In de tweede plaats zullen we actief collega's van andere gemeenten en samenwerkingspartners in de regio blijven benaderen om opgaven samen op te pakken waar dat mogelijk is. Een zelfstandige gemeente van onze omvang heeft veel baat bij samenwerking. Dit vraagt om onderhoud en eventueel opzetten van nieuwe netwerken of samenwerkingen. Samenwerking vraagt inzet van beide partijen, maar levert ook voor beiden voordelen op. We brengen in beeld wat we (zelf) doen en wat we niet, of laten doen. We kijken vervolgens naar kansen om zo efficiënt en slim mogelijk (samen te) werken.

Wanneer gaan we dat doen?

Voor de zomer van 2023 willen we in beeld hebben gebracht wat we (zelf) doen en wat we laten doen.

Speerpunten

0.2 Ondersteuning initiatieven samenleving

“We ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving. Wij stimuleren het functioneren van wijk- en dorpsraden en hechten waarde aan het betrekken van inwoners bij beleid (burgerparticipatie). De ondersteuning van initiatieven

komt ook tot uiting in het Stimuleringsfonds. Het Stimuleringsfonds wordt na vaststelling van de nota Burgerkracht 2.0 door de raad geïntroduceerd.”

Wat willen we bereiken?

We willen goed in verbinding staan met inwoners, ondernemers, verenigingen, kerken, maatschappelijke organisaties, partners en ruimte geven voor goede, en bij Staphorst passende, initiatieven. We geven ruimte aan initiatieven en streven naar minder belemmerende regels. Daarmee willen wij onze dienstverlening verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Initiatieven vanuit de samenleving geven we de ruimte en faciliteren we. We versterken de verbinding en het gesprek met de samenleving en staan open voor nieuwe vormen van samenwerking. Bij belangrijke onderwerpen staan wij in goed contact met onze inwoners en betrekken we daarbij de wijk- en dorpsraden. We zullen actief terugkoppelen wat de stand van zaken is, zowel bij grote als kleine onderwerpen.

Wanneer gaan we dat doen?

We gaan hier in 2023 mee aan de slag.

Speerpunten

0.3 Een dienstbare en dienstverlenende gemeente

“We zijn een dienstbare en dienstverlenende gemeente. Dat betekent onder meer goed bereikbaar en laagdrempelig toegankelijk. We spelen in op de verschillende behoeften van inwoners, ondernemers en andere partijen waarmee we in verbinding staan. De coronapandemie heeft een versnelling van de digitale dienstverlening teweeggebracht. De digitale dienstverlening blijven we (door-)ontwikkelen en de fysieke dienstverlening ontwikkelt daar in mee.

We willen een toegankelijk gemeentehuis houden. De mogelijkheid voor direct contact is en blijft waardevol. We richten ons daarom op een toekomstbestendige hybride dienstverlening, zodat daarmee zoveel mogelijk in de verschillende behoeften en ontwikkelingen wordt voorzien.”

Wat willen we bereiken?

De gemeente heeft van alle overheden het beste zicht op wat zich bij haar inwoners afspeelt. De gemeente heeft de rol van eerste overheid en is ook eerste aanspreekpunt voor de overheid. Om die rol goed uit te kunnen voeren, moet de gemeente laagdrempelig en goed te bereiken zijn.

We willen dat onze bereikbaarheid, beschikbaarheid en dienstverlening op een bij Staphorst passend (ambitie)niveau is. Dat we doen wat we beloven en dat inwoners weten wanneer en wat zij van de gemeente kunnen verwachten. Wij informeren actief en tijdig over de voortgang, we communiceren daarover helder door middel van een bij de aanvrager passend communicatiemiddel. Fysieke dienstverlening vanuit het gemeentehuis blijft het uitgangspunt. Dienstverlening op afspraak in spreekruimten verlenen we als dat mogelijk is. Huisbezoeken worden, waar nodig en mogelijk, geïntensiveerd. We passen digitale dienstverlening toe als dit voor de inwoner leidt tot betere dienstverlening of als dit wettelijk noodzakelijk is en sturen, zonder iemand daartoe te verplichten, aan op zoveel mogelijk laagdrempelige digitale communicatie en informatievoorziening.

Wat gaan we daarvoor doen?

De visie op dienstverlening zal worden herijkt. Dit doen we met de ambtelijke organisatie en betrokken inwoners (burgerpanel/burgerparticipatie). Op basis hiervan stellen we een activiteitenplan op, waarin ook is aangegeven welke middelen nodig zijn. Acties betreffen een mix van systeem- en procesinrichting, optimalisatie daarvan en investeringen in opleiding van medewerkers (kennis en competenties, houding en gedrag).

We zorgen er ook voor dat informatie digitaal beschikbaar is en dat telefonische bereikbaarheid, binnen vooraf vastgestelde en gecommuniceerde tijden, op orde is.

Wanneer gaan we dat doen?

Actualisatie van de visie op dienstverlening start in 2023.

Wat gaat het kosten?

Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Wat mag algemeen bestuur en organisatie ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-2.231.038	-3.021.101	-4.417.816	-4.411.856	-4.551.312	-4.762.452
Baten	29.005.027	30.597.858	33.327.201	35.090.445	36.985.059	35.245.060
Saldo van baten en lasten voor bestemming	26.773.989	27.576.756	28.909.385	30.678.589	32.433.748	30.482.608
Onttrekkingen	137.379	74.000	31.370	31.841	32.319	82.803
Mutaties reserves	137.379	74.000	31.370	31.841	32.319	82.803
Saldo van baten en lasten na bestemming	26.911.368	27.650.756	28.940.755	30.710.429	32.466.066	30.565.411

Afwijkingen t.o.v. begroting 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 28.074 naar € 28.941. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Hogere algemene uitkering In de meicirculaire 2022 is de nieuwe verdeling van het gemeentefonds, de actualisatie van het accres op basis van de Voorjaarsnota 2022 en het incidenteel schrappen van de oploep van de opschalingskorting 2023 tot en met 2025 verwerkt. Vanwege de hoge inflatie is het accres in deze meicirculaire bijgesteld/gecorrigeerd, dit extra geld (€ 900.000) is in deze begroting ingezet ter compensatie van de prijsstijgingen. Het accres voor het jaar 2026 is niet berekend, maar vastgezet op een taakstellende plus ten opzichte van de septembercirculaire 2021. Het accres wordt tot 2025 grotendeels op basis van bestaande afspraken berekend, vanaf het jaar 2026 zal het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Door het bevriezen van het accres en het opnieuw in werking treden van de opschalingskorting in 2026 is een zeer forse teruggang van de algemene uitkering te zien in 2026, daarom ook al wel 'het ravijnjaar 2026' genoemd. Inmiddels is bekend geworden dat het kabinet in de septembercirculaire eenmalig 1 miljard euro beschikbaar heeft gesteld voor 2026. Door de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijk voor de (jeugd)zorg naar een andere gemeente, dit heeft geen negatieve invloed gehad op de financiële middelen. Om die reden kunnen de extra ontvangen middelen bij de meicirculaire 2021 vrijvallen ten gunste van de algemene uitkering.	3.056	
Intrekken taakstellingen i.v.m. natuurlijk verloop Zoals in de voorjaarsbrief is aangegeven kan deze taakstelling niet ingevuld worden. Bij het aangaan van deze taakstelling was de gedachte dat er een professionaliseringsslag zou kunnen plaatsvinden vanwege het aantrekken van nieuwe medewerkers voor het groeiende takenpakket. Hierin worden problemen voorzien, omdat de professionaliseringsslag wel heeft plaatsgevonden, maar de groei van het takenpakket groter is dan verwacht. Ook merken we dat er in het verleden een uitbreiding van formatie heeft plaatsgevonden, maar dat hier de ondersteunende afdelingen niet in mee zijn gegroeid (bijv. personeelszaken, financiën, juridische zaken, gegevensbeheer, etc.). Hier knelt het nu al, nog zonder de betreffende taakstelling door natuurlijk verloop. En juist binnen deze teams ontstaan de vacatures vanwege natuurlijk verloop.		250
Prijsindexatie Voor de begroting 2023 is een stelpost van € 1,4 miljoen voor extra prijsindexatie opgenomen, onder andere vanuit het bijgestelde/gecorrigeerde accres (€ 900.000) in de meicirculaire. Deze post kan bij de voortgangsrapportage 2023 ingezet worden om overschrijdingen te dekken die zijn ontstaan door prijsstijgingen. Zodoende kan er meer specifiek ingespeeld worden op hoge prijsstijgingen op bepaalde posten i.p.v. een hogere algemene index toe te passen op alle budgetten.		1.422
Loonindexatie Voor de begroting 2023 is een stelpost opgenomen van € 410.000. Deze bestaat uit een verwachte stijging van de sociale lasten van € 150.000 en een extra stelpost van € 260.000, gebaseerd op 2% extra loonstijging in afwachting van de nieuwe CAO.		410
Gemeentelijke samenwerking Zoals aangegeven in de voortgangsrapportage wordt door het zelf invullen van de vacatureruimte van een inkoopadviseur en een uitbreiding van deze functie minder gebruik gemaakt van de expertise op dit gebied van de andere gemeenten waarmee we samenwerken bij inkoopvraagstukken.	37	
Aframen post onvoorzien naar € 0 De afgelopen jaren is de post onvoorzien niet tot nauwelijks gebruikt, resulterend in een voordeel op de post onvoorzien in de afgelopen jaarrekeningen. Veelal wordt ervoor gekozen om in de jaarlijkse	34	

voortgangsrapportage kleine onvoorziene uitgaven (eenmalig) bij te stellen. De reservepositie van de gemeente Staphorst is dusdanig gezond dat eventuele eenmalige onvoorziene kosten opgevangen kunnen worden in de voortgangsrapportage of in jaarrekening.		
Lagere renteopbrengsten leningen Zoals aangegeven in de voortgangsrapportage 2022 ontvangen we door een aflossing van een lening structureel minder renteopbrengsten.		17
Bijstellingen dividendopbrengsten Rendo en BNG De dividendopbrengst van Rendo wordt met € 42.000 lager geraamd. In deze begroting gaan we uit van een totale geschatte dividenduitkering van € 5,5 miljoen voor de 9 aandeelhoudende gemeenten. Rendo verwacht voor 2023 net als in 2022 aan de onderkant van de geschatte bandbreedte (€ 5 - € 7 miljoen) uit te komen. In 2022 wordt in totaal € 5 miljoen uitgekeerd. De dividendopbrengst vanuit de BNG is met € 6.000 positief bijgesteld, gelet op de laatste ontwikkelingen.		36
Bijdrage fonds GGU Zoals in de voortgangsrapportage 2022 opgenomen is de bijdrage voor het fonds Gezamenlijk Gemeentelijke Uitvoering (GGU) aan de VNG te laag geraamd.		10
Opbrengsten OZB In de meerjarenraming in voorgaande begrotingen is uitgegaan van een te positief geraamde areaaluitbreiding. Op basis van de opbrengsten van 2022 en de laatste tariefsberekening worden de meerjarige OZB opbrengsten aangepast. Het uitgangspunt 1% areaaluitbreiding is toegepast en leidt tot een bijstelling.		241
Post onvoorzien Betreft ondersteuning initiatieven/instelling ontwikkelfonds (collegeprogramma), versterking dienstverlening en het vitaliteitsbeleid.		117
Toenemende kosten afhandeling WOZ bezwaren Door een verwachte toename van de schadeloostellingen en nieuwe prijsafspraken met het taxatiebureau dat voor ons de bezwaren/beroepen afwikkelt is het budget met € 24.000 bijgesteld.		24
Reservemutatie vennootschapsbelasting (technische wijziging) Dit betreft een verschuiving van de reservemutatie die betrekking heeft op de vennootschapsbelasting. Conform de Informatie voor Derden (Iv3) richtlijnen hoort ook de reservemutatie van de vennootschapsbelasting in programma 0, ondanks dat deze ontstaat door resultaten op grondexploitaties (programma 8). Per saldo betreft dit geen voor- of nadeel, maar een verschuiving tussen programma 0 en 8.	31	
Vrijval stelposten afschrijvingen (technische wijziging) De stelposten afschrijvingen zijn verplaatst naar de desbetreffende programma's, waarop de afschrijvingslasten betrekking hebben.	23	
Investeren in een toekomstbestendig personeelsbestand Er is een brede organisatiescan uitgevoerd, waarbij is beoordeeld wat een passende formatieomvang zou zijn voor een organisatie als de onze en de (op dit moment bekende) opgaven waar we voor staan. De uitkomsten, aanbevelingen en conclusies zijn vertaald in een aanbestedingsbrief en financieel verwerkt in deze begroting. Het wordt aanbevolen om de formatie op diverse onderdelen structureel uit te breiden, in totaal met € 320.000, dit is € 230.000 lager dan de ruwe inschatting die is gemaakt bij de voorjaarsbrief. Van het totaal wordt € 47.000 verantwoord in programma 0 en € 273.000 in programma 9.		47
Diverse posten In programma 0 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 21.000 voordelig.	21	
Na vaststelling van de begroting 2022 zijn de volgende begrotingswijzigingen vastgesteld en doorgevoerd met een impact op 2023: - Tariefsverhoging huishoudelijke hulp: 57 V - Septembercirculaire 2021 + niet verhogen OZB: 182 V	239	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Onttrekking vennootschapsbelasting grondexploitatie	31	

Betrokkenheid verbonden partijen

N.V. BNG te Den Haag

Betrokkenheid Bank Nederlandse Gemeenten als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effeten

N.V. Rendo te Meppel

Betrokkenheid Rendo als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effeten

N.V. Vitens te Zwolle

Betrokkenheid Vitens als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

N.V. Enexis te 's-Hertogenbosch

Betrokkenheid Enexis als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Wadinko B.V. te Zwolle

Betrokkenheid Wadinko als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 1 - Openbare orde en veiligheid

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	J. ten Kate
1.2	Openbare orde en veiligheid	J. ten Kate

Speerpunten

1.1 Een veilige gemeente

“Staphorst is een veilige gemeente en we zetten ons ervoor in om de gemeente veilig te houden. We willen een weerbare samenleving blijven tegen invloeden van (ondermijnende) criminaliteit.”

Wat willen we bereiken?

We willen de gemeente Staphorst veilig houden en de weerbaarheid van de samenleving vergroten waar dat wenselijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het is belangrijk dat de gemeente Staphorst overlast en criminaliteit in een vroegtijdig stadium signaleert. Dat vraagt om ogen en oren in de wijk, niet alleen van politie en gemeentelijke handhavers en toezichthouders, maar ook van onze inwoners. Er zullen acties worden ingezet om bewustwording te vergroten. Bewustwording draagt bij aan het vergroten van weerbaarheid, zowel van onze inwoners als van onze (gemeentelijke) organisatie. Ook zullen er lokaal gerichte veiligheidsactiviteiten worden georganiseerd.

We willen graag in goed contact staan met de jeugd. Er zijn jongeren die extra aandacht, ondersteuning en bijsturing nodig hebben. De gemeente heeft daarin een taak, binnen zowel het jeugddomein als het veiligheidsdomein. We zetten ons ervoor in dat het contact met de jeugd verbetert, omdat dit bijdraagt aan veiligheidsbeleving, aan het bieden en benutten kansen voor risicojongeren en aan afname van (jeugd)criminaliteit.

Wanneer gaan we dat doen?

Genoemde onderwerpen zullen terugkomen in het nog op te stellen Integraal Veiligheid Plan (IVP 2023-2026). Het IVP geeft een richting aan waar we, samen met onze partners, deze bestuursperiode aandacht aan besteden.

Speerpunten

1.2 Goed beschikbare en toegeruste hulpdiensten

“Wij zetten ons in voor een goede beschikbaarheid van en voldoende toegeruste hulpdiensten. We willen de brandweerkazerne, een ambulancepost en het politiebureau behouden. Wij hechten veel waarde aan de zichtbaarheid van wijkagenten.”

Wat willen we bereiken?

Hulpdiensten moeten goed en adequaat hulp kunnen verlenen. We willen dat aanrijtijden op orde blijven en we monitoren dat periodiek. Ook willen we graag een goede zichtbaarheid van de politie in de verschillende wijken, mede door de inzet van vaste wijkagenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven monitoren of hulpdiensten goed beschikbaar en toegerust zijn. Waar nodig en mogelijk worden projecten gezamenlijk opgepakt. We vinden het belangrijk dat de wijkagent zichtbaar is. Zo sturen wij er op aan dat de wijkagent vaker aansluit bij verschillende overleggen met bewoners in bijvoorbeeld wijk- en dorpsraden.

Speerpunten

1.3 Voorlichting en bewustwording

“Een goede voorlichting en bewustwording versterkt de alertheid en meldingsbereidheid en daarmee de veiligheid en de veiligheidsbeleving. Digitale veiligheid verdient, als onderdeel van voorlichting en bewustwording, aandacht. De hoge deelname aan Burgernet en buurtpreventieapps waarderen wij. We maken gebruik van middelen die nodig zijn om de veiligheid te borgen.”

Wat willen we bereiken?

We willen de gemeente Staphorst veilig houden en de weerbaarheid van de samenleving vergroten waar dat wenselijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een goede voorlichting en bewustwording – zowel bij onze inwoners als bij onze (gemeentelijke) organisatie – draagt bij aan weerbaarheid en versterkt dus in het tegengaan van criminaliteit. Door preventieve maatregelen en het herkennen van signalen van criminaliteit, kan criminaliteit (eerder) worden opgespoord. We kunnen dit niet alleen en hebben daarbij de ogen en oren van onze inwoners nodig.

Om meldingsbereidheid te vergemakkelijken en te vergroten, zijn we per 1 april 2022 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem (MMA). Van belang is dat inwoners op de hoogte zijn van dit meldpunt en daarom verdient MMA de nodige aandacht in communicatie.

Toenemende digitalisering maakt het verbeteren van de informatieveiligheid bij overheidsorganisaties en het creëren van bewustzijn bij onze inwoners steeds belangrijker. Digitale kwetsbaarheden en dreigingen zijn aan de orde van de dag. We monitoren die kwetsbaarheden en dreigingen continu en geven uitvoering aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO).

Wat mag openbare orde en veiligheid ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-1.490.785	-1.475.849	-1.508.058	-1.555.701	-1.584.359	-1.602.826
Baten	70.558	57.847	58.715	59.596	60.490	61.397
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1.420.227	-1.418.002	-1.449.344	-1.496.106	-1.523.869	-1.541.429
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	9.830	31.534	28.182	8.182	8.182	8.182
Mutaties reserves	9.830	31.534	28.182	8.182	8.182	8.182
Saldo van baten en lasten na bestemming	-1.410.398	-1.386.468	-1.421.162	-1.487.924	-1.515.687	-1.533.247

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 1.392 naar € 1.421. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Nieuwe bijdrage veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) De nieuwe bijdrage van de gemeente Staphorst aan de VRIJ wordt (afgerond) € 1.029.000, zoals opgenomen in de begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling. In deze begroting is de nieuwe herverdelingssystematiek verwerkt. De gemeenteraad heeft 17 mei 2022 ingestemd met de programmabegroting van de VRIJ.		31
Uitbreiding BOA (formatie uitbreiding met dekking) Het budget dat voorheen gebruikt werd om een extern bedrijf in te schakelen voor controles D&H en APV wordt ingezet om een BOA zelf in dienst te nemen. Daarom kan dit budget vrijvallen en worden toegevoegd aan de loonbegroting. Daarnaast zijn in de meicirculaire ook extra middelen beschikbaar gesteld voor extra capaciteit BOA's. Deze bijstelling maakte onderdeel uit van de post "personeel / formatie (a.g.v. investeringen en bijstelling contracten)" van de zomerbrief.	42	
Doorbelasting loonkosten aan taakvelden (technische wijziging) De BBV-regelgeving schrijft voor dat de loonkosten moeten worden doorbelast aan de taakvelden. Dit is een budgettair neutrale boeking.		45
Diverse posten In programma 1 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 5.000 voordelig.	5	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor afschrijvingslasten brandweerkazerne	8	
Controleren drank- en horecavergunningen (incidenteel) Dit betreft een éénmalige inhaalslag voor het controleren vergunningen en advisering	20	

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle

Betrokkenheid Veiligheidsregio als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstelling/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
2.1	Verkeer en vervoer	H. Brinkman
2.2	Parkeren	H. Brinkman
2.5	Openbaar vervoer	H. Brinkman

Speerpunten

2.1 Ontwikkelen plan voor verbetering ontsluiting A28

“Staphorst groeit. Het aantal inwoners neemt toe, de economie floreert en het aantal bedrijven stijgt. Dat houden we graag zo. Voor Staphorst is het essentieel om een infrastructuur te creëren die bij de ontwikkelingen past. Een wegnnet dat de toenemende drukte aankan, onveilige verkeerssituaties in de dorpskernen voorkomt door bijvoorbeeld zwaar verkeer om te leiden, het bedrijfsleven een impuls geeft, het centrum een plek maakt voor ontmoetingen en woonwijken veilig en gezond houdt. Om dit te bereiken willen we de komende bestuursperiode een eenduidig en breed gesteund plan uitdragen voor het (deels) verplaatsen van de toe- en afritten van de A28. Wij zetten krachtig in op een plan om de toe- en afrit aan de noordkant van Staphorst op de A28 te behouden en de toe- en afrit aan de zuidkant van Staphorst op de A28 in zuidelijke richting te verplaatsen naar de Gortelaar/Dekkersweg. Met dit eenduidig en breed gesteund plan zoeken we de verbinding met medeoverheden zoals de provincie Overijssel voor het verkrijgen van draagvlak voor de uitvoering.”

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige en goed bereikbare ontsluiting van de A28 naar Staphorst. Dat betekent onder meer dat de bereikbaarheid van Staphorst voor gemotoriseerd verkeer moet worden verbeterd. We willen dit bereiken met uitvoering van een breed gesteund en eenduidig plan, waarmee we de verbinding zoeken met medeoverheden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er zal eerst tot een gemeentebreed gesteund en eenduidig plan gekomen worden, waarmee we vervolgens bij medeoverheden draagvlak voor de uitvoering zoeken. Daarna volgt concrete planvorming.

Wanneer gaan we dat doen?

We willen in 2023 een gemeentebreed gesteund en eenduidig plan in beeld hebben. We streven ernaar dat in deze bestuursperiode een start kan worden gemaakt met het zoeken van draagvlak bij medeoverheden en, vervolgens, met planvorming. Voor dat plan zetten we een lobbytraject op (2024-2025) wat leidt tot een concreet plan in 2026.

Wat gaat het kosten?

Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Speerpunten

2.2 Een krachtige lobby voor een treinhalte in Staphorst

“Wij zetten in op de realisatie van een treinhalte in Staphorst en gaan door met de ingezette dialoog met betrokken organisaties.”

Wat willen we bereiken?

We willen dat Staphorst met het openbaar vervoer goed bereikbaar is. Een treinhalte draagt daaraan bij. Hoewel openbaar vervoer niet direct een verantwoordelijkheid van de gemeente is, kan de gemeente wel een belangrijke rol spelen bij het signaleren van knelpunten en het op de kaart zetten van initiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren een krachtige lobby en hebben de NS, ProRail en de Provincie Overijssel nodig voor de gewenste komst van een treinhalte. De ingezette dialoog met deze betrokken organisaties wordt voortgezet, waarbij wij steeds Staphorst actief op de kaart (blijven) zetten.

Speerpunten

2.3 Fietspadenplan voor de raadsagenda

“Wij zijn voornemens de uitwerking van het fietspadenplan, met daarin een vaststelling van prioritering, onderdeel uit te laten maken van een raadsagenda.”

Raadsagenda

Het fietspadenplan brengen wij als suggestie in om door de raad op te pakken in de raadsagenda.

Speerpunten

2.4 Herinrichting Schipgravenweg in Rouveen

“De herinrichting van de Schipgravenweg in Rouveen wordt aangepakt. Hierbij wordt zoveel mogelijk gelet op de wensen van de bewoners.”

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige wegverbinding aan de Schipgravenweg in Rouveen. Rouveen groeit en dat betekent dat het drukker wordt op de wegen. Verschillende weggebruikers zoals automobilisten en fietsers delen de wegen. De inrichting van wegen moet voor iedere weggebruiker veilig zijn en verdere groei van Rouveen aankunnen. Dat betekent dat de Schipgravenweg ingericht moet worden voor twee functies: als veilige ontsluitingsweg voor het gemotoriseerde verkeer en als recreatieve route voor wandelaars en fietsers. Ook willen we graag een goede en veilige verbinding richting het activiteitenterrein, de school en het dorpspark.

Wat gaan we daarvoor doen?

In deze bestuursperiode wordt de wegverbinding aan de Schipgravenweg in Rouveen opnieuw ingericht.

Wanneer gaan we dat doen?

We gaan deze bestuursperiode hiermee aan de slag.

Wat mag verkeer en vervoer ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-2.174.479	-3.101.488	-3.133.252	-3.374.561	-3.562.087	-3.565.866
Baten	220.556	80.686	108.701	109.882	111.125	112.492
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1.953.923	-3.020.802	-3.024.551	-3.264.680	-3.450.962	-3.453.374
Stortingen	-867.071	-860.000	-1.095.000	-1.125.000	-1.155.000	-1.185.000
Onttrekkingen	530.074	1.466.935	1.479.353	1.555.486	1.605.153	1.569.770
Mutaties reserves	-336.997	606.935	384.353	430.486	450.153	384.770
Saldo van baten en lasten na bestemming	-2.290.920	-2.413.867	-2.640.198	-2.834.193	-3.000.809	-3.068.604

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 2.443 naar € 2.640. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Openbare verlichting In de meerjarenbegroting werd uitgegaan van een financiële besparing op de energiekosten van de openbare verlichting door een toename van LED-verlichting. De energiebesparing is gerealiseerd, maar het tarief is (fors) gestegen, waardoor de financiële besparing niet gehaald kan worden. Deze bijstelling maakte onderdeel uit van de post "Bijstellingen a.g.v. jaarrekening 2021 en voortgang 2022" van de zomerbrief. De energiekosten voor elektra zijn variabel, hierop is ingespeeld door in de begroting een algemene stelpost op te nemen voor prijsstijgingen. Gelet op de fluctuaties van de tarieven is het lastig een accurate inschatting te maken voor 2023 per begrotingspost.		25

Hogere dotatie reserve wegenonderhoud In een robuuste begroting worden structurele lasten, structureel gedekt. Door de (jaarlijkse) geraamde dotatie gelijk te stellen aan de geraamde onderhoudslasten uit het wegen(en bermen)beleidsplan 2022 - 2026 worden alle kosten uit de exploitatie gedekt. De aanvullende dotatie voor 2023 betreft € 215.000. Voor de jaren 2024 - 2026 betreft dit € 245.000, € 275.000 en € 305.000, totaal over deze periode: € 1.040.000. Hierdoor kan dit bedrag vrijvallen uit de reserve wegenonderhoud en worden toegevoegd aan de algemene reserves (vrij besteedbaar).		215
Lagere afschrijvingslasten Door uitstel van investeringen (bijv. reconstructie J.C. van Andelweg, Fietspadenplan: aanleg ontbrekende schakel J.J. Gorterlaan en verkeersplan Rouveen) zijn de afschrijvingslasten lager.	49	
Doorbelasting straatreiniging riolering/afval (technische wijziging) De kosten die betrekking hebben op riolering en afval worden doorbelast naar programma 7. Per saldo betreft dit een budgettair neutrale boeking.	15	
Doorbelasting loonkosten aan taakvelden (technische wijziging) De BBV-regelgeving schrijft voor dat de loonkosten moeten worden doorbelast aan de taakvelden. Dit is een budgettair neutrale boeking.		28
Diverse posten In programma 2 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 7.000 voordelig.	7	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse dotatie wegenbeheerplan		1.095
Jaarlijkse onttrekking wegenbeheerplan	1.075	
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van asfaltwegen, betonverhardingen, elementenverhardingen, kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair, parkeren	300	
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van middelen gladheidsbestrijding	32	
Actualisatie verkeersmodel (incidenteel) Het verkeersmodel van de gemeente Staphorst is in 2016 voor het laatst geactualiseerd en is daarmee verouderd. Een verkeersmodel geeft inzicht in huidige en/of toekomstige verkeers- en vervoerstromen. Met een verkeersmodel kunnen vragen op het gebied van verkeer en vervoer en ruimtelijke ordening worden beantwoord. Eén keer in de 5 jaar vindt actualisatie plaats. Er is een incidenteel budget opgenomen van € 22.000, met name voor externe inhuur en expertise.	22	
Projectgelden aanjaagteam A28 (incidenteel) Om te komen tot een eenduidig en breed gesteund plan voor het (deels) verplaatsen van de toe- en afritten van de A28 is een aanjaagteam nodig om de doelstellingen van speerpunt 2.1 te behalen.	50	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 3 - Economie en ondernemen

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
3.1	Economische ontwikkeling	L. Mulder / H. Brinkman
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	L. Mulder / H. Brinkman
3.3	Bedrijvenloket	L. Mulder / H. Brinkman
3.4	Economische promotie	L. Mulder / H. Brinkman

Speerpunten

3.1 Ontwikkeling bedrijventerreinen

“De terreinen De Esch 0, Bullingerslag en De Esch 5 worden (verder) ontwikkeld tot bedrijventerreinen, zodat voorzien wordt in de behoefte aan bedrijfsruimte voor ontwikkelplannen van (lokale) ondernemers en aan een goede bereikbaarheid en rol van betekenis in de regio Zwolle. De behoefte aan bedrijfsruimte wordt in samenwerking met het bedrijfsleven, de regio en de provincie Overijssel onderzocht.”

Wat willen we bereiken?

Ondernemers moeten ruimte geboden krijgen om een bedrijf te kunnen starten of om door te kunnen groeien als dit op de huidige bedrijfslocatie niet meer mogelijk is. Er wordt ingezet op toekomstbestendige bedrijventerreinen met kwaliteitsaspecten zoals duurzaamheid, nieuwe energie, circulariteit en klimaatadaptie. Waarbij het gaat om hervestiging van een bedrijf, moet hergebruik van de ‘verlaten’ locatie duidelijk zijn. Dit om de huidige bedrijventerreinen vitaal te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Esch 0, Bullingerslag en De Esch 5 worden (verder) ontwikkeld.

Wanneer gaan we dat doen?

Deze bestuursperiode gaan we met (verdere) ontwikkeling van zowel De Esch 0, Bullingerslag en De Esch 5 – in deze genoemde volgorde – aan de slag. De Esch 0 wordt (verder) ontwikkeld in 2023. Begin 2023 wordt in samenwerking met betrokkenen een ontwerp bestemmingsplan opgesteld. Daarna gaan we aan de slag met ontwikkeling van Bullingerslag en, vervolgens, De Esch 5.

Wat gaat het kosten?

Voor de beoogde bedrijventerreinlocaties wordt ontwikkelruimte afgestemd in het kader van de programmeringsafspraken bedrijventerreinen West-Overijssel. Voor de te ontwikkelen (uitbreiding)locaties die nog niet in eigendom zijn van de gemeente, wordt daar waar mogelijk en/of wenselijk ingezet op verwerving door de gemeente (actieve grondpolitiek). Daar waar verwerving niet mogelijk en/of wenselijk is, wordt de actuele regelgeving gevolgd in het kader van samenwerking met en kostenverhaal op zelf realiserende partijen.

Speerpunten

3.2 Circulair energielandschap

“We werken toe naar een circulair energielandschap.”

Wat willen we bereiken?

We putten de aarde uit door te veel grondstoffen te gebruiken en deze vervolgens weg te gooien, met onder andere vervuiling als gevolg. Het is noodzakelijk om anders om te gaan met grondstoffen. We moeten onze systemen zodanig inrichten dat we primaire grondstoffen niet meer weggooien, maar gebruiken als grondstof. Dit is circulaire economie. Duurzaamheid en circulaire economie gaan in de toekomst steeds meer onderdeel uitmaken van verdienmodellen voor ondernemers en coöperaties. De gemeente Staphorst heeft voor 2050 een circulaire economie als doelstelling gesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de omgeving van de Uithofsweg ontwikkelen we gezamenlijk met de Provincie Overijssel een circulair energielandschap. Hier bieden we ruimte aan bedrijven die energie produceren of opslaan én die een concrete bijdrage leveren aan de transitie naar een circulaire economie. Uitgangspunt is organische groei: de gemeente geeft daarbij kaders aan, maar past geen actief grondbeleid toe.

Wanneer gaan we dat doen?

De visie is in 2022 gereed. De planologische procedure voor de eerste twee initiatiefnemers gaat in 2022 van start.

Speerpunten

3.3 Een aantrekkelijk winkelhart in Staphorst

“Wij zetten in op een aantrekkelijk winkelhart van Staphorst, waarbij wij letten op wensen van omwonenden, ondernemers en bezoekers van het winkelcentrum.”

Wat willen we bereiken?

Staphorst hecht grote waarde aan een vitale detailhandelstructuur in een aantrekkelijk winkelgebied. In de kern Staphorst bevindt zich het grootste winkelhart van de gemeente. We willen het winkelhart versterken. We streven naar een compleet voorzieningenaanbod in de kern van Staphorst, met meer ruimte om te verblijven en te ontmoeten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen de toegevoegde waarde van fysiek winkelbezoek ten opzichte van online winkelen bij de consument duidelijk in beeld gebracht hebben. Dit vereist een samenspel tussen detailhandel, horeca, vastgoedeigenaren en de gemeente. In samenspel met de Stichting Recreatie en Toerisme Staphorst en andere belangengroepen, wordt gezamenlijk gekomen tot een breed gedragen (centrum)visie met een uitvoeringsprogramma.

Wanneer gaan we dat doen?

In 2023 en 2024.

Wat gaat het kosten?

Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Speerpunten

3.4 Een vitale agrarische sector

“De agrarische sector is een essentiële bedrijfstak en van wezenlijk belang voor onze gemeente. We willen instandhouding en versterking van een vitale agrarische sector met een goed toekomstperspectief. Wij ondersteunen initiatieven op gebied van innovatie en alternatieve verdienmodellen. Ondanks weinig (speel)ruimte maken wij ons toch sterk om deze sector te ondersteunen.”

Wat willen we bereiken?

We willen een duurzame en sterke agrarische economie met voldoende toekomstperspectief voor onze bestaande agrarische ondernemers, waarbij de balans met de natuurbelangen onze leidraad is. Welke gevolgen het beleid van het Rijk of van de Provincie Overijssel ook krijgen, deze moeten leiden tot instandhouding van het bruto regionaal product, zodat de sociaal economische structuur van onze gemeente in stand blijft en waar mogelijk versterking krijgt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij blijven een krachtige en proactieve invulling geven aan de gebiedsgerichte aanpak van maatschappelijke opgaven, waterkwaliteit, klimaat, stikstof, leefbaarheid en perspectief voor de landbouw. Dit uit zich bijvoorbeeld in het voorzitterschap van de deelgebiedscommissie Staphorsterveld. We zullen ambtelijk (blijven) deelnemen aan diverse werkgroepen. In de regiegroep zijn wij bestuurlijk vertegenwoordigd.

We blijven open ogen en oren houden voor onze agrarische ondernemers, voeren overleg en helpen hen waar mogelijk. Ook stimuleren en ondersteunen we pilots op het gebied van stikstofreductie en energieopwekking. We hebben een positieve houding ten aanzien van innovatieve initiatieven vanuit agrarische ondernemers en coöperaties, bijvoorbeeld in het kader van gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast ondersteunen we de landbouwsector met innovaties zoals windmolens, energieopwekking, agrarisch natuurbeheer en nevenactiviteiten. We maken in overleg met provincie Overijssel een eigen gebiedsplan voor het Staphorsterveld, dat wordt onderdeel van het provinciale plan landelijk gebied (PPLG).

Wanneer gaan we dat doen?

De agrarische sector vitaal houden is een (door)lopend proces, gedurende de hele bestuursperiode. Het gebiedsplan Staphorsterveld wordt gemaakt in 2022-2023.

Wat gaat het kosten?

Voor ondersteuning van pilots die vanuit of samen met de Provincie Overijssel worden uitgevoerd, zijn incidentele

middelen nodig. Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Wat mag economie en ondernemen ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-1.966.712	-3.177.357	-9.341.162	-3.654.166	-235.270	-238.724
Baten	2.234.485	3.076.245	9.340.541	3.653.695	258.866	262.749
Saldo van baten en lasten voor bestemming	267.773	-101.112	-622	-470	23.595	24.024
Stortingen	-299.931	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	120.661	108.695	29.000	29.000	5.000	5.000
Mutaties reserves	-179.270	108.695	29.000	29.000	5.000	5.000
Saldo van baten en lasten na bestemming	88.503	7.583	28.378	28.530	28.595	29.024

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 9 naar € 29. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Hogere ontvangsten toeristenbelasting Zoals aangegeven bij de voortgangsrapportage wordt op basis van historie en toekomstige ontwikkelingen een (structureel) hogere opbrengst voor toeristenbelasting verwacht in verband met een toename van het aantal overnachtingsmogelijkheden.	30	
Doorbelasting loonkosten aan taakvelden (technische wijziging) De BBV-regelgeving schrijft voor dat de loonkosten moeten worden doorbelast aan de taakvelden. Dit is een budgettair neutrale boeking.		10

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van beveiliging bedrijventerrein	5	
Agrarische coaching (incidenteel) De laatste jaren neemt de onzekerheid voor agrarische inwoners toe. Met name door de huidige stikstofcrisis spelen veel onzekerheden op voor agrarische ondernemers. Gemeente Staphorst vindt het belangrijk dat agrarische inwoners de mogelijkheid hebben om gebruik te maken van neutrale, professionele hulpverlening die de taal van een agrariër verstaat. Hogenkamp Agrarische coaching is een bekende naam bij lokale overheden die gemeenten in deze behoefte kan voorzien. Hogenkamp heeft een team beschikbaar van gespecialiseerde vertrouwenspersonen/ hulpverleners voor agrarische inwoners. De agrarische inwoners van Gemeente Staphorst kunnen onbeperkt gebruik maken van de diensten van Hogenkamp voor een bedrag van €24.000 euro exclusief BTW per jaar. Het contract kent de duur van een jaar en kan indien gewenst worden verlengd.	24	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 4 - Onderwijs

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
4.1	Basisonderwijs	H. Brinkman
4.2	Onderwijshuisvesting	H. Brinkman
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	H. Brinkman

Speerpunten

4.1 In iedere kern basisonderwijs

“Wij zetten ons ervoor in dat iedere kern basisonderwijs kan behouden.”

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat iedere kern binnen de gemeente Staphorst (aanbod van) basisonderwijs behoudt.

Wat gaan we daarvoor doen?

In Staphorst werken de tien basisscholen, met de daaraan verbonden peutergroepen, aan goed onderwijs voor alle leerlingen in onze gemeente. Hierover vindt onderling en met de gemeente goede samenwerking en afstemming plaats. Deze samenwerking en afstemming krijgt vanuit de scholen vorm binnen een uitvoeringsorganisatie die samengebracht is in de stichting ‘Jong in Staphorst’ waar alle scholen aan deelnemen. Als gemeente haken wij hierop aan. Om in iedere kern binnen de gemeente Staphorst (aanbod van) basisonderwijs te behouden monitoren we de leerlingenaantallen en ontwikkeling van de scholen en blijven we hierover goed in gesprek met de scholen.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit is een (door)lopend proces.

Speerpunten

4.2 Verbinding onderwijs met bedrijfsleven

“Wij verbinden onderwijs en bedrijfsleven met elkaar, zodat leerlingen daarmee ondersteund worden in hun ontwikkeling en beroepskeuze en het bedrijfsleven in het aantrekken van en investeren in toekomstig (vak-)personeel.”

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat leerlingen worden ondersteund in hun ontwikkeling en beroepskeuze en het bedrijfsleven in het aantrekken van en investeren in toekomstig (vak-) personeel.

Wat gaan we daarvoor doen?

We initiëren en faciliteren het contact tussen onderwijs en bedrijfsleven. Zo is er onder andere een bijeenkomst geweest met alle scholen in het voortgezet onderwijs (VO) waar leerlingen uit Staphorst naartoe gaan. Eén school is daarop invulling gaan geven aan een koppeling van praktijk en theorie voor de havo en heeft vervolgens samen met bedrijven een stageprogramma opgezet voor havo 4-leerlingen. We hebben als gemeente de scholen met de bedrijven in contact gebracht en de meeste leerlingen uit Staphorst hebben een passende stageplek gevonden. De school en betrokken bedrijven zijn positief over de opgedane ervaringen. Onze activiteiten zijn er op gericht om de ontwikkeling van het praktijkonderwijs binnen de havo te borgen en ook binnen de andere scholen in te zetten.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit is een (door)lopend proces.

Speerpunten

4.3 Behoud van bibliotheken

“De bibliotheken vervullen in de gemeente een belangrijke functie, waar ook veel gebruik van wordt gemaakt. Een bibliotheek is een voorziening die een wezenlijke bijdrage levert aan ontwikkeling, onderwijs en aan het tegengaan (of verhelpen) van laaggeletterdheid. Daarom zetten wij ons ervoor in om de bibliotheken te

behouden.”

Wat willen we bereiken?

We zetten in op een toekomstbestendige bibliotheek met een brede maatschappelijke functie.

Wat gaan we daarvoor doen?

De bibliotheek heeft een belangrijke functie die bijdraagt aan lezen, schrijven en taalverwerving. Daarnaast heeft de bibliotheek ook een maatschappelijke functie als de plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, informatie kunnen halen en basisvaardigheden kunnen ontwikkelen. Ook speelt de bibliotheek een belangrijke rol in het aan elkaar verbinden van maatschappelijke organisaties. Sinds kort heeft de bibliotheek dan ook zitting in de Stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst waar de belangrijkste voorliggende partijen in Staphorst deelnemer van zijn.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit betreft een (door)lopend proces, dat gedurende de hele bestuursperiode wordt voortgezet.

Tot 30 juni 2024 kan een provinciale subsidie aangevraagd worden voor projecten om de bibliotheek toekomstbestendig te maken.

Wat gaat het kosten?

Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Speerpunten

4.4 Stimulering verduurzamings- en binnenklimaatprogramma's schoolgebouwen

“Verduurzaming en een goed binnenklimaat van schoolgebouwen juichen wij toe. Door de gestegen energieprijzen is het belang groter dan ooit om op een duurzame(re) manier energie te gebruiken. Wij stimuleren verduurzamings- en binnenklimaatprogramma's voor schoolgebouwen.”

Wat willen we bereiken?

Goede en duurzame onderwijshuisvesting is cruciaal voor goed onderwijs. Ten behoeve van goed onderwijs zijn duurzame schoolgebouwen nodig waarin het gezond en fijn is om te leren en werken. Dit leidt tot een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim. We willen daarom een gedragen integraal huisvestingsplan waarin verduurzaming en klimaat een wezenlijk onderdeel is.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen, samen met schoolbesturen en andere betrokkenen, een integraal huisvestingsplan (IHP) op.

Wanneer gaan we dat doen?

In de tweede helft van 2022 en de eerste helft van 2023.

Wat mag onderwijs ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-1.683.481	-1.824.389	-1.744.063	-1.763.158	-1.779.540	-1.764.741
Baten	436.896	391.652	392.777	398.743	404.800	410.872
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1.246.585	-1.432.737	-1.351.286	-1.364.415	-1.374.740	-1.353.869
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	442.822	520.630	442.822	442.822	439.822	405.439
Mutaties reserves	442.822	520.630	442.822	442.822	439.822	405.439
Saldo van baten en lasten na bestemming	-803.762	-912.107	-908.464	-921.592	-934.918	-948.430

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 922 naar € 908. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Lagere dotatie onderhoudsvoorziening In afwijking van het genomen besluit op 17 november 2020 is het niet toegestaan om het bedrag uit de reserve gebouwenbeheer over te hevelen naar de voorziening groot onderhoud. Hierdoor moeten we in 2023 extra doteren. De dotatie voor de gemeentelijke gebouwen is bepaald aan de hand van het vastgestelde gebouwenbeheerplan. Doordat de gemeentelijke gebouwen in verschillende programma's vallen, ziet u in de verschillende programma's voor- en nadelen terug. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 192.000, waarvan € 128.000 in programma 9 (overhead).	18	
Peutergroepen Door een andere financiering van de peutergroepen en doordat er afgelopen jaren is geïnvesteerd op het gebied van digitalisering, ontwikkelingsmaterialen, pleinen en beleidsontwikkeling is een bijstelling van het budget mogelijk. Dit levert een voordeel op van € 17.000.	17	
Diverse posten In programma 4 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 21.000 nadelig.		21

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van peuterspeelzalen en schoolgebouwen	443	

Betrokkenheid verbonden partijen

Stichting dagelijks beheer MCR te Rouveen

Betrokkenheid Stichting Dagelijks Beheer MCR Rouveen als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effeten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
5.1	Sportbeleid en activering	H. Brinkman
5.2	Sportaccommodaties	H. Brinkman
5.3	Cultuurpresentatie	A. Mussche
5.4	Musea	A. Mussche
5.5	Cultureel erfgoed	L. Mulder / A. Mussche
5.6	Media	A. Mussche
5.7	Openbaar groen en recreatie	A. Mussche / H. Brinkman

Speerpunten

5.1 Optimaal, functioneel, breed en toekomstbestendig faciliteitengebruik voor beweging en sport

"We hechten, vanuit het belang van gezondheid, veel waarde aan beweging en sport. Vanuit dat belang zien we graag dat bestaande faciliteiten voor beweging of sport optimaal worden benut, waarbij budgetten effectief en doelmatig worden besteed. We starten een verkenning naar mogelijkheden (en initiatieven) om faciliteiten optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendig te kunnen benutten en inzicht te krijgen in wat daarvoor nodig is."

Wat willen we bereiken?

Sportaccommodaties hebben een belangrijke plek in onze samenleving. Naast bewegen en sporten is er ook ruimte voor ontmoeten. Daarom willen we dat de faciliteiten voor bewegen en sporten optimaal, functioneel, breed en toekomstbestendig gebruikt worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderzoeken waar mogelijkheden en initiatieven liggen om faciliteiten optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendiger te benutten. Dat kan bijvoorbeeld door de faciliteiten voor meerdere doelgroepen toegankelijk te maken door het zogenaamde 'open club' concept, waarbij een accommodatie van een vereniging de ontmoetingsplek wordt voor alle buurtbewoners (leden en niet-leden). Dat kan bijvoorbeeld ook door het verduurzamen van gemeentelijke sportaccommodaties (gebouwen en velden). Daarnaast willen we ook kijken of en op welke manier de gemeentelijke accommodaties multifunctioneler kunnen worden ingezet.

Wanneer gaan we dat doen?

In 2023 willen we een onderzoek afronden, waarna uitvoering in 2024 en 2025 plaatsvindt.

Speerpunten

5.2 Inclusief sporten en aanjagen sport- en bewegingsonderwijs

"We willen dat beweging en sport voor iedereen toegankelijk is. Iedereen moet de mogelijkheid hebben mee te doen, ook mensen met een beperking. Inclusief sporten dragen wij een warm hart toe. We vinden het belangrijk dat in het onderwijs voldoende aandacht is voor beweging en sport. De gemeente heeft een verbindende rol in het stimuleren van kwalitatief goed bewegingsonderwijs."

Wat willen we bereiken?

In de afgelopen periode is samen met partijen in de samenleving het Vitaliteitsakkoord opgesteld. Het Vitaliteitsakkoord geeft invulling aan acht doelstellingen op het gebied van bewegen, sport en preventie. Met de thema's 'inclusief bewegen en sporten' en 'van jongs af aan vaardig in bewegen' van het Vitaliteitsakkoord maken we beweeg- en sportaanbod voor iedereen in de gemeente Staphorst toegankelijk. Door ook vanaf jonge leeftijd

kwalitatief en voldoende bewegingsonderwijs aan te bieden, willen we iedereen een leven lang laten bewegen en sporten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven verdere invulling aan de uitvoeringsagenda van het Vitaliteitsakkoord. Hierin is de buurtsportcoach onmisbaar. Daarom investeren we in de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach door minimaal aan de landelijke fte-norm te voldoen. We stellen buurtsportcoaches aan met de focus op verschillende aandachtsgebieden, zoals onderwijs, sportverenigingen, ouderen en inclusief sporten.

Wanneer gaan we dat doen?

Vanaf 2023.

Wat gaat het kosten?

Dit kan gefinancierd worden vanuit de Brede Regeling Combinatiefunctionaris, met cofinanciering van de gemeente. Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Speerpunten

5.3 Inzet behoud cultureel erf- en gedachtegoed

“Cultuur maakt Staphorst uniek en is diep geworteld en verweven in onze samenleving. Onze identiteit en eigenheid willen we behouden. Wij stimuleren deelname aan culturele activiteiten door scholen. Wij willen de krachten bundelen als het gaat om (lokale) initiatieven tot verspreiding van kennis over de Staphorster historie, cultuur en erfgoed, zowel voor onze inwoners als voor bezoekers. We zien graag dat vanuit de samenleving de Staphorster cultuur, erfgoed en cultureel gedachtegoed niet alleen wordt behouden, maar ook wordt meegegeven aan de volgende generaties.

We zijn trots op onze cultuur en we willen graag een platform bieden om het behoud ervan te steunen.”

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat het binnenschoolse aanbod voor cultuureducatie wordt uitgebreid en verdiept en daarnaast ook breder in de samenleving (buiten de school) vorm gaat krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het uitdragen van onze cultuur te borgen en verstevigen, zullen wij verbinding zoeken binnen het culturele veld en de Staphorster samenleving. Dit kan gerealiseerd worden door de cultuurcoach een bredere rol te geven dan alleen binnen het basisonderwijs, wat nu het geval is. Geïnvesteed zal worden in de inzet van een cultuurcoach in de positie als verbinder en aanjager van culturele initiatieven binnen de samenleving.

Wanneer gaan we dat doen?

In 2023.

Wat gaat het kosten?

Dit kan gefinancierd worden vanuit de Brede Regeling Combinatiefunctionaris, met cofinanciering van de gemeente. Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Speerpunten

5.4 Versterking natuur- en recreatiegebieden, vitale vakantieparken

“We willen toegankelijke natuur- en recreatiegebieden, waarin de beleving, in goede balans voor zowel inwoners als recreanten, wordt versterkt. We zetten ons in voor vitale vakantieparken. Dat kan betekenen dat door de eigenaren een revitaliseringslag gemaakt moet worden. Bij het revitaliseren van vakantieparken staat de functie van recreatie voorop en wordt permanente bewoning aangepakt.”

Wat willen we bereiken?

Natuur- en recreatiegebieden moeten voor zowel inwoners als recreanten toegankelijk zijn. We willen een beter toeristisch recreatief klimaat, waarbij er meer samenhang is tussen samen doen en ambitie en waarbij de belangen van inwoners en recreanten met elkaar in evenwicht zijn. Een actualisatie van het fiets- en wandelnetwerk dat de komende tien jaar meekan, draagt hieraan bij. We hanteren het uitgangspunt dat vakantieparken hun recreatieve functie behouden en dat alle vakantieparken een kansrijk en vitaal niveau bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de niet-vitale vakantieparken te versterken, wordt een provinciedekkende aanpak gehanteerd. Het

expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel biedt daarbij ondersteuning. Eigenaren van vakantieparken zullen in bepaalde gevallen een vitaliseringsslag moeten maken en daarin hebben wij een sturende en aanjagende rol.

Binnen het Project Vitale Vakantieparken gaan we verder op het reeds ingeslagen pad tot vitalisering van de vakantieparken in IJhorst. We gaan in gesprek met de verschillende (verenigingen van) eigenaren en ondernemers en we stimuleren uitvoeringsgerichte vitaliseringsplannen per park. We komen met een voorstel tot aanpak van permanente bewoning.

Wanneer gaan we dat doen?

In 2022 start de vervolgaanpak tot vitalisering van de vakantieparken in IJhorst. In 2022 willen we ook met de parken in gesprek en een aanzet voor bedrijfsplannen zien, waarbij uitwerking vanaf 2023 zal plaatsvinden. In 2023 volgt ook een plan van aanpak van permanente bewoning.

Wat gaat het kosten?

Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026. Naast de reeds gereserveerde kosten, zal er in het kader van voornoemde plannen en ter bekostiging daarvan een aanvraag worden ingediend.

Speerpunten

5.5 Verlagen administratieve lastendruk

“We kijken naar mogelijkheden om de administratieve lastendruk voor passende initiatieven door verenigingen op gebied van sport, cultuur, recreatie en toerisme te verminderen.”

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat administratieve lastendruk geen belemmering vormt voor (het indienen en ontplooiën van) passende initiatieven op gebied van sport, cultuur, recreatie en toerisme. Daar waar de lastendruk als fors wordt ervaren, willen we onderzoeken waarin en op welke manier we de lastendruk kunnen verlagen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan met organisatoren van evenementen of andere initiatiefnemers in gesprek om hun ervaringen op te halen. We willen inzicht in hoe zij de administratieve lastendruk ervaren en waar die lastendruk het grootst is en mogelijk zelfs belemmerend. Vervolgens onderzoeken we waar lastendruk weggenomen of verlaagd kan worden. Daarbij nemen we het gehele vergunningproces in ogenschouw, vanaf het eenvoudig(er) aanvragen van een vergunning, tot het verstrekken van de eenvoudig(ere) vergunning – alles binnen de mogelijkheden en kaders die er zijn.

Wanneer gaan we dat doen?

In 2022 wordt gestart met het voeren van gesprekken met verschillende organisatoren en initiatiefnemers.

Wat mag sport, cultuur, recreatie en toerisme ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-3.732.805	-4.861.320	-3.945.663	-3.878.846	-3.998.893	-4.016.970
Baten	390.583	206.261	201.990	205.127	201.670	204.695
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-3.342.222	-4.655.058	-3.743.673	-3.673.719	-3.797.223	-3.812.275
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	476.983	1.577.527	439.507	356.752	301.307	252.307
Mutaties reserves	476.983	1.577.527	439.507	356.752	301.307	252.307
Saldo van baten en lasten na bestemming	-2.865.239	-3.077.532	-3.304.166	-3.316.967	-3.495.916	-3.559.968

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 3.103 naar € 3.304. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Hogere kosten gas en elektra Zoals opgenomen in de voortgangsrapportage 2022 zijn er extra middelen nodig door de stijging van de gas- en elektraprijzen. Voor gas is een zo goed mogelijke raming gemaakt per programma. De energiekosten voor elektra zijn variabel en fluctueren, waardoor dit lastiger te ramen is. Hierop is ingespeeld door in de begroting een algemene stelpost op te nemen voor prijsstijgingen.		47
Hogere dotatie onderhoudsvoorziening In afwijking van het genomen besluit op 17 november 2020 is het niet toegestaan om het bedrag uit de reserve gebouwenbeheer over te hevelen naar de voorziening groot onderhoud. Hierdoor moeten we in 2023 extra doteren. De dotatie voor de gemeentelijke gebouwen is bepaald aan de hand van het vastgestelde gebouwenbeheerplan. Doordat de gemeentelijke gebouwen in verschillende programma's vallen, ziet u in de verschillende programma's voor- en nadelen terug. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 192.000, waarvan € 128.000 in programma 9 (overhead).		74
Bijstelling opbrengsten sportaccommodaties In lijn met de voortgangsrapportage 2022 worden de opbrengsten bijgesteld, omdat deze abusievelijk te hoog zijn geraamd.		14
Uitbreiding buurtsportcoach Uitbreiding van de buurtsportcoach is noodzakelijk om verdere invulling aan de uitvoeringsagenda van het Vitaliteitsakkoord te geven. De buurtsportcoach richt zich op verschillende aandachtsgebieden, zoals onderwijs, sportverenigingen, ouderen en inclusief sporten.		40
Subsidie kinderboerderij Deze subsidie was afgekocht tot en met het jaar 2022, wordt nu gecontinueerd.		10
Reservemutatie breedtesport (technische wijziging) Conform voorgaande jaren is de reserveonttrekking bijgesteld naar € 12.000.	10	
Doorbelasting loonkosten aan taakvelden (technische wijziging) De BBV-regelgeving schrijft voor dat de loonkosten moeten worden doorbelast aan de taakvelden. Dit is een budgettair neutrale boeking.		14
Diverse posten In programma 5 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 12.000 nadelig.		12

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van speeltoestellen en gebouwen sportaccommodaties	212	
Jaarlijkse onttrekking breedtesport tot en met 2024	12	
Projectplan permanente bewoning/revitalisering vakantieparken (incidenteel) In de begroting 2022 is er €80.000 beschikbaar gesteld in 2022 en in 2023, zodat een start gemaakt kan worden met de aanpak van de huidige permanente bewoning in recreatieverblijven en het stimuleren van de revitalisering van parken.	80	
Groenrenovatie (Kastanjelaan, Staphorst-Zuid/Noord, Rouveen) (incidenteel) Betreft incidenteel budget voor groenrenovatie bomen.	50	
Toekomstbestending maken bibliotheek cofinanciering (incidenteel) Betreft een provinciale subsidie voor bibliotheekinnovatie, zodat bibliotheken in Overijssel voldoen aan de eisen en wensen van inwoners nu en in de toekomst.	24	
Investeringsvergoeding opengestelde schoolpleinen (incidenteel) Conform de gemaakte afspraken krijgen scholen, waarvan de schoolpleinen opengesteld zijn een vergoeding. Dit geldt voor de scholen die een aanvraag hebben ingediend en zijn goedgekeurd in 2022. Vanaf 2024 is het voorstel om de jaarlijkse totale (structurele) vergoeding met € 12.000 te verhogen, zodat ook vervanging van speeltoestellen hieruit bekostigd kan worden.	52	
Cultuurmakelaar (incidenteel) Voor uitbreiding van het aanbod van cultuureducatie is het nodig verbinding te zoeken en culturele initiatieven aan te jagen binnen de samenleving.	10	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 6 - Sociaal domein

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	J. ten Kate / mr. A. Mussche
6.2	Wijkteams	A. Mussche
6.3	Inkomensregelingen	A. Mussche
6.4	Begeleide participatie	A. Mussche
6.5	Arbeidsparticipatie	A. Mussche
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	A. Mussche
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	A. Mussche
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	A. Mussche
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	A. Mussche
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	mr. A. Mussche

Speerpunten

6.1 Uitvoering ambities sociaal beleidsplan 'Iedereen doet mee'

“Op 15 februari 2022 is het integrale beleidsplan ‘Iedereen doet mee’ vastgesteld. We willen uitvoering geven aan de ambities in het beleidsplan, ingedeeld naar de vier pijlers ‘opgroeien en ontwikkelen’, ‘meedoen’, ‘samenleven’ en ‘gezondheid’.”

Opgroeien en ontwikkelen

“We willen graag dat iedereen tussen de -9 maanden en 27 jaar in Staphorst gezond, veilig en kansrijk opgroeit (pijler 1). Dit betekent dat:

- er ruimte is om eigenheid te laten zien, vaardigheden te leren om weerbaar te zijn en dat vroegtijdig preventieve hulp wordt geboden als dat nodig is;*
- we voor de opgave staan om huiselijk geweld te voorkomen, terug te dringen en te stoppen. Juist in de privéomgeving moet iedereen zich veilig voelen en veilig zijn. Om veilig op te kunnen groeien is stabiele thuissituatie een belangrijke voorwaarde;*
- een goed voorschools aanbod, dat voor iedereen toegankelijk is, is noodzakelijk om alle kinderen een gelijke start op de basisschool te kunnen geven. Voor een kansrijke toekomst in onze maatschappij is het belangrijk om toegerust te zijn op de arbeidsmarkt van nu en in de toekomst.”*

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven, te behalen. Voor de pijler Opgroeien en ontwikkelen betekent dit dat we op drie thema's actief zijn: Gezond opgroeien, Veilig opgroeien en Kansrijk opgroeien.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken concrete afspraken (via de subsidiebeschikking en/of de subsidie-overeenkomst) met organisaties over het realiseren, monitoren (onder andere gesprekstafels en accountgesprekken) en evalueren van indicatoren. Hiervoor zijn we met de ketenpartners in het voorliggende veld in gesprek. Door middel van het nieuw vormgegeven subsidieproces kunnen we scherper sturen op de maatschappelijke resultaten. Dit doen we zowel vooraf (door antwoord te geven op de vragen: Wat zijn de acties die onder de indicatoren hangen? Wat gaan de partijen daadwerkelijk doen? Welke resultaten willen ze daarmee behalen?) als achteraf (door antwoord te geven op de vragen: Wat heeft hieraan bijgedragen? Wat doen we niet meer? Wat moet ontwikkeld worden?). We zitten in de startfase van deze vorm van samenwerken.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit is een al (door)lopend proces. Het nieuwe beleidsplan is gereed en de eerste monitortafels hebben plaatsgevonden. De leidraad accountgesprekken is gereed om de subsidiegesprekken verder vorm te geven. Samen met de uitvoerende organisaties worden hierover jaarlijks afspraken gemaakt. Afspraken worden vastgelegd in een subsidiebeschikking en/of subsidieovereenkomst. De genoemde maatschappelijke resultaten willen we binnen een periode van vier jaar realiseren. Waar mogelijk vindt afstemming en samenhang plaats

binnen de stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst.

Wat gaat het kosten?

Dat wat behoort tot de reguliere taken van een organisatie, wordt gedekt vanuit de reguliere jaarlijkse subsidie. Projecten worden bekostigd vanuit de jaarlijks beschikbaar gestelde gelden voor doorontwikkeling in het voorliggend veld en voor lokaal gezondheidsbeleid.

Meedoen

"We onderschrijven het belang dat inwoners, op een wijze die bij hen past, kunnen meedoen in de samenleving in Staphorst (pijler 2). Dit betekent dat:

- participatie van belang is om te voorkomen dat onvoldoende financiële mogelijkheden meedoen belemmert. Vroegsignalering moet ervoor zorgen dat inwoners eerder ondersteuning geboden kan worden om te voorkomen dat schulden verder oplopen. Meegaan in veranderingen in de arbeidsmarkt is ook belangrijk. Vrijwilligerswerk is ook een manier om mee te doen in de samenleving en daarom waardevol;*
- we prioriteit geven aan vraag- en handelingsverlegenheid (durf te vragen) uit oogpunt van preventie en vroegsignalering;*
- het belangrijk is dat inwoners die te maken hebben met onbegrip en uitsluiting gerespecteerd worden en meedoen in onze samenleving (inclusie)."*

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven te behalen. Voor de pijler Meedoen betekent dit dat we op drie thema's actief zijn: Participatie, Durf te vragen en Inclusie. Zie verder hiervoor bij 'Opgroeien en ontwikkelen'.

Samenleven

"We zetten ons ervoor in dat inwoners naar elkaar om kijken, invulling geven aan hun verantwoordelijkheden en zijn betrokken bij hun omgeving (pijler 3). Dit betekent dat:

- mantelzorg belangrijk is voor het kunnen meedoen in de samenleving. Mantelzorg is zorg die mensen vrijwillig en onbetaald verlenen aan mensen met een fysieke, verstandelijke en/of psychische beperking, binnen hun familie, huishouden of sociale netwerk. We kijken naar elkaar om, maar de druk op mantelzorg is groot;*
- we vinden het waardevol dat veel inwoners zich (vrijwillig) inzetten voor de eigen leefomgeving. Dat willen we behouden en onze waardering willen we laten blijken. We willen afstand tussen de inwoner en de gemeente verkleinen door ruimte te geven aan burgerparticipatie, waarin verbeteringen mogelijk zijn."*

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven te behalen. Voor de pijler Samenleven betekent dit dat we op twee thema's actief zijn: Mantelzorg en Voor elkaar, met elkaar. Zie verder hiervoor bij 'Opgroeien en ontwikkelen'.

Gezondheid

"We zien graag dat inwoners hun leven als gezond ervaren vanuit het gedachtegoed 'positieve gezondheid'. Dit betekent dat:

- het er niet om gaat wat iemand niet meer kan, maar juist om wat iemand wel kan, belangrijk vindt en eventueel wil veranderen. Vanuit die positieve gedachte werken wij ook met onze partners samen;*
- er ook aandacht moet zijn voor mentaal welzijn. Onderdeel daarvan is aandacht voor suïcide preventie. Ook hebben we oog voor vereenzaming, waar blijvende inzet nodig is;*
- ingezet wordt op een gezonde leefomgeving, die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheidszorg zo laag mogelijk is. In een gezonde leefomgeving is het ook van belang dat drempels voor personen met een beperking zo veel mogelijk worden weggenomen, zodat zij volledig kunnen deelnemen aan de samenleving."*

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven te behalen. Voor de pijler Gezondheid betekent dit dat we op drie thema's actief zijn: Gezonde leefstijl, Psychische gezondheid en Gezonde leefomgeving. Zie verder hiervoor bij 'Opgroeien en ontwikkelen'.

Speerpunten

6.2 Gemeenschappelijke regeling Reestmond wijzigen naar inkoopmodel voor doelgroep

"We streven naar een andere samenwerking met Reestmond, waarbij een inkooprelatie wordt aangegaan in plaats van een gemeenschappelijke regeling. Het welzijn van de doelgroep staat hierbij voorop en goed overleg is het uitgangspunt."

Wat willen we bereiken?

We blijven gebruik maken van de diensten van Reestmond, maar zijn geen mede-eigenaar of medebestuurder. De bestuurlijke bemoeienis verdwijnt daarmee. De ambtelijke bemoeienis zal veranderen van een adviserende rol

naar een meer juridische rol (inkoop, contract en contractbeheer). Bij dat wat wij voor ogen hebben ten aanzien van de rechtsvorm van Reestmond, staat het welzijn en belang van de doelgroep voorop.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het heeft onze voorkeur Reestmond een andere rechtsvorm te geven en de gemeenschappelijke regeling te beëindigen. Daar moeten zowel het bestuur van Reestmond als de gemeenteraden van Meppel, Westerveld en Staphorst mee instemmen. Ons streven wordt ingebracht in het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van Reestmond.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit onderwerp is reeds in een overleg met het dagelijks bestuur Reestmond aan de orde gesteld. Wij streven naar een nieuwe situatie per 2026.

Speerpunten

6.3 Deelname aan maatschappelijke activiteiten door jong en oud

“Deelname aan maatschappelijke activiteiten, door jong en oud en in welke vorm dan ook, juichen we toe. Wij stimuleren dat jongeren en ouderen bij elkaar komen en elkaar versterken.”

Wat willen we bereiken?

Doelstelling van de ambities in het integrale beleidsplan ‘Iedereen doet mee’ is gericht op het mee kunnen doen van inwoners in de samenleving. Maatschappelijke activiteiten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen in het sociaal domein. Dit zouden niet alleen activiteiten moeten zijn die voor speciale doelgroepen zijn, zoals jongeren of ouderen, maar ook voor jongeren én ouderen. We willen ook dat jong en oud elkaar ontmoet.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zullen maatschappelijke activiteiten stimuleren die de verbinding tussen jong en oud kunnen versterken. De intensievere samenwerking tussen Stichting Welzijn Staphorst en SAAM-Welzijn draagt hieraan bij. Het personeel van beide organisaties wordt bij elkaar gehuisvest waardoor er intensiever contact ontstaat. Ook de directeur en de coördinator zijn voor beide organisaties werkzaam. Dit leidt tot betere samenwerking, afstemming en verbinding met het oog op de te organiseren activiteiten. Een voorbeeld is de verbreding van de doelgroep met betrekking tot het project inloop en ontmoeten (voorheen Het Klaverblad). Ingezet wordt nu op oud én jong, waarbij activiteiten niet naast elkaar maar gezamenlijk georganiseerd worden. Afspraken hierover worden vastgelegd in de subsidieovereenkomsten.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit is al in gang gezet en hier wordt de komende jaren extra op gestuurd.

Wat gaat het kosten?

De ontmoeting van jong en oud willen we vooral stimuleren binnen de activiteiten die nu al georganiseerd worden. Inschatting is dat het voor die activiteiten veelal mogelijk is om bekostiging te realiseren binnen de reguliere subsidies. Voor nieuwe maatschappelijke activiteiten gericht op deze doelstelling zijn aanvullende middelen nodig, maar hiervoor moet eerst in beeld worden gebracht wat deze activiteiten zijn en welke kosten daaraan verbonden zijn.

Wat mag het sociaal domein ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-12.687.520	-12.932.306	-13.157.957	-13.258.553	-13.478.212	-13.675.497
Baten	2.957.636	2.528.973	2.467.304	2.531.216	2.566.274	2.601.454
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-9.729.884	-10.403.332	-10.690.653	-10.727.337	-10.911.939	-11.074.043
Stortingen	-207.474	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	384.575	92.000	140.491	10.000	0	0
Mutaties reserves	177.101	92.000	140.491	10.000	0	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	-9.552.783	-10.311.332	-10.550.162	-10.717.337	-10.911.939	-11.074.043

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 10.349 naar € 10.550. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Hogere kosten gas en elektra Zoals opgenomen in de voortgangsrapportage 2022 zijn er extra middelen nodig door de stijging van de gas- en elektraprijzen. Voor gas is een zo goed mogelijke raming gemaakt per programma's. De energiekosten voor elektra zijn variabel en fluctueren, waardoor dit lastiger te ramen is. Hierop is ingespeeld door in de begroting een algemene stelpost op te nemen voor prijsstijgingen.		31
Wet Inburgering Per 1 januari 2022 is de Wet Inburgering 2021 (Wi21) in werking getreden. Asielzoekers die hun verblijfsstatus vóór die datum hebben gekregen vallen onder de oude wet inburgering (Wi13) en het oude bekostigingsregime. Het grootste deel van de statushouders die in het afgelopen jaar zijn gehuisvest vallen onder de oude wet. De uitgaven ten gevolge van de nieuwe wet zijn dus beperkt gebleven. Voor 2023 geldt dat alleen statushouders instromen die onder de Wi21 vallen; de gemeentelijke uitgaven zullen daarom hoger zijn. Daarnaast wordt de taakstelling huisvesting statushouders fors naar boven bijgesteld wat uitgavenverhogend zal zijn. De Wet Inburgering 2021 (Wi21) wordt gefinancierd door middel van een specifieke uitkering, dit betekent in dit geval dat er een verantwoording over de kosten plaatsvindt.	200	200
Bijdrage Huiselijk Geweld en Kindermishandeling incl. Veilig Thuis IJsselland Er is een hogere bijdrage nodig voor de extra kosten voor Kadera en Veilig Thuis op grond van de CAO en de huidige arbeidsmarktproblematiek.		14
Lagere dotatie voorziening groot onderhoud In afwijking van het genomen besluit op 17 november 2020 is het niet toegestaan om het bedrag uit de reserve gebouwenbeheer over te hevelen naar de voorziening groot onderhoud. Hierdoor moeten we in 2023 extra doteren. De dotatie voor de gemeentelijke gebouwen is bepaald aan de hand van het vastgestelde gebouwenbeheerplan. Doordat de gemeentelijke gebouwen in verschillende programma's vallen, ziet u in de verschillende programma's voor- en nadelen terug. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 192.000, waarvan € 128.000 in programma 9 (overhead).	10	
Doorbelasting loonkosten aan taakvelden (technische wijziging) De BBV-regelgeving schrijft voor dat de loonkosten moeten worden doorbelast aan de taakvelden. Dit is een budgettair neutrale boeking.		79
De lasten met betrekking tot de WvGGZ verantwoorden in programma 6 i.p.v. programma 7 (technische wijziging).		20
Diverse posten In programma 6 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 2.000 nadelig.		2
Na vaststelling van de begroting 2022 zijn de volgende begrotingswijzigingen vastgesteld en doorgevoerd met een impact op 2023: Tariefsverhoging huishoudelijke hulp: € 65.000 nadelig		65

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor de gemeentelijke bijdrage de Herberg tot en met 2024	10	
Bijdrage regio Zwolle Human Capital Agenda (incidenteel) Bij de begroting 2019 is besloten dat de bijdrage aan de regio Zwolle voor de Human Capital agenda ad € 32.000 beschikbaar wordt gesteld. De bijdrage in de vorm van co-financiering: gedurende 5 jaar is totaal € 9 per inwoner en wordt in een regionaal Ontwikkelings-fonds gestort.	32	
Projectplan dienstencentrum (incidenteel) In het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet voor de kosten van o.a. sloop dienstencentrum, bouwrijp maken terrein en verplaatsing van de transformatorruimte en het nog vast te stellen krediet voor de kosten van uitplaatsing gebruikers dienstencentrum is ter dekking van de kosten van ambtelijke ondersteuning een bedrag van € 50.000 als incidentele raming opgenomen.	50	
Kansrijk Wonen (incidenteel) De pilot Kansrijk Wonen is deels gesubsidieerd vanuit brede aanpak dak- en thuisloosheid, de overige middelen worden onttrokken vanuit de reserve Beschermd Wonen.	48	

Betrokkenheid verbonden partijen

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel

Betrokkenheid Reestmond als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland

Betrokkenheid Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg (RSJ) als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 7 - Gezondheid en milieu

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
7.1	Volksgezondheid	A. Mussche
7.2	Riolering	A. Mussche
7.3	Afval	A. Mussche
7.4	Milieubeheer	L. Mulder / A. Mussche / H. Brinkman
7.5	Begraafplaatsen	A. Mussche

Speerpunten

7.1 Energiebesparing door isolatie

“Het goed en beter isoleren van woningen en gebouwen is voor verduurzaming een eerste belangrijke en noodzakelijke stap. Daarin valt de eerste en forse winst te behalen.”

Wat willen we bereiken?

We willen dat in 2030 alle woningen in Staphorst – met uitzondering van de monumentale panden – voldoen aan de standaard voor woningisolatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er wordt in 2022 een advies uitgebracht over de verschillende scenario's voor regievoering door een gemeente op het isoleren van particuliere woningen. Onderdeel van dit advies is een gedegen risico-inventarisatie en een inschatting van proceskosten en benodigde capaciteit. Daarnaast gaan we experimenteren met de Gemeentelijke VerduurzamingsRegeling (de GVR). Ook verstrekken we energieadviezen en adviseren we inwoners via ons duurzaam bouwloket. Tot slot gaan we wijkgericht aan de slag om het energieverbruik terug te dringen en om voorbereidingen of maatregelen te treffen om aardgasvrij te kunnen wonen.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit is een meerjarig traject dat reeds in gang is gezet.

Wat gaat het kosten?

De prognoses zijn opgenomen in het programma Energie & Klimaat en aan de raad teruggekoppeld in de managementrapportage.

Speerpunten

7.2 Tegengaan energiearmoede

“We zien graag dat landelijke maatregelen om energiearmoede tegen te gaan, zo goed en efficiënt mogelijk worden benut.”

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat optimaal gebruik wordt gemaakt van mogelijkheden die landelijke maatregelen bieden om energiearmoede tegen te gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Momenteel wordt een bestuursopdracht en een projectplan uitgewerkt voor energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag besteedbaar inkomen. Daarnaast is er invulling gegeven aan de Energietoeslagregeling van € 800,- voor huishoudens met een laag besteedbaar inkomen. Inwoners die vanuit de gemeente een uitkering ontvangen, hebben dit bedrag ambtshalve toegekend gekregen, dus zonder hiervoor een aanvraag in te hoeven dienen. Inwoners waarvan het inkomen bij de gemeente niet bekend is, kunnen nog tot het einde van dit jaar een aanvraag voor de energietoeslag indienen.

Wat gaat het kosten?

Vanuit het Rijk is een eenmalige specifieke bijdrage (van € 83.000,-) ontvangen voor de aanpak van energiearmoede. Deze bijdrage is verstrekt onder de voorwaarde “dat deze middelen worden besteed aan ondersteuning van huishoudens met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de

woningen". Voor de Energietoeslagregeling zijn separaat vanuit het Rijk middelen ontvangen die, voor zover het zich nu laat aanzien, ruim voldoende zijn om de regeling uit te voeren.

Speerpunten

7.3 Zonnepanelen op daken van (gemeentelijke) gebouwen en niet op landbouwgrond

"Wij werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050 en zetten ons vol in om dat te bereiken en werken de startnotitie 'Grootschalige opwek' uit. We willen zonnepanelen zoveel mogelijk op daken van gebouwen (ook gemeentelijke- en schoolgebouwen). Landbouwgrond willen we niet opofferen voor zonnenvelden. Met zes windmolens in onze gemeente leveren we een passende bijdrage aan de opgave die hier ligt."

Wat willen we bereiken?

Met het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES) West-Overijssel heeft de gemeenteraad ingestemd met de ambitie om 50 gigawattuur (GWh) aan zon op daken in Staphorst te realiseren in 2030. Het is daarbij de wens om landbouwgrond te vrijwaren van grootschalige opwek door zonneparken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een projectleider aangesteld om samen met het bedrijfsleven te zoeken naar een werkwijze waarbij de ambitie (50 GWh zon op daken in 2030) gerealiseerd wordt. Daarnaast wordt gewerkt aan de totstandkoming van een (beleids)kader Grootschalige Opwek. Hierin kan beleidsmatig vastgelegd worden dat zon op landbouwgrond wordt uitgesloten.

Wanneer gaan we dat doen?

Het Plan van aanpak voor het Project '50 GWh zon op daken' wordt in 2022 gepresenteerd. De besluitvormende raadsvergadering voor fase 1 van het (beleids)kader grootschalige opwek is gepland (2022).

Wat gaat het kosten?

Voor het opzetten van een Plan van aanpak voor het project '50 GWh zon op daken' is een prognose opgenomen in het programma Energie & Klimaat en aan de raad teruggekoppeld in een managementrapportage.

Speerpunten

7.4 Ondersteuning initiatieven groen gas en andere hernieuwbare gassen

"Initiatieven voor groen gas of andere hernieuwbare gassen zoals biogas en waterstof worden door ons ondersteund."

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat in 2030 uitsluitend duurzame gassen op het netwerk ingevoed worden. We staan open voor initiatieven op gebied van technische aanpassingen en die ervoor zorgen dat er meer groen gas, andere hernieuwbare gassen of waterstof als energiebron, worden gebruikt. Dit draagt bij aan een oplossing voor het stikstof- en klimaatprobleem binnen de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen?

We hebben afspraken met de netbeheerder gemaakt voor wat betreft het streven dat in 2030 uitsluitend duurzame gassen op het netwerk ingevoed worden.

We stimuleren en faciliteren dat het totale potentieel voor mestvergisting in Staphorst gerealiseerd wordt. Hiervoor is een project opgestart. Eind 2022 behandelen we een eindrapportage met een overzicht van agrarische bedrijven met belangstelling en intentie voor deelname in een lokale biogashub, waarbij ook voorwaarden voor vervolgacties in beeld worden gebracht. Door het geproduceerde biogas van meerdere agrarische bedrijven gezamenlijk te verwaarden, wordt een efficiënt, rendabel en duurzaam systeem gecreëerd. We willen ook planologische obstakels voor realisatie van monomestvergisters op boerderijschaal beperken.

Wanneer gaan we dat doen?

In 2022, 2023 en 2024.

Wat gaat het kosten?

Voor het opzetten van een lokale biogashub is een prognose opgenomen in het programma Energie & Klimaat en aan de raad teruggekoppeld in een managementrapportage.

Speerpunten

7.5 Ondersteuning initiatieven tegengaan zwerfafval

"We ondersteunen en faciliteren initiatieven om zwerfafval tegen te gaan."

Wat willen we bereiken?

Door initiatieven te faciliteren en te ondersteunen is er geen of minder zwerfafval.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten het faciliteren van bestaande acties, zoals de Week van Mooi Schoon en de Jan Vos dag, voort. Daarnaast willen we samen met lokale ambassadeurs, zoals @zwerfafval.staphorst, werken aan een intensivering van acties die inwoners ondersteunen en motiveren om minder afval weg te gooien en meer afval op te ruimen. Specifiek aandachtspunt is blikjes in berm, omdat we het bermmaaisel willen verwerken tot bodemverbeteraar.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit betreft een (door)lopend proces, dat gedurende de hele bestuursperiode voortgezet wordt.

Wat gaat het kosten?

Financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Wat mag gezondheid en milieu ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-5.511.628	-5.772.428	-5.654.407	-5.835.085	-5.900.996	-5.260.122
Baten	3.745.888	3.560.474	3.605.745	3.636.449	3.666.869	3.709.956
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1.765.741	-2.211.955	-2.048.662	-2.198.636	-2.234.127	-1.550.167
Stortingen	-412.388	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	1.119.315	943.783	775.533	896.614	898.075	226.596
Mutaties reserves	706.927	943.783	775.533	896.614	898.075	226.596
Saldo van baten en lasten na bestemming	-1.058.814	-1.268.172	-1.273.129	-1.302.023	-1.336.052	-1.323.571

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 1.208 naar € 1.273 De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Bijdrage Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ) De gemeenteraad heeft op 31-05-2022 ingestemd met de ontwerp-begroting 2023 van de ODIJ. De bijbehorende nieuwe meerjarige bijdrage vanaf 2023 is verwerkt in deze begroting.		56
Lagere lasten vergunningverlening voor externe expertise Zoals in de jaarstukken en voortgangsrapportage is aangegeven, wordt verwacht dat het aantal complexe dossiers, waarvoor derden ingeschakeld moeten worden zal afnemen.	40	
Hogere dotatie onderhoudsvoorziening In afwijking van het genomen besluit op 17 november 2020 is het niet toegestaan om het bedrag uit de reserve gebouwenbeheer over te hevelen naar de voorziening groot onderhoud. Hierdoor moeten we in 2023 extra doteren. De dotatie voor de gemeentelijke gebouwen is bepaald aan de hand van het vastgestelde gebouwenbeheerplan. Doordat de gemeentelijke gebouwen in verschillende programma's vallen, ziet u in de verschillende programma's voor- en nadelen terug. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 192.000, waarvan € 128.000 in programma 9 (overhead).		26
De lasten met betrekking tot de WvGGZ verantwoord in programma 6 i.p.v. programma 7 (technische wijziging).	20	
Doorbelasting loonkosten aan taakvelden (technische wijziging) De BBV-regelgeving schrijft voor dat de loonkosten moeten worden doorbelast aan de taakvelden. Dit is een budgettair neutrale boeking.		43

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse incidentele onttrekking voor duurzaamheid (2024: € 720.000, 2025: € 703.000)	572	
Onttrekking reserve voor de producten riolering en afval	204	

Betrokkenheid verbonden partijen

GGD IJsselland te Zwolle

Betrokkenheid GGD als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

N.V. Rova te Zwolle

Betrokkenheid ROVA als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle

Betrokkenheid Omgevingsdienst IJsselland bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
8.1	Ruimtelijke ordening	L. Mulder
8.2	Grondexploitatie	L. Mulder
8.3	Wonen en bouwen	L. Mulder

Speerpunten

8.1 Beschermingsmaatregelen beschikbaarheid woningen benutten

“Het recht om te wonen is een grondrecht. Er is veel urgentie bij de aanpak van de krapte op de woningmarkt. Er is woningnood onder meerdere doelgroepen, zoals starters, gezinnen, ouderen, inwoners met een beperking, inwoners die aangewezen zijn op een sociale (huur-)woning, arbeidsmigranten en statushouders. We willen al onze eigen inwoners en mensen die nog niet in de gemeente wonen, maar die daar wel een sociale of economische binding mee hebben, een plek kunnen bieden en voelen de urgentie. We willen de woningbouw versnellen en voeren daarvoor – daar waar het kan – een actief grondbeleid. Wettelijke mogelijkheden op een krappe woningmarkt om onze inwoners te beschermen tegen beleggers, benutten we, bijvoorbeeld door een zelfbewoningsplicht op te leggen bij de koop van een woning. Wij zetten ons in om kavels uit te geven waardoor er zelf (CPO) gebouwd kan worden.”

Wat willen we bereiken?

We willen dat er meer en voldoende woningen gebouwd worden om in de behoefte te voorzien van al onze eigen inwoners en mensen die nog niet in de gemeente (kunnen) wonen, maar die daar wel een sociale of economische binding mee hebben. Binnen de wettelijke instrumenten willen we dat de woningen die gebouwd worden, ook benut kunnen worden door mensen die binding hebben met de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan onderzoek doen naar de behoefte en daarop beleid vaststellen. We voeren een actief grondbeleid en we ondersteunen initiatieven die leiden tot een versnelling van woningbouw. Daarnaast zullen we gevalideerde instrumenten inzetten – met mogelijk differentiatie naar kernen – om te borgen dat woningen die gebouwd worden, ook door de doelgroepen kunnen worden benut. We willen voorkomen dat woningen in handen komen van beleggers en daardoor niet in de behoefte van onze doelgroepen wordt voorzien. We staan hier in nauw contact met het Rijk en de Provincie Overijssel en volgen de ontwikkelingen op de voet.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit betreft een (door)lopend proces, dat gedurende de hele bestuursperiode voortgezet wordt.

Speerpunten

8.2 Woningbouw voor alle doelgroepen in alle kernen

“We zetten ons ervoor in dat er voor alle doelgroepen in alle kernen gebouwd wordt, zowel op inbreidings- als op uitbreidingslocaties. Het college krijgt de opdracht om inzet te plegen om dit te realiseren. Voor de sociale woningbouw werken wij nauw samen met onze partner Woonstichting Vechthorst.”

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het college heeft de ambitie om in alle kernen van de gemeente Staphorst woningen te bouwen voor alle doelgroepen. Dat betekent zowel koop- als huur woningen, waarbij het streven is om het aandeel sociale koopwoningen in de nieuwbouwplannen te verhogen. Ook zet het college in op het realiseren van een substantieel aantal flexwoningen. Conform de woonvisie en prestatieafspraken die de gemeente heeft gemaakt met Woonstichting VechtHorst, zet het college erop in om voor minimaal 300 (flex)woningen plannen uit te werken en dat een substantieel deel daarvan daadwerkelijk is gerealiseerd. In 2023 wil het college samen met Woonstichting VechtHorst de behoefte onderzoeken en herijken. Door middel van een Aanjaagteam gemeentelijke woningbouw, waarin betrokken partijen deelnemen, maar waarin de gemeente de lead heeft, willen we ervoor zorgen dat de plannen worden (door)ontwikkeld en uitgevoerd. Begin 2023 wordt een actieprogramma woningbouw aan de raad voorgelegd.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit betreft een proces dat gedurende de hele bestuursperiode loopt. Een actieprogramma wordt begin 2023 opgeleverd.

Speerpunten

8.3 Herijking Omgevingsvisie agenderen voor raadsagenda

“De in 2018 vastgestelde Omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' wordt herijkt. Door uitstel van de invoering van de Omgevingswet is de herijking uitgesteld naar 2023. We willen de herijking van de Omgevingsvisie als onderwerp voor een raadsagenda agenderen. De mogelijkheden om vergunningstrajecten te vergemakkelijken verkennen we, die deels ook door de nieuwe Omgevingswet worden voorzien.”

Raadsagenda

Herijking van de Omgevingsvisie brengen wij als suggestie in om door de raad op te pakken in de raadsagenda.

Speerpunten

8.4 Opwaardering Marktplaats in kern Staphorst

“Wij willen het Marktplaats opwaarderen, waarbij er meer ruimte is voor groen en het plein meer gericht is op beleving en ontmoeting. Dit onderwerp willen we ook onderdeel laten uitmaken van een raadsagenda.”

Dit willen we betrekken bij de totstandkoming van een centrumvisie, zie hiervoor onder speerpunt 3.2 ‘Een aantrekkelijk winkelhart van Staphorst’.

Speerpunten

8.5 Kijken naar mogelijkheid voor een afscheidshuis in kern Staphorst

“De komende periode onderzoeken we de mogelijkheden voor een afscheidshuis in de kern Staphorst.”

Wat willen we bereiken?

We willen de behoefte voor een afscheidshuis in de kern Staphorst peilen en de mogelijkheden daarvoor in beeld brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan hiervoor een (verkennend) onderzoek doen.

Wanneer gaan we dat doen?

In 2024.

Wat gaat het kosten?

Eventuele financiële gevolgen van wat we willen bereiken worden, voor zover die in beeld zijn, verwerkt in de begroting van 2023 en in de meerjarenramingen 2024-2026.

Wat mag volkshuisvesting en ruimtelijke ordening ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-2.486.483	-2.928.927	-4.229.813	-4.228.482	-3.633.067	-3.657.490
Baten	1.615.306	1.702.603	3.269.134	3.279.374	2.805.197	2.817.242
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-871.177	-1.226.323	-960.679	-949.109	-827.870	-840.248
Stortingen	-118.058	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	166.780	470.091	160.000	135.000	0	0
Mutaties reserves	48.722	470.091	160.000	135.000	0	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	-822.455	-756.232	-800.679	-814.109	-827.870	-840.248

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 878 naar € 801. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Reservemutatie: incidentele kosten worden incidenteel gedekt (technische wijziging) In de oude meerjarenschijf 2023 van de begroting 2022 werden een aantal incidentele kosten nog structureel gedekt, de dekking is aangepast naar incidenteel (reserve) in deze begroting.	160	
Reservemutatie vennootschapsbelasting (technische wijziging) Dit betreft een verschuiving van de reservemutatie die betrekking heeft op de vennootschapsbelasting. Conform de Informatie voor Derden (Iv3) richtlijnen hoort ook de reservemutatie van de vennootschapsbelasting in programma 0, ondanks dat deze ontstaat door resultaten op grondexploitatie (programma 8). Per saldo betreft dit geen voor- of nadeel, maar een verschuiving tussen programma 0 en 8.		31
Doorbelasting loonkosten aan taakvelden (technische wijziging) De BBV-regelgeving schrijft voor dat de loonkosten moeten worden doorbelast aan de taakvelden. Dit is een budgettair neutrale boeking.		55
Diverse posten In programma 8 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 3.000 voordelig.	3	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Reservemutatie: incidentele kosten worden incidenteel gedekt (technische wijziging) In de oude meerjarenschijf 2023 van de begroting 2022 werden een aantal incidentele kosten nog structureel gedekt, dit is aangepast in deze begroting. Deze onttrekking uit de reserve is de tegenboeking van het voordeel in bovenstaande tabel.	160	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 9 - Overhead en financiën

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.4	Overhead	-
Onderverdeeld in:	Personeel en Organisatie	H. Brinkman
	Gegevensbeheer	L. Mulder
	Wet open overheid	H. Brinkman
	Financiën	L. Mulder
	Inkoop en aanbesteding	A. Mussche
	Algemene zaken	J. ten Kate
	Communicatie	J. ten Kate
	Huisvesting	L. Mulder

Speerpunten

9.1 Goed werkgeverschap, een toekomstbestendige, adequate en efficiënte (ambtelijke) organisatie

“Wij willen een goed werkgever zijn. We investeren in het aantrekken en behouden van kwalitatief goede werknemers. Er wordt een strategisch personeelsplan opgezet om in te toekomst te kunnen blijven beschikken over een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie. In een arbeidsmarkt die een krapte kent, zijn passende arbeidsvoorwaarden, met daarin ruimte voor ontwikkelingsmogelijkheden, opleiding en vorming, belangrijk. We werken zoveel mogelijk vanuit de eigen organisatie, maar als zelfstandige gemeente benutten we ook externe expertise waar dat nodig is.

We streven naar een toekomstbestendige organisatie waarbij optimale dienstverlening richting inwoners, ondernemers en partners vooropstaat. Hiertoe wordt reeds een brede organisatiescan uitgevoerd met daarbij de focus op wat een passende formatieomvang voor een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie zou zijn met de opgaven waar de gemeente Staphorst voor staat, de ambities die we hebben en wat nog op ons af komt in de komende jaren. De uitkomsten van deze organisatiescan vormen het vertrekpunt voor de begroting van 2023 en verder.”

Wat willen we bereiken?

We gaan accuraat om met de veranderde verhouding tussen inwoner en overheid en we willen dat de organisatie aansluit op de veranderde vraag van inwoners. De (ambtelijke) organisatie moet – in een ook veranderde arbeidsmarkt – voldoende toegerust zijn en blijven op een zelfstandig voortbestaan en alle bestaande en toekomstige opgaven het hoofd kunnen bieden. We willen nu en in de toekomst beschikken over een kwalitatief (prestatie, houding, kennen en kunnen) en kwantitatief (aantallen) optimale personeelsbezetting.

Wat gaan we daarvoor doen?

De kernwaarden van waaruit de gemeente haar inwoners tegemoet treedt, zijn neergelegd in een organisatievisie. Dit is visueel vormgegeven in een praatplaat ‘Onze Staphorster stip op de horizon’. Die Staphorster stip is een innovatieve plattelandseconomie en een gezonde en dynamische samenleving met verantwoorde vernieuwing. Met nabuurschap en een no-nonsense mentaliteit als basis: ‘In Staphorst zijn we er voor elkaar en komt het voor elkaar’. Vanuit deze visie wordt met inwoners en medewerkers samengewerkt. Dat vraagt om daarop aansluitende competenties van medewerkers. Om in te kunnen spelen op veranderingen en ontwikkelingen, is een strategisch personeelsontwikkelingstraject gestart.

We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt. Het is, net als voor andere werkgevers geldt, ook voor de gemeente Staphorst lastiger geworden om vacatures in te vullen. Voor werving wordt gebruik gemaakt van de Talentenregio, die een belangrijke rol speelt bij personeelsmobiliteit in de regio Zwolle. We blijven inzetten op het behouden, boeien en binden van kwalitatief goed personeel.

We behouden wat goed is, ontwikkelen door op de ingezette lijnen en denken strategisch na over de stappen die

gezet moeten worden. Dit alles om een vitale gemeente te zijn en te blijven.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit betreft een (door)lopend proces, dat gedurende de hele bestuursperiode voortgezet wordt. In 2022 is het strategisch personeelsontwikkelingstraject gestart.

Speerpunten

9.2 Een duurzaam gezonde en robuuste financiële huishouding en een sluitende meerjarenbegroting

“Om onze taken, opgaven en ambities te kunnen uitvoeren moeten we beschikken over een duurzaam gezonde en robuuste financiële huishouding.”

Wat willen we bereiken?

Een structureel sluitende meerjarenbegroting is voor ons het leidende principe, waarbij we onze ondergrens van € 6,2 miljoen hanteren voor de algemene reserves en investeringen dekken uit de exploitatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onze taken, opgaven en ambities moeten worden uitgevoerd binnen de middelen die tot onze beschikking staan. We teren niet verder in op onze algemene reserves. Om inzicht te krijgen in de toekomstige vervangingsopgave wordt een inventarisatie van de aanwezige beheerplannen gemaakt en een doorkijk naar de vervangingsopgave voor de komende tien tot twintig jaar. De kosten van deze toekomstige vervangingsopgave worden als structurele kosten verwerkt in de begroting.

Wanneer gaan we dat doen?

Dit betreft een (door)lopend proces, dat gedurende de hele bestuursperiode voortgezet wordt. De eerste stappen in de inventarisatie van de toekomstige vervangingsopgave zijn inmiddels gezet.

Wat mag overhead en financiën ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Actuele begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten	-7.575.467	-8.565.152	-8.606.897	-8.567.377	-8.653.755	-8.827.999
Baten	532.813	148.411	108.223	108.646	110.576	112.235
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-7.042.653	-8.416.741	-8.498.674	-8.458.731	-8.543.179	-8.715.764
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	628.866	1.173.138	557.599	186.849	127.849	67.157
Mutaties reserves	628.866	1.173.138	557.599	186.849	127.849	67.157
Saldo van baten en lasten na bestemming	-6.413.787	-7.243.603	-7.941.075	-8.271.882	-8.415.330	-8.648.607

Afwijkingen t.o.v. 2022 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 7.566 naar € 7.941. De mutatie betreft meerjarenschijf 2023 uit de begroting 2022 versus huidige begroting 2023. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Intrekken taakstelling vacaturestop (3 maand) Zoals in de voorjaarsbrief aangegeven blijkt deze taakstelling niet haalbaar. De achterliggende gedachte bij deze taakstelling is dat bij het ontstaan van een vacature tijdens de werving- en selectieprocedure geen inhuurkosten worden gemaakt. In de praktijk blijkt dat als een voorzienbare vacature ontstaat (door natuurlijk verloop/pensionering) er al eerder dan de geplande pensioendatum van het vertrekkende personeelslid wordt geworven, zodat de vervanger kan worden ingewerkt. Bij onvoorziene vacatures blijkt dat het werk niet kan blijven liggen totdat er een vervanger is geworven, waardoor er toch moet worden ingehuurd. Dit betekent dat deze taakstelling niet haalbaar is gebleken.		135

Inhuurbudget schoonmaak Zoals aangegeven in de voortgangsrapportage 2022 kan het inhuurbudget schoonmaak structureel naar beneden bijgesteld worden, doordat de schoonmakers zijn overgegaan naar de reguliere loonsom.	40	
Lagere huuropbrengsten politiebureau Doordat de politie gebruik gaat maken van een minder groot oppervlakte van het gemeentehuis, nemen de huuropbrengsten af.		20
Hogere kosten gas en elektra Zoals opgenomen in de voortgangsrapportage 2022 zijn er extra middelen nodig door de stijging van de gas- en elektraprijzen. Voor gas is een zo goed mogelijke raming gemaakt per programma. De energiekosten voor elektra zijn variabel en fluctueren, waardoor dit lastiger te ramen is. Hierop is ingespeeld door in de begroting een algemene stelpost op te nemen voor prijsstijgingen.		76
Activering maaiarm grote trekker Het investeringskrediet (opgenomen in begroting 2021), wordt door de wijziging van de activeringsgrens (van € 25.000 naar € 10.000) de aanschaf niet langer vanuit de exploitatie gedekt, maar geactiveerd en vervolgens afgeschreven.	20	
Opleidingsbudget Ook in 2023 zal het opleiden en ontwikkelen van personeel een belangrijke rol spelen in het HRM beleid. Zoals gebruikelijk wordt circa 1,75% van de loonsom begroot voor opleiding en ontwikkeling. Dit leidt tot een verhoging van € 58.000.		58
Invoering Wet Open Overheid Voor de invoering van de Wet Open Overheid heeft reeds 0,2 fte uitbreiding van een juridisch medewerker plaatsgevonden. Voor de overige structurele kosten is € 25.000 geraamd.		25
Hogere dotatie voorziening groot onderhoud In afwijking van het genomen besluit op 17 november 2020 is het niet toegestaan om het bedrag uit de reserve gebouwenbeheer over te hevelen naar de voorziening groot onderhoud. Hierdoor moeten we in 2023 extra doteren. De dotatie voor de gemeentelijke gebouwen is bepaald aan de hand van het vastgestelde gebouwenbeheerplan. Doordat de gemeentelijke gebouwen in verschillende programma's vallen, ziet u in de verschillende programma's voor- en nadelen terug. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 192.000, waarvan € 128.000 in programma 9 (overhead).		128
Lagere afschrijvingslasten Door uitstel van investeringen (bijv. verduurzamen gemeentehuis (label C 2023), vervangen zoutloods gemeentewerf, aanschaf kleine trekker, pick-up bomenploeg en hardware) zijn de afschrijvingslasten lager.	261	
Investeren in een toekomstbestendig personeelsbestand Er is een brede organisatiescan uitgevoerd, waarbij is beoordeeld wat een passende formatieomvang zou zijn voor een organisatie als de onze en de (op dit moment bekende) opgaven waar we voor staan. De uitkomsten, aanbevelingen en conclusies zijn vertaald in een aanbiedingsbrief en financieel verwerkt in deze begroting. Het wordt aanbevolen om de formatie op diverse onderdelen structureel uit te breiden, in totaal met € 320.000, dit is € 230.000 lager dan de ruwe inschatting die is gemaakt bij de voorjaarsbrief. Van het totaal wordt € 47.000 verantwoord in programma 0 en € 273.000 in programma 9.		273
Diverse posten In programma 9 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 19.000 voordelig.	19	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van gemeentehuis, werkplaats, vervoermiddelen, trekker, vrachtauto en toebehoren	118	
Informatiemanagement (incidenteel) Zoals vorig jaar opgenomen in de begroting 2022 betreffen de incidentele kosten voor de jaarschijf 2023 € 185.000 en € 60.000 voor de jaarschijf 2024.	185	
Doorontwikkeling organisatie/onderhoud aan de organisatiecultuur (incidenteel) In de begroting 2022 zijn voor de jaren 2022 en 2023 incidentele middelen opgenomen (2 x € 40.000) voor de doorontwikkeling van de organisatie.	40	
Hogedrukreiniger (incidenteel) Gelet op het bedrag (< € 10.000) wordt deze investering in één keer ten laste van de reserve gebracht conform de nota waardering en afschrijving 2021.	4	
Invoering Wet Open Overheid (incidenteel) De incidentele kosten voor de invoering van de Wet Open Overheid worden geraamd op € 53.000.	53	

Investeren in een toekomstbestendig personeelsbestand: contractmanager/kwaliteitsmanager (incidenteel) In het rapport op 'weg naar een toekomstbestendig personeelsbestand' wordt aanbevolen om 2 functies tijdelijk uit te breiden.	158	
---	-----	--

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Paragrafen

Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is. Een financieel weerstandsvermogen is van belang wanneer er zich financiële tegenvallers voordoen. Het beleid is vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Bepaling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente over de risicogevoeligheid is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van een opgetreden risico op te vangen. Dit is de verhouding van de hierboven beschreven beschikbare en noodzakelijke weerstandscapaciteit (om mogelijk risico's af te dekken). Hierbij is de impact van de risico's vastgesteld op een zekerheidspercentage van 90%. Uit deze verhouding komt een ratio, waar een kwalificatie aan wordt gegeven. We dienen minimaal aan kwalificatie A te voldoen.

A | Ontwikkeling weerstandsvermogen

Grafisch weergegeven leidt het weerstandsvermogen tot onderstaande opstelling voor het jaar 2023:

WEERSTANDSCAPACITEIT	RISICO'S
Algemene reserve	Programma 1
Reserve grondexploitatie	Programma 2
Post onvoorzien	enz.
Onbenutte belastingcapaciteit	enz.
€ 16.661	€ 1.220

$$\text{WEERSTANDSVERMOGEN} = \frac{\text{BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT}}{\text{IMPACT RISICO'S BIJ 90\% ZEKERHEID}}$$

Weerstandsvermogen 13.7

Passen we deze ratio toe op de tabel, zoals benoemd in de beleidsnota, dan is de kwalificatie:

A - (meer dan) uitstekend

Ontwikkeling

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Weerstandscapaciteit	14.749	10.904	16.661
Risico's	1.220	1.238	1.220
Weerstandsvermogen	12.1	8.8	13.7

De weerstandscapaciteit 2023 t.o.v. van de begroting 2022 is toegenomen. T.o.v. voorgaande begrotingen is de (vrij besteedbare) reservepositie verbeterd, met name door het verbeteren van het begrotingssaldi 2022 en het jaarrekeningsaldo 2021. In combinatie met de mutaties in de geïdentificeerde risico's leidt dit tot een hoger weerstandsvermogen.

B | Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

Incidentele weerstandscapaciteit	Begroting
1 Algemene reserve	3.500
2 Reserve zonder bestemming	8.211
3 Reserve grondexploitatie	2.975
4 Post onvoorziene uitgaven	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	14.686

(x €1.000)

Structurele weerstandscapaciteit	Begroting
5 Post onvoorziene uitgaven	0
6 Onbenutte belastingcapaciteit	1.975
7 Begrotingsruimte	0
8 Bezuinigingen	0
Totaal structurele weerstandscapaciteit	1.975

(x € 1.000)

Totaal bedrag weerstandscapaciteit	16.661
---	---------------

(x € 1.000)

Toelichting

AD 1 | Algemene reserve

De stand van de algemene reserve is aan het eind van het jaar 3,5 miljoen euro, € 200 per inwoner.

AD 2 | Reserve zonder bestemming

De reserve zonder bestemming geeft aan het einde van 2023 een verwacht saldo van € 8.211.000.

AD 3 | Reserve grondexploitatie

De reserve grondexploitatie geeft naar verwachting aan het einde van 2023 een saldo van € 2.975.000.

AD 4 / 5 | Post onvoorziene uitgaven

In het verleden is deze vastgesteld op € 2,- per inwoner. De afgelopen jaren is de post onvoorzien niet tot nauwelijks gebruikt, resulterend in een voordeel op de post onvoorzien in de afgelopen jaarrekeningen. Derhalve is de post onvoorzien bij de begroting 2023 afgeaamd tot € 0.

AD 6 | Onbenutte belastingcapaciteit

Gemeente Staphorst kan haar belastingen verhogen en heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale heffings- en belastingtarieven en de begrote opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit.

AD 7 | Begrotingsruimte

De begroting 2023 sluit met een positief saldo van € 130.099. Dit saldo is meegenomen als toevoeging aan de reserve zonder bestemming in het jaar 2024. Dit is dus al verwerkt bij 2 en leidt anders tot dubbeltellingen.

AD 8 | Besparingen

De begroting 2023 sluit met een positief saldo van € 130.099. In dit saldo zijn reeds besparingsmaatregelen opgenomen. Deze zijn dus al verwerkt in het begrotingssaldo en leidt anders tot dubbeltellingen.

Tabel 1:	Berekening saldo reserve zonder bestemming	
	Saldo 01-01-2022	5.108
	af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2022	3.040
	bij: Inzet mutatie bestemmingsreserves ten gunste van reserve zonder bestemming	3.395
	af: Inzet reserve zonder bestemming ten gunste van algemene reserve	100

bij: Vrijval reserve dekking nadelig begrotingssaldo 2021	1.319
bij: Toevoeging jaar 2022 (rekeningsaldo 2021)	1.782
af: Resultaatbestemmingen 2021	582
Saldo 31-12-2022	7.882
af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2023	1.546
bij: Begrotingssaldo 2022	1.875
Saldo 31-12-2023	8.211

(x €1.000)

Tabel 2:	Berekening saldo reserve grondexploitatie
Saldo 01-01-2022	3.084
af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2022	73
Saldo 31-12-2022	3.011
af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2023	36
Saldo 31-12-2023	2.975

(x € 1.000)

Tabel 3:	Soort belasting	Norm opbrengst	Opbrengst Staphorst	Onbenutte belastingcapaciteit
	OZB-opbrengsten	5.207	4.313	895
	Leges Burgerzaken / overige belastingen	565	269	296
	Begrafnisrechten	386	356	30
	Volkshuisvesting / RO procedures	1.521	767	754
	Totaal bedrag			1.975

(x € 1.000)

Bij de berekening van de normopbrengst van de OZB-opbrengsten is uitgegaan van het percentage van 0,1729. Dit betreft het percentage van de WOZ-waarde voor de toelating tot artikel 12 voor het jaar 2023, welke is vastgesteld bij de meicirculaire 2022. Het gemiddeld OZB-tarief voor Staphorst voor het jaar 2023 bedraagt 0,1432. Voor de waardes is gebruik gemaakt van de geschatte totale woningwaardes op basis van de gemiddelde marktontwikkeling.

Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit van de overige drie belastingen is uitgegaan van de begrote opbrengsten en kosten op taakveldniveau.

C | Risicobeheersing

Om de risico's van gemeente Staphorst in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit profiel maakt onderdeel uit van de vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2021. Vervolgens heeft er bij het opstellen van de rekening 2021 een update plaatsgevonden van de risico's, waardoor er een nieuw risicobedrag is ontstaan van € 1.220.061.

- 1 | Mutaties geïdentificeerde risico's in de nota;
- 2 | Nieuwe risico's;
- 3 | Opgenomen risico's met meeste impact na aanpassing.

Samenvatting:

Risicobedrag / weerstandscapaciteit rekening 2021		€ 1.220.061
Mutaties geïdentificeerde risico's nota		
Nieuwe risico's		
Afname risicobedrag		
Totaal nieuw risicobedrag/ weerstandscapaciteit begroting 2023		€ 1.220.061

Dit bedrag wordt opgenomen bij het bepalen van weerstandsvermogen.

1 | Mutaties geïdentificeerde risico's in de nota

Bij de begroting 2023 hebben geen mutaties plaatsgevonden op eerder geïdentificeerde risico's.

2 | Nieuwe risico's

Bij de begroting 2023 zijn geen nieuwe risico's toegevoegd.

3 | Opgenomen risico's met meeste impact na aanpassing risicoprofiel

Onderstaand het overzicht, waarin we u de risico's presenteren met de meeste impact, mochten die zich voordoen.

Nr	Programma	Risico	Kans	Max. financieel gevolg
1	0 Algemeen bestuur en organisatie	Het ontbreken van een stabiel perspectief van de algemene uitkering uit het gemeentefonds kan leiden tot vermindering van de inkomsten.	70%	€ 250.000
2	0 Algemeen bestuur en organisatie	Het verliezen van de grip op of tegenvallende exploitatieresultaten van de verschillende samenwerkingsvormen of gesubsidieerde instellingen (dienstverlening moet wel op peil blijven) kan leiden tot extra kosten of minder dividend.	70%	€ 227.000
3	Overig	Grote projecten kunnen leiden tot risico's die niet voorzien zijn.	50%	€ 300.000
4	6 Sociaal domein	Het ontbreken van een plafond of maximum voor een aantal uitgaven wat leidt tot sterk stijgende uitgaven (open einde regelingen).	70%	€ 150.000
5	8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Afboekingen grondexploitatie kan leiden tot een (politiek) risico.	30%	€ 250.000
6	0 Algemeen bestuur en organisatie	Een datalek leidt tot kosten binnen de organisatie die niet waren voorzien.	70%	€ 100.000
7	0 Overhead	De kans bestaat dat stortingen onvoldoende zijn om de onttrekkingen voor het onderhoud van kapitaalgoederen niet in evenwicht zijn bij uitvoering van (groot) onderhoud/vervanging van huidige kapitaalgoederen wat leidt tot uitstel waardoor derden schadeclaims indienen. Tevens zijn door bezuinigingen de stortingen/ onttrekkingen aangepast, waardoor risico loopt van onvoldoende gelden voor uitvoering.	70%	€ 100.000
8	9 Overhead	Onvolledige compensatie voor nieuwe CAO uit algemene uitkering wat leidt tot ongedekte loonkosten.	70%	€ 100.000
9	0 Algemeen bestuur en organisatie	Politieke beslissingen van het Rijk, die leiden tot lagere inkomsten of hogere afdrachten.	30%	€ 200.000
10	0 Algemeen bestuur en organisatie	Politieke wensen en besluiten leiden tot hogere kosten.	50%	€ 100.000
Totaal aantal grote risico's				€ 1.777.000

D | Kengetallen financiële positie

Het BBV heeft voorgeschreven dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen.

Naast het opnemen van de tabel met de basisset dient een beoordeling gegeven te worden van de onderlinge verhoudingen van de kengetallen, in relatie tot de financiële positie van onze gemeente. De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie van de mede overheid is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Zonder normering zijn de kengetallen moeilijk te duiden. In de nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is de volgende normering opgenomen. Bij de normering is aansluiting gezocht bij de normering zoals voortgevoerd is uit onder meer de stresstest van 100.000+ gemeenten.

Hierdoor ontstaat onderstaande tabel, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetallen financiële positie	Categorie		
	A	B	C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr. en mjr >0%	Begr. of mjr >0%	Begr. en mjr <0%
Belastingcapaciteit	<100%	100-105%	>105%
Als beleidsuitgangspunt wordt genomen dat getracht wordt alle kencijfers te laten voldoen aan het minst risicovolle profiel is A.			

Signaleringsoverzicht

Bovenstaande kerncijfers en de ontwikkeling ervan in de gemeente Staphorst leidt tot onderstaand signaleringsoverzicht:

Kengetallen financiële positie	Werkelijk	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	-21	-10	-20	-12	-12	-15
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-20	-15	-22	-14	-14	-17
Solvabiliteitsratio	86	83	82	85	85	85
Grondexploitatie	9	13	6	7	7	7
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	2	4	-1
Belastingcapaciteit	95	98	89			

Toelichting:

De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de mede overheid ten opzichte van de eigen middelen (negatief teken is geen schuld). Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Staphorst is één van de weinige gemeenten in Nederland die per saldo geen schuld heeft.

De solvabiliteitsratio geeft een inzicht in de mate waarin de mede overheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter in staat om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Van alle gemeenten heeft de gemeente Staphorst een van de beste solvabiliteitsratio. De solvabiliteitsratio is voor onze gemeente dan ook bijzonder goed. Dit komt mede voort door de grondverkoop in de afgelopen jaren.

Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Deze waarde moet in de komende jaren worden terugverdiend bij de verkoop van de gronden.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een begroting/rekening waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting/rekening, waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn (een sluitende begroting met geen of een klein saldo op onvoorzien).

De **belastingcapaciteit** geeft een inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente of provincie zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De gemiddelde lastendruk per woning in onze gemeente ligt lager dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

In deze paragraaf gaan wij in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen in deze gemeente. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan de kosten van instandhouding van: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Een groot deel van het 'vermogen' van onze gemeente ligt in de grond of op het openbaar gebied. Het is dan ook van belang dat hierover een zorgvuldig beheer wordt gevoerd. Juist de kwaliteit van het openbaar gebied wordt door de inwoners vaak intensief beleefd.

Wegenbeheer

A | Beleidskader

15 februari 2022 is het nieuwe wegen(en bermen)beleidsplan 2022 - 2026 vastgesteld.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

In het nieuwe beleidsplan is voor de wegen scenario 1 "Voorkeursscenario" met het daarbij behorende jaarlijkse budget vastgesteld. Voor de bermen is scenario 2 "Vergroten ecologisch beheer" vastgesteld. Het scenario voor de bermen is naar verwachting uitvoerbaar binnen de bestaande (meerjarige) budgetten.

De reserve wegenbeheer is opgesplitst in betonwegen en asfalt- en elementenverharding. De stand van de reserve is begin 2022 € 7,6 miljoen, waarvan € 4 miljoen voor betonwegen.

Dekking:

- uit de exploitatie een jaarlijkse storting van € 1.075.000
- aanbestedingsvoordelen

In principe vindt er geen dekking meer plaats vanuit de reserve, aangezien wordt voorgesteld om de storting gelijk te stellen aan de kosten in het wegenbeheerplan. Echter bij uitstel van uitvoering of juist het werk eerder uitvoeren dan gepland worden gelden toegevoegd of onttrokken uit de reserve. Bij de uitvoering van werkzaamheden wordt bekeken of werken doorgeschoven kunnen worden naar een later stadium met de gedachte dat prijzen zich weer gaan stabiliseren. Uiteraard zijn er ook werkzaamheden die niet uitgesteld kunnen worden. Door de reserve in tact te houden, kan ingespeeld worden op deze prijsontwikkelingen. Periodiek wordt beoordeeld of de reserve nog van voldoende omvang is om de werkzaamheden in te halen of dat de omvang te hoog is, waardoor middelen kunnen terugvloeien in de algemene reserve.

C | Financiële consequenties in de begroting

Op basis van het wegenbeleidsplan 2022 - 2026 is in de begroting 2023 een bedrag van € 1.075.000 opgenomen.

De kosten van het wegenbeheersplan zoals deze opgenomen zijn in de begroting en rekening bedragen:

	Begroet 2023	Begroet 2022	Werkelijk 2021
Begroting (= wegenbeheerplan)	1.075	1.039	1.024
Begrotingswijziging		8	
Begroting na wijziging	1.075	1.047	1.024
Hiervan uitgegeven			328

(x €1.000)

Rioolbeheer

A | Beleidskader

Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan-V. 2017-2020 is door de raad vastgesteld op 13 september 2016. Het college heeft vorig jaar besloten om het huidige GRP met een jaar te verlengen. Het huidige Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP V) liep aan het eind van 2020 af. Er zou een nieuw GRP vastgesteld moeten worden met een kostendekkingsplan en een hieruit voortvloeiende rioolheffing. Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet komt het GRP in z'n huidige vorm te vervallen en wordt omgezet in een Omgevingsplan of

Omgevingsplan Riolering en Water. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld en daarmee is het opstellen van een Omgevingsplan ook lastiger geworden. Om iets meer tijd te nemen voor het opstellen van een Omgevingsplan (Riolering en Water) is het huidige GRP V te verlengd.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

Op basis van een kostendekkingsplan riolering 2023-2026 zijn de kosten en opbrengsten inzichtelijk gemaakt. De riolheffing wordt vastgesteld op € 208,-.

C | Financiële consequenties in de begroting

De kosten van maatregelen die zijn opgenomen in het kostendekkingsplan riolering 2023 - 2026, worden gedekt uit de te verkrijgen riolheffing en reserve riolbeheer.

Waterbeheer

A | Beleidskader

Grondwaterbeleid

Betrokken partijen: waterschap en gemeente Staphorst hebben gezamenlijk beleid ten aanzien van het water vastgelegd en coördineren de uitvoering. Hierbij is aansluiting gezocht met het vGRP-V.

Hemelwaterbeleid

De wettelijke basis voor de gemeentelijke zorgplicht inzake hemelwater staat verwoord in artikel 3.5 van de Waterwet.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

Op basis van een kostendekkingsplan riolering 2023-2026 zijn de kosten en opbrengsten inzichtelijk gemaakt.

C | Financiële consequenties in de begroting

De kosten van maatregelen die worden opgenomen in het GRP-V en bij de doorkijk voor de riolheffing 2023-2026, worden gedekt uit de te verkrijgen riolheffing en reserve riolbeheer.

Groenbeheer

A | Beleidskader

Het groenbeleidsplan 2019-2030 is door de raad vastgesteld op 26 februari 2019.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

De uitvoering van het Groenbeleidsplan Staphorst 2019-2030 leidt tot invulling van met name investeringen. In het nieuwe groenbeleidsplan zijn nieuwe projecten voorgesteld. Voor de diverse projecten zijn in voorgaande begrotingen dekkingmiddelen opgenomen. Voor nieuwe projecten wordt separaat dekking opgenomen in de begroting.

C | Financiële consequenties in de begroting

De structurele exploitatielasten voor het onderhoud van het openbaar groen zowel binnen als buiten de bebouwde kom bedragen voor 2023: € 651.000. De incidentele budgetten kunt u terugvinden in programma 5 (dekking reserve).

	Begroting 2023	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Bedrag	651	644	689

(x €1.000)

Gebouwenbeheer

A | Beleidskader

Het gebouwenbeheerplan voor de periode 2020 - 2024 is door de raad vastgesteld op 17 november 2020. Op basis van het meerjaren onderhoudsplan (mjop) zijn de ramingen in de begroting 2023 voor het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen via een daartoe ingestelde voorziening opgenomen. In de beleidsnota "Strategische visie gebouwen 2020-2024" is onder andere bepaald dat een aantal gemeentelijke accommodaties sterk verouderd zijn en technisch in een matige staat van onderhoud verkeren. Daarbij is besloten de betreffende gebouwen niet in hun huidige vorm te onderhouden en (op afzienbare termijn) af te stoten. Het gaat om:

- het Dienstencentrum, Berkenlaan 1;
- de Poele, Kamperfoeliestraat 4a;
- voormalige bibliotheekgebouw, Goudenregenstraat 30 en woning Oude Rijksweg 460;
- woning Gemeenteweg 83.

Besloten is dat bovengenoemde accommodaties/gebouwen geen onderdeel meer uit maken van het gebouwenbeheerplan. Het voormalig bibliotheekgebouw en woning Rouveen en woning Gemeenteweg 83 zullen naar verwachting in 2022 worden verkocht. Op de locatie Berkenlaan 1 worden plannen ontwikkeld voor een

appartementencomplex (23 woningen) en een nieuw dienstencentrum (420 m2 b.v.o.). In afwachting van verdere besluitvorming zijn voor de objecten de Poele en het Dienstencentrum minimale onderhoudsbedragen in het beheerplan opgenomen.

De gemeente Staphorst hanteert als beleidsplan om de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen aan te laten sluiten bij de natuurlijke bouwkundige en/of installatietechnische onderhoudsmomenten. Een voorbeeld hiervan is het gemeentehuis. Hier is sprake van zowel verduurzaming als onderhoud en herinrichting. Door verschillende ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne, zijn in de afgelopen periode de energielasten extreem gestegen. Zo diende het met de regiogemeenten gezamenlijk afgesloten contract met Gazprom per 1 oktober ontbonden te worden. Door deze hoge energieprijzen zijn de terugverdiëntijden van de te nemen verduurzamingsmaatregelen korter geworden, waardoor het eerder rendabel is om los van de beleidslijn: het natuurlijke moment maatregelen te nemen, zoals extra isolatie, plaatsing zonnepanelen et cetera. Komend jaar gaan we volop aan de slag met de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen van de gemeentelijke gebouwen, zoals het gemeentehuis, de sporthal, gymlokalen en openbare werken. Op het gemeentehuis zullen naast de geplande zonnepanelen, bijvoorbeeld extra zonnepanelen geplaatst worden. Wanneer aan de orde, komen we met een raadsvoorstel voor extra krediet voor verduurzaming, er is nog een restantkrediet van een al eerder door de raad beschikbaar gesteld krediet.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

In het gebouwenbeheerplan zijn de totale onderhoudskosten over de komende planperiode tot en met 2029 meerjarig meegenomen, zodat de gemiddelde kosten hierover bepaald konden worden. Voor bepaling van de hoogte van de dotatie wordt uitgegaan van het begrotingsjaar (t) + 3. Deze dotaties worden jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. Door middel van de voorziening gebouwenbeheer, waar de jaarlijks gemaakte kosten voor groot onderhoud aan onttrokken worden, zijn de kosten gedekt. Het kleine dagelijkse onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

C | Financiële consequenties in de begroting

In het raadsbesluit van 17 november 2020 is besloten om de totale reserve groot onderhoud gebouwen in te zetten als startbedrag van de voorziening gebouwenbeheer. Echter is het vormen van een voorziening, waarbij gebruik gemaakt wordt van een startbedrag, wettelijk gezien niet mogelijk. Derhalve is bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen besloten de reserve gebouwenbeheer op te heffen en de hoogte van de dotatie aan de voorziening, welke gedekt wordt uit de exploitatie, voor 2023 te bepalen op basis van de gemiddelde verwachte uitgaven voor de jaren 2023-2026 (€ 386.000). Deze dotatie is in 2023 eenmalig aanvullend verhoogd (€ 27.000), zodat er aan het eind van 2023 geen sprake zal zijn van een negatief saldo van de voorziening gebouwenbeheer.

Soort	Begroting 2023	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Voorziening gebouwenbeheer	413	413	413

(x €1.000)

Paragraaf 3 - Financiering

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Basis vormt de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het doel van deze wet is het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden evenals het beheersen van de renterisico's. Onderdeel van deze wet is de Regeling Uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Uitvoering van de regelgeving vindt plaats door het vaststellen van kaders in het Treasurystatuut.

Uitvoering financieringsfunctie

Naast het statuut stelt de Gemeentewet een treasury paragraaf verplicht in de begroting en jaarrekening. Dit is nader uitgewerkt in artikel 16 van de financiële verordening. In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

A) Kasgeldlimiet

Voor het uitzetten van gelden met een looptijd korter dan een jaar geldt een maximum bedrag. Deze kasgeldlimiet is wettelijk vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. De gemiddeld in een kwartaal opgenomen vlottende schuld (rekening-courantkredieten, kasgeldleningen) mag dit bedrag niet overschrijden. Op basis van de begroting 2023:

Omvang van de begroting per 1 januari 2023	55.739
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,5%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 4.738
Totaal vlottende schuld	0
Ruimte	€ 4.738

(x €1.000)

De gemeente Staphorst overschrijdt de kasgeldlimiet niet, er is een overschot.

B) Renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het verwachte begrotingstotaal voor 2023. De reguliere aflossing is voor 2023 geraamd op € 0. De gemeente Staphorst blijft hiermee ruim binnen de renterisiconorm. Voor de komende jaren ziet dit er als volgt uit:

Berekende renterisiconorm	2023	2024	2025	2026
Begrotingstotaal	55.739	50.528	47.377	47.373
Percentageregeling	20	20	20	20
Renterisiconorm	11.148	10.106	9.475	9.475

(x €1.000)

Renterisico op vaste schuld	2023	2024	2025	2026
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Aflossingen	0	0	0	0
Renterisico	0	0	0	0
Renterisiconorm	11.148	10.106	9.475	9.475

Rente onder risiconorm	11.148	10.106	9.475	9.475
Overschrijding renterisiconorm	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t

(x €1.000)

C) EMU-saldo

In het volgende overzicht de ontwikkeling van het EMU-saldo:

		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
+ 1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking reserves	-2.859	-1.455	-207	-1.835
+ 2	Afschrijvingen t.l.v. exploitatie	1.706	2.210	2.474	2.465
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorziening t.l.v. exploitatie	513	323	426	552
- 4	Investerings in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	7.449	4.479	1.241	1.659
+ 5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bedragen van het Rijk, Provincie of Europese Unie en overigen	-	-	-	-
+ 6A	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	-	-	-	-
- 6B	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-	-	-	-
- 7	Uitgaven aan de aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	1.065	113	-	-
+ 8A	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	2.067	485	-	-
- 8B	Boekwinst op grondverkoop	2.896	443	-	-
- 9	Betalingen t.l.v. voorzieningen	756	36	189	569
- 10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks t.l.v. reserves worden gebracht en die niet vallen onder een van de andere genoemde posten	-	-	-	-
11 A	Gaat u deelnemingen verkopen?	nee	nee	nee	nee
-11B	Zo ja; boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	-	-	-
	Berekend EMU Saldo	-10.739	-3.508	1.263	-1.046
	Individuele referentie waarde	-1.799	-1.799	-1.799	-1.799
	Tekort (-) of overschot (+) EMU saldo	-8.940	-1.709	3.062	753

(x €1.000)

In de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte zijn alleen die investeringen meegenomen waarvoor de raad een krediet beschikbaar heeft gesteld. Ook zijn er geen winsten op grondverkoop verwerkt. Deze te verwachten winsten worden niet in de begroting als (incidentele) baten worden meegenomen.

D) Liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte

Overzicht van de verwachte financiële positie voor de jaren 2023 tot en met 2026:

	Financiële positie	2023	2024	2025	2026
1	Beginsaldo	17.327	11.355	4.384	3.249
Mutaties in financieringssaldo					
2	Saldo mutaties vaste activa	-5.738	-2.226	920	525
3	Mutatie nog te bestemmen exploitatiesaldo	0	0	0	0
4	Saldo mutaties reserves en voorzieningen	1.343	2.279	1.329	-620
5	Saldo mutaties langlopende schulden	0	0	0	0
6	Mutaties financieringssaldo (2-3-4-5)	-7.081	-4.505	-409	1.145
7	Saldo mutaties vlottende activa	0	0	0	0
8	Saldo mutaties vlottende passiva	-1.109	2.466	726	0
9	Mutaties netto werkkapitaal (7-8)	1.109	-2.466	-726	0
10	Mutaties in liquide middelen (6-9)	-5.972	-6.971	-1.135	1.145
11	Eindsaldo (1 + 10)	11.355	4.384	3.249	4.394

(x €1.000)

E) Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

Hieronder vindt u een opsomming van alle uitgezette en opgenomen gelden, zoals deze meegenomen zijn in de begroting van 2023.

Soort	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Uitgezette gelden op lange termijn	968	943	918	912
Uitgezette gelden op korte termijn	11.337	4.366	3.231	4.376
Aandelenbezit	184	184	184	184
Opgenomen gelden lange termijn	0	0	0	0
Opgenomen gelden korte termijn	0	0	0	0
Totaal	12.489	5.493	4.333	5.472

(x €1.000)

F) Renteschema

Er wordt geen rente toegerekend, omdat de omslagrente negatief is.

G) Rentervisie

Door de huidige onrust op de financiële markten is het lastig een goede verwachting uit te spreken over de ontwikkeling van de rentekosten en rentebaten.

Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond onze bedrijfsvoering.

Organisatie algemeen

Om een goed werkgever te zijn, investeren we in het aantrekken en behouden van kwalitatief goede werknemers. Er wordt een strategisch personeelsplan opgezet om in de toekomst te kunnen blijven beschikken over een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie. In een arbeidsmarkt die een krapte kent, zijn passende arbeidsvoorwaarden, met daarin ruimte voor ontwikkelingsmogelijkheden, opleiding en vorming, belangrijk. We streven naar een toekomstbestendige organisatie waarbij optimale dienstverlening richting inwoners, ondernemers en partners vooropstaat. Hiertoe is een brede organisatiescan uitgevoerd met daarbij de focus op wat een passende formatieomvang voor een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie zou zijn met de opgaven waar de gemeente Staphorst voor staat, de ambities die we hebben en wat nog op ons af komt in de komende jaren. De uitkomsten van deze organisatiescan zijn verwerkt in de begroting van 2023 en verder. Met onze kernwaarden in het achterhoofd, Betrouwbaar, Bewust van je omgeving, Samen voor Staphorst en Trots op je werk, willen we komend jaar een volgende stap zetten, het reeds ingezette 'Stap Door'-traject. Zo willen we onder andere de gelijkwaardige verhouding tussen inwoner en overheid verbeteren. Verder willen we ons in de benadering van de organisatie daarbij niet alleen richten op de actualiteit van de invoering van de Omgevingswet en de organisatieonderdelen die daarmee te maken hebben, maar op de hele organisatie.

Samenwerking

We willen ervoor zorgen dat we de huidige processen zo efficiënt mogelijk kunnen blijven uitvoeren binnen de ambtelijke organisatie en daarbij kunnen inspelen op maatschappelijke- of overheidsontwikkelingen en de veranderende ambities en prioriteiten die de komende jaren op ons afkomen. Hierbij gaan we gebruik maken van de uitkomsten van het rapport 'Op weg naar een toekomstbestendig personeelsbestand' en de strategische personeelsontwikkeling.

Informatiemanagement

Visie en projecten

In 2021 is de visie op de informatiehuishouding geactualiseerd en een meerjareninvesteringsplan vastgesteld. Hier zijn een groot aantal projecten uit voortgekomen die in de periode 2021-2023 conform planning worden uitgevoerd. In 2023 vindt evaluatie en actualisatie van het meerjareninvesteringsplan plaats, hier komen projecten en investeringen voor de periode 2024-2026 uit voort.

In 2022 is een nieuwe website gelanceerd, aansluitend wordt in 2023 een nieuw intranet geïmplementeerd, geïntegreerd met een moderne werkplek. Tevens wordt dan een start gemaakt met de inrichting van een digitale samenwerkingsomgeving om samenwerking (over organisatie grenzen heen) en projectmatig werken veilig en gebruiksvriendelijk te ondersteunen.

Veranderende wetgeving, Wet Open Overheid (Woo)

De implementatie van een aantal nieuwe wetten zoals Woo, Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer), Wep (Wet elektronische publicaties) en de nieuwe Archiefwet vergt de komende jaren nadrukkelijk aandacht. In 2023 heeft de de Woo (ter vervanging van de Wob) een aanzienlijke impact op de (inrichting van) de informatiehuishouding en processen.

Door de Woo dient vroeg in het proces informatie openbaar gemaakt te worden. Daarnaast bevat de Woo eisen voor het in geordende staat digitaal duurzaam bewaren van informatie. Deze eisen leiden tot extra voorzieningen en aanpassingen in bestaande archiveringssystemen, werkwijzen en processen. Om deze wet goed te implementeren worden verschillende IM, communicatie en JZ disciplines ingezet.

Gemeentebrede actualisatie van digitaal zaakgericht werken & archiveren en procesoptimalisatie

Er is in 2021 gestart met een gemeentebrede actualisatie van digitaal zaakgericht werken & archiveren inclusief procesoptimalisatie. Papier dossiers zijn vervangen door digitale dossiers inclusief passende werkwijzen en archiefomgeving. Dit traject wordt in 2023 doorgezet en wordt afhankelijk van behoefte per proces/team uitgevoerd.

Dienstverlening

Begin 2023 wordt de visie op dienstverlening geactualiseerd. Ook de organisatie van dienstverlening binnen de gemeentelijke organisatie maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de op te stellen visie. De geactualiseerde visie leidt tot een aantal projecten en investeringen.

Informatieveiligheid

De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wordt, mede aan de hand van de opgestelde jaarkalender, voorgezet. Dit leidt de komende jaren tot een groot aantal acties en investeringen. Voorts hebben ook in 2023 audits en awareness programma's de nodige aandacht.

Privacy

Per eind 2022 start de functie Functionaris Gegevensbescherming (FG) nieuwe vorm. Vanuit het oogpunt van flexibiliteit en (actuele) deskundigheid wordt ingezet op een abonnementsconstructie bij een FG - dienstverlener.

Er vindt bijscholing plaats op het vlak van informatiebeveiliging en privacy voor betrokken gemeentelijke medewerkers. Bewustwording (voor zowel privacy als informatieveiligheid) van alle gemeentelijke medewerkers is een continu punt van aandacht.

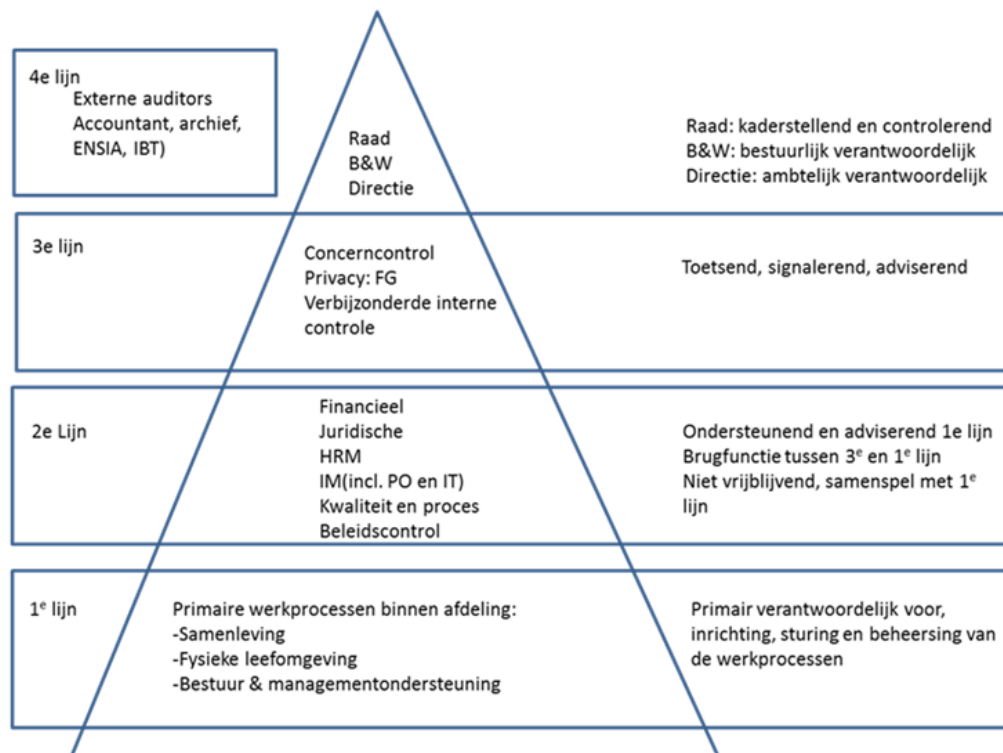
Visie op control

Voor het realiseren van bovengenoemde punten (nieuwe rechtmatigheidsverantwoording) wordt aangesloten bij de vastgestelde "Visie op Control". Bij de ontwikkeling van deze visie was al voorgesorteerd op de wetswijziging.

De organisatie zal dan ook vanaf de start boekjaar 2023 uitvoering kunnen geven aan deze werkwijze.

Uitgangspunt van de Visie op Control is het werken volgens het Three Lines Model of Defence: 1e, 2e en 3e lijns controles. Dit is uitgewerkt in onderstaand model voor de gemeente Staphorst.

Vertaalslag visie naar organisatie

De proceseigenaar (1e lijn) is primair verantwoordelijk voor de inrichting, uitvoering en beheersing van het werkproces (Geld, organisatie, Tijd, Informatie, Kwaliteit - GOTIK) De 1e lijn wordt integraal ondersteund door de 2e lijn (veelal bedrijfsvoering) op gebied van financiën, juridisch, inkoop, HRM, IT en informatiemanagement.

Er zullen dan ook afspraken worden gemaakt op welke wijze de samenwerking vorm wordt gegeven. Vervolgens vindt toetsing plaats door de 3e lijn op gebied van rechtmatigheid, getrouwheid, privacy en informatiebeveiliging. Belangrijk hierbij zal de vastlegging van resultaten zijn in de 1e, 2e en 3e lijn. Dit helpt het College om een uitspraak te kunnen doen over de financiële rechtmatigheid.

Tenslotte is er nog een 4e lijn controle. Dat zijn externe partijen die ook controles verrichten, toezicht houden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Invoering van de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording zal met ingang van het boekjaar 2023 plaatsvinden. Doel hiervan is de kaderstellende- en controlerende rol van de gemeenteraad op financieel vlak te versterken.

Op dit moment verstrekt de accountant bij de jaarrekening van de gemeente een controleverklaring met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid. Het tweede oordeel over rechtmatigheid is vanaf 2023 geen taak meer van de accountant, maar een taak van het College zelf om zich daarover te verantwoorden.

Dus daar waar, in het kader van financiële rechtmatigheid, nu nog de accountant verslag uitbrengt, zal vanaf het boekjaar 2023 door het college van B&W zelf een verantwoording moeten worden opgesteld, die opgenomen wordt in de jaarrekening. Waar voorheen het gesprek over financiële rechtmatigheid tussen de Raad en accountant werd gevoerd, gaat dit nu plaatsvinden tussen Raad en College.

Om te komen tot afgifte van een rechtmatigheidsverantwoording door het College per boekjaar 2023 moeten onderstaande zaken in 2022/2023 worden gerealiseerd:

- Duidelijke positionering van de verschillende rollen en taken binnen het onderdeel rechtmatigheid in de gehele organisatie (van Raad tot proceseigenaar);
- Structurele borging hiervan in de organisatie;
- Kwaliteitsimpuls interne processen en de beheersing ervan, waardoor een adequaat functionerend systeem ontstaat van interne beheersing en -controle, om te waarborgen dat de gemeente bij alle (financiële) beheershandelingen en transacties de wet- en regelgeving naleeft;
- Concretisering van het normen en toetsingskader: o.a. rechtmatigheid en getrouwheid splitsen.

Personeel | HRM

Formatieontwikkeling

In 2022 is door het bureau BMC een brede organisatiescan uitgevoerd voor een nadere onderbouwing op de vraag wat een passende formatieomvang zou zijn voor een organisatie als de onze en de opgaven waar we voor staan. Hierbij zijn de volgende vragen als leidraad gebruikt:

1. Wat is een passende formatie voor de taken die in Staphorst worden uitgevoerd?
2. Welke in- en externe ontwikkelingen komen op de gemeente af die gevolgen hebben voor taken en wat betekent dit voor de formatie?
3. Wat is de gewenste formatie op basis van de in- en externe ontwikkelingen die de komende drie jaar op Staphorst afkomen?

Voorafgaand aan het onderzoek is in de organisatie geïnventariseerd waar het nu al knelt of waar in de toekomst reguliere taken niet langer uitgevoerd kunnen worden. De uitkomsten van het BMC-rapport zijn hier tegenaan gelegd en is gekomen tot onderstaande formatie-uitbreiding in de begroting 2023 e.v.:

Structurele invulling

0,67 fte Managementassistente (Bestuurssecretariaat)

1,0 fte HR-adviseur/-medewerker

0,50 fte mw. Financiële administratie/Financieel beheer

0,50 fte Administratief Juridisch Medewerker

1,0 fte Medewerker Gegevensbeheer

0,6 fte functioneel beheer

In totaliteit gaat dit om een structurele formatieuitbreiding van 4,27 fte en een bedrag van € 320.000.

Tijdelijke invulling

1,0 fte kwaliteitstoetser

1,0 fte contractmanager

Wij stellen voor deze beide functies voor 2 fte tijdelijk voor een jaar open te stellen en hiervoor incidenteel € 158.000 beschikbaar te stellen.

Externe inhuur

We merken dat door de krappe arbeidsmarkt het invullen van vacatures met personeel in loondienst steeds lastiger wordt. Hierdoor verwachten we in 2023 uit te komen op een hoger inhuurpercentage dan de afgelopen jaren.

HR Gesprekscyclus

Een nieuwe HR gesprekscyclus welke beter aansluit bij de stip op de Staphorster horizon (de praatplaat), de kernwaarden van de organisatie en de wens om medewerkers meer zelf de regie te geven over hun loopbaan, zal worden meegenomen in de verdere doorontwikkeling van de organisatie (zie hiervoor het punt bedrijfsvoering - organisatie algemeen).

Opleiden en ontwikkelen

Ook in 2023 zal het opleiden en ontwikkelen van personeel een belangrijke rol spelen in het HRM beleid. Hierbij is aandacht voor zowel vakinhoudelijke opleidingen en trainingen, maar ook voor opleidingen en trainingen in het

kader van persoonlijke ontwikkeling. Het doel is om de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te vergroten. Ook is er aandacht voor het intern doorstromen. 1,75% van de loonsom wordt begroot voor opleiding en ontwikkeling. Daarnaast is er een afzonderlijk budget voor coaching. Voor een vervolg aan het Stap Door-traject zijn ook door uw raad gelden beschikbaar gesteld.

Formatiesturing

In 2021 en 2022 hebben we de Loonsommonitor in PinkINzicht ontwikkeld. In deze tool wordt de informatie vanuit verschillende bronsystemen (oa.s. de salarisadministratie en de financiële administratie) ontsloten, zodat hier door de managers en coördinatoren vroegtijdig op gestuurd kan worden. In het formatieboek is voor de begroting 2023 171,49 fte opgenomen, dit is inclusief 4,27 fte n.a.v. het rapport van BMC en (in tegenstelling tot eerdere opgaven) exclusief 5,34 fte stagiaires.

Personeelsformatie in fte's

Organisatie onderdeel	Formatie Begroot 2022	Formatie Begroot 2023	Formatie Begroot 2024	Formatie Begroot 2025	Formatie Begroot 2026
College + griffie + Babsen	5,43	5,56	5,56	5,56	5,56
Secretaris	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Bestuur & Managementondersteuning	63,67	67,50	67,50	67,50	67,50
Ontwikkeling & Beheer	68,63	68,39	68,39	68,39	68,39
Samenleving	28,36	29,04	29,04	29,04	29,04
Totaal organisatie	167,09	171,49	171,49	171,49	171,49

Trainees

In de begroting is per afdeling één fte opgenomen voor trainees. Een traineeship is een (starters)functie waarin een medewerker gedurende een periode van twee jaar de kans krijgt om ervaring op te doen, en met die ervaring de arbeidsmarkt op te gaan. In het programma van een trainee staat de combinatie van werken en leren centraal. Onze trainees worden in twee jaar tijd opgeleid en kunnen wanneer er een vacature binnen Staphorst ontstaat uiteraard doorstromen op deze vacature. Ook worden trainees gezien als interne kandidaten binnen de Talentenregio.

Generatiepact

Het generatiepact is een onderdeel van ons vitaliteitsbeleid. De huidige regeling liep tot 31 december 2021. De verwachting was dat er in de Cao Gemeenten (2021-2022) een regeling zou komen die oudere werknemers de gelegenheid zou bieden om onder bepaalde voorwaarden minder te gaan werken. Deze regeling is echter niet in de Cao terecht gekomen. Om die reden heeft de gemeente Staphorst ervoor gekozen om haar eigen regeling generatiepact per 1 januari 2022 te verlengen tot uiterlijk 1 januari 2024. Daarbij is ook de afspraak gemaakt dat deze regeling komt te vervallen indien in de volgende Cao Gemeenten (2023) andere afspraken worden gemaakt. De regeling generatiepact houdt in dat medewerkers die binnen 10 jaar de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken 20% minder kunnen gaan werken tegen doorbetaling van 90% van het loon. Medewerkers die binnen 6 jaar de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken mogen 50% minder gaan werken tegen doorbetaling van 75% van het loon.

Huisvesting

Werken waar, wanneer en hoe je dat wilt. Dat is in het kort Het Nieuwe Werken (HNW). Hierbij gaat het om het werk wat verricht wordt en niet het per sé aanwezig zijn en uren maken. Als medewerker krijg je de ruimte en de vrijheid om je werk binnen bepaalde grenzen naar eigen inzicht te doen. HNW betekent dus flexibeler werken, ook thuis, met meer zelfstandigheid. Hierdoor kun je beter bepalen hoe je je werk effectiever, efficiënter en - niet onbelangrijk - plezieriger invult. Dit betekent wel dat kantoren en gemeentehuizen hier op ingericht worden met bijvoorbeeld stiltekamers, belplekken, ontmoetingsplekken, en overlegruimtes met audiovisuele voorzieningen, ICT-voorzieningen gericht op mobiel werken et cetera. Ook werkplekken moeten flexibel worden ingericht, door bijvoorbeeld hoog-laag bureaus, zodat er gemakkelijk van werkplek gewisseld kan worden en voldaan wordt aan de Arbo-eisen. Het huidige gemeentehuis voldoet hier nog niet aan. Dit wordt meegenomen in het project Toekomstbestendig gemeentehuis.

In 2022 is de buitenzijde van het gemeentehuis verduurzaamd en zijn de installaties vervangen. In 2023 zullen de aanpassingen aan de binnenzijde plaatsvinden. Met dit project wordt in 2023 verder uitvoering gegeven aan het verduurzamen en herinrichten van het gemeentehuis Staphorst. Er komen onder andere meer overlegruimtes, verschillende werkruimtes en flexplekken. Dit alles volgens een zo logisch mogelijke indeling, waarbij goed gelet wordt op de kosten.

Energielasten

De oorlogssituatie in Oekraïne en de al langer bestaande krapte op de grondstoffenmarkt zorgen voor extreme prijsstijgingen van onder andere energie en brandstoffen. De energiekosten zijn in 2022 flink gestegen voor met name de gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting. Samen met de omliggende gemeenten en de provincie (het Zwols Collectief, Shared Service Centrum ONS) had de gemeente Staphorst een contract met Gazprom voor de afname van gas. Dit contract is vanaf 1 oktober 2022 ontbonden omdat Gazprom onder de Verordening 833/2014/EU en dus het 5e sanctiepakket valt. Vanaf 1 oktober 2022 tot en met 31 december 2023 wordt het gas geleverd door Greenchoice voor een aanzienlijk hoger tarief. In tussentijd zal het Zwols Collectief opnieuw gaan aanbesteden. Elektriciteit wordt ook geleverd door Greenchoice, vooralsnog afgerekend op basis van een variabel tarief. Deze ligt momenteel ook fors hoger en de verwachting is dat dit ook voor 2023 geldt.

Gemeentelijke heffingen/basisregistraties

Uitbreiding lokaal belastinggebied niet eerder dan 2025

De VNG pleit al langere tijd voor een lokaal belastinggebied dat qua omvang beter past bij de steeds grotere hoeveelheid taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. Gemeenten zijn nu voor een belangrijk deel van hun inkomsten afhankelijk van uitkeringen door het Rijk. Ondanks ingenieuze verdeelsleutels blijkt het niet mogelijk om de financiële middelen volledig aan te laten sluiten op de gemeentelijke taken. Een eigen belastinggebied van voldoende omvang is dan ook van groot belang om als gemeenten de vele taken waar te kunnen maken. Daarnaast biedt een eigen belastinggebied de lokale politiek betere mogelijkheden om keuzes te maken en verantwoording aan de kiezers af te leggen. Het huidige kabinet houdt voorlopig de huidige financieringssystematiek vast. Een uitbreiding van het lokaal belastinggebied zal niet eerder dan in 2025 plaatsvinden.

Ontwikkelingen Wet WOZ

Het is van belang te zorgen voor maatschappelijk draagvlak en vertrouwen in de WOZ-waarden. Daarom moet de WOZ-uitvoering de komende jaren mee-ontwikkelen met maatschappelijke en technische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen vragen om investeringen van de gemeenten en hebben overigens een breder bereik dan uitsluitend de WOZ-uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn:

- verandering van de markt als gevolg van de energietransitie/duurzaamheid;
- ontwikkelingen in de woningmarkt als gevolg van tekort aan aanbod;
- veranderende behoefte van belanghebbenden aan transparantie;
- groeiende behoefte van belanghebbenden aan rechtsbescherming;
- integratie van gegevensbeheer voor WOZ en geo-registraties;
- invoering Omgevingswet;
- groeiend belang voor kwaliteitsbeheer en correcte uitwisseling met de Landelijke Voorziening WOZ.

Samenwerking Wet WOZ

Sinds 2013 verzorgt Staphorst de uitvoering van de Wet WOZ voor de gemeente Zwartewaterland. De samenwerkingsovereenkomst is in 2022 geactualiseerd en regelt een continuering van de samenwerking voor de komende 6 jaar. Hiermee is ook rekening gehouden met de benodigde investeringen voor een adequate WOZ-uitvoering.

Samenhangende objectenregistratie

Een samenhangende objectenregistratie of centrale objectenregistratie (COR) is één centraal georganiseerde uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, aangevuld met enkele objecten als woonplaatsen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit de registraties voor het beheren van de openbare ruimte (BOR) in de objectenregistratie worden opgenomen. Hierdoor wordt dubbele opslag van objectinformatie zoveel mogelijk voorkomen ('éénmalig registreren, meervoudig gebruik').

Ontwikkelingen GEO-informatie (GeoVisie)

Geografische gegevens worden steeds belangrijker. Om die reden heeft Staphorst een GeoVisie vastgesteld. Deze visie voorziet in het nut en de noodzaak een kwalitatief goede beheerorganisatie op te zetten met betrekking tot de GEO-gerelateerde basis- en kernregistraties. Van belang is uiteindelijk met de juiste applicaties en koppelvlakken, processen en taakverdeling te komen tot een situatie waarbij sprake is van een beheerorganisatie en gewerkt wordt met het concept "éénmalig inwinnen en meervoudig gebruik". Op deze manier kunnen de baten maximaal worden benut en wordt gebruik gemaakt van de juiste, kwalitatief hoogwaardige gegevens. Dit is van belang omdat overheden verplicht zijn gebruik te maken van de gegevens uit de basisregistraties. Het belang van een goede beheerorganisatie is bovenal hoog gelet op de komst van het

Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Onjuiste informatie kan resulteren in problemen. Er zijn binnen de gemeente Staphorst al diverse stappen gerealiseerd om te komen tot de gewenste beheerorganisatie.

Omgevingswet en leges

De Omgevingswet, die hoogstwaarschijnlijk op 1 januari 2023 in werking treedt, heeft ingrijpende gevolgen voor de legesverordening. Een werkgroep met afgevaardigden van verschillende disciplines heeft de benodigde aanpassingen en afstemming verricht naar aanleiding van deze ontwikkeling.

Ontwikkelingen burgerzaken

Digitalisering producten burgerzaken

Momenteel is het voor inwoners mogelijk om diverse zaken via de website te regelen. Voorbeelden hiervan zijn geboorteaangiften, aangifte van overlijden, verhuizingen en aanvragen van uittreksels.

Pilot digitaal verlengen rijbewijs

Medio 2021 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat besloten de digitale aanvraag voor de verlenging van het rijbewijs landelijk in te voeren. Momenteel wordt gewerkt met een pilot: Proef Digitaal Aanvragen Rijbewijs (DAR). Vermoedelijk wordt de mogelijkheid een rijbewijs digitaal te verlengen vanaf eind 2024 in iedere gemeente verplicht. Staphorst onderzoekt deze mogelijkheid eerder in te voeren. Een aanvraag voor het verlengen van een rijbewijs aan het gemeenteloket moet ook mogelijk blijven.

Verbeteren Reisdocumentenstelsel

De komende jaren wordt landelijk gewerkt aan een toekomstbestendig stelsel van paspoorten en identiteitskaarten. In het programma Verbeteren Reisdocumentenstelsel (VRS) wordt het stelsel geleidelijk aangepakt. Het doel is: de kwaliteit, fraudebestendigheid en betrouwbaarheid van het stelsel naar een hoger niveau tillen.

Ontwikkelingen secretariaat

Het gebruik van applicaties en het digitale verkeer zoals e-mail en whatsapp neemt toe. Dit vraagt bewustwording en is van invloed op processen, hoe we ons werk doen en bijvoorbeeld wat en hoe te archiveren. Een Wet open overheid (Woo) speelt hierin ook een rol.

Naast de primaire taken binnen het secretariaat zoals het ondersteunen van het bestuur, management en OR ervaren we een toename van de vraag om vanuit het secretariaat deel te nemen aan diverse projecten en werkgroepen. Dit vraagt om voldoende capaciteit, prioritering en wellicht keuzes.

Communicatie

Er wordt communicatiebeleid opgesteld dat duiding geeft en een bijdrage levert aan de communicatie (strategie) van de gemeente. Een basis die aansluit bij bestaand beleid, de actuele visie, de taken van de organisatie en aansluit bij de uitvoering van het collegeprogramma 2022 - 2026 "Bouwen en verbinden".

Zoals de afgelopen jaren wel is gebleken kunnen maatschappelijke onderwerpen, overheidsontwikkelingen of crisissen ertoe leiden dat daarop ingespeeld moet worden. Dit betekent dat vanuit de gemeente ambities en prioriteiten eventueel bijgesteld moeten worden. Dit speelt zeker ook bij communicatie een rol.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische Kwaliteitszorg staat voor de manier waarop het bestuur, het MT en de ambtelijke organisatie de juridische kwaliteit van het handelen van de organisatie kunnen verbeteren. Het is belangrijk om kwaliteitszorg te borgen. Bijna tien jaar geleden is voor onze organisatie een rapportage verstrekt over de juridische kwaliteitszorg, knelpunten en oplossingsrichtingen. Hoewel er daarna goede ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, is het wenselijk om in 2023 weer een nulmeting af te ronden en aan de slag te kunnen met waar zich nu eventuele knelpunten voordoen. We moeten continu de kwaliteit monitoren, op peil houden of, waar nodig en mogelijk, verbeteren.

Ondermijning en Wet Bibob

Ondermijnende criminaliteit neemt vele vormen aan en kan landelijk en lokaal zeer ontwrichtend zijn. In de strijd tegen ondermijning heeft de bestuurlijke aanpak een belangrijke plaats. Om te voorkomen dat de gemeente onbedoeld ondermijnende activiteiten faciliteert, is het van belang dat er interne en externe bewustwording wordt gecreëerd. Daarnaast is het van belang dat de bestuurlijke instrumenten, waaronder de Wet Bibob, geactualiseerd worden. De komende jaren zal hieraan gewerkt worden.

Paragraaf 5 - Verbonden partijen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de financiële mate van betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente in financieel opzicht participeert en (tevens) een bestuurlijke invloed kan uitoefenen. Voor de visie op de verbonden partijen wordt verwezen naar de nota verbonden partijen.

Beleidskader

De nota verbonden partijen is door de raad op 11 mei 2021 vastgesteld.

2 | Bestaande verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) IJsselland te Zwolle				
Bestuurlijk belang	11 deelnemende gemeenten. Deelname in algemeen bestuur wethouder A. Mussche en als plv lid L. Mulder. Iedere gemeente heeft 1 stem.			
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage van € 793.000 voor 2023. Dit is 3,7% van het totaal van de ontvangen bijdragen door de GGD IJsselland.			
Openbaar belang/ doelstelling	GGD IJsselland voor een gezonde samenleving.			
	Positieve gezondheid is het uitgangspunt. Dit betekent dat gezondheid wordt gezien als het vermogen je aan te passen en eigen regie te voeren bij fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Gezondheid is een belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen in de maatschappij. GGD zet zich in voor publieke gezondheid. Publieke gezondheid staat voor het beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Ook gaat publieke gezondheid over het kaart in brengen en volgen van de gezondheidssituaties in onze regio. Voor de definitie van gezondheid volgen we het concept Positieve Gezondheid, waarin veerkracht en eigen regie centraal staan.			
	GGD opereert in de publieke gezondheid op het snijvlak van zorg, markt en politiek en kiezen daarbinnen welke specifieke waarde we kunnen toevoegen. GGD werkt voor en met de elf gemeenten in IJsselland en samen met diverse organisaties: voor een gezonde samenleving.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2021 (stand 31-12-2021)	Begroting 2022 (stand 31-12-2022)	Begroting 2023 (stand 31-12-2023)
	Eigen vermogen	2.546	1.500	2.500
	Vreemd vermogen	4.802	4.500	4.289
	Resultaat	368-	0	0
Risico's	Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie. Aanvullende producten en diensten worden gefinancierd door de gemeenten die deze afnemen. Voor de risico's voor incidentele aanvullende diensten (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor structureel aanvullende producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de deelnemende gemeenten klein.			
Ontwikkelingen	In de programmabegroting zijn de verwachte ontwikkelingen verwerkt. Ten opzichte van de begroting 2022 neemt het volume van de begroting 2023 met € 949.000 toe, deze komt o.a. door de ontwikkeling van loon- en prijsindex, overheveling middelen Rijksvaccinatieprogramma van het Rijk naar het Gemeentefonds. suïcidepreventie en informatiebeveiliging, privacybescherming, doorontwikkeling als netwerkorganisatie en toekomstbestendige bedrijfsvoering.			
Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle				
Bestuurlijk belang	11 deelnemende gemeenten. Deelname in het algemeen bestuur door burgemeester J. ten Kate.			
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage: voor 2022 € 1.060.000 (afgerond) voor 2023. Percentage van het totaal: 2,82%.			

Openbaar belang/ doelstelling	In oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Op basis hiervan zijn in Nederland 25 veiligheidsregio's ingesteld waaronder Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ). Veiligheidsregio IJsselland richt zich op het voorkomen en bestrijden (van de gevolgen) van branden, ongevallen, rampen en crises. Dit gebeurt in het gebied van de elf, via een gemeenschappelijke regeling, aangesloten gemeenten.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2021 (stand 31-12-2021)	Begroting 2022 (stand 31-12-2022)	Begroting 2023 (stand 31-12-2023)
	Eigen vermogen	5.887	5.090	5.110
	Vreemd vermogen	34.692	32.623	33.790
	Resultaat	3.071	0	0
Risico's	De veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) beschikt over een risicoprofiel van geïnventariseerde risico's in de organisatie. Dit was de basis voor het besluit om de reserve/ weerstandscapaciteit te bepalen op 1 miljoen euro (85% zekerheidspercentage). Het profiel bestaat uit 10 risico's met de meeste invloed op de benodigde weerstandscapaciteit, de kans daarop en mogelijk financieel gevolg. Indien risico's zich voordoen kan de gemeente worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort, zie bovenstaand percentage.			
Ontwikkelingen	<u>Nieuw voor oud</u> Financieel uitgangspunt is dat we voor nieuw beleid geen extra middelen vragen. Hier hanteren wij het principe 'nieuw voor oud'. Een aantal ontwikkelingen leidt echter mogelijk tot kosten die niet uit de begroting gefinancierd kunnen worden. Mocht dit het geval zijn, dan zullen keuzes hierover aan het bestuur worden voorgelegd.			
	<u>Taakstellingen</u> Veiligheidsregio IJsselland heeft nog een resterend bedrag van € 65.000 (van in totaal € 1.100.000) aan structurele taakstellingen (bestuurlijke afspraak 2014) te verwerken in de begroting. Dit vanwege een nog oplopend btw-nadeel op de vervangingsinvesteringen. Dit restant is in 2024 structureel verwerkt in de begroting.			
	<u>Vorming nieuwe Meldkamer Oost Nederland</u> De vorming staat gepland in het eerste kwartaal van 2023. De definitieve personeels- en bedrijfsvoeringsbegroting wordt in de loop van 2022 vastgesteld. In het AB van 8 december 2021 is besloten de verwachte meerkosten van € 150.000 structureel te verwerken in de begroting 2023 en deze te verrekenen met de structureel in de begroting te verwerken bijdrage aan het financieel perspectief gemeenten van € 516.000. Bijdrage financieel perspectief gemeenten Conform AB-besluit van 8 december 2021 wordt de € 516.000 incidentele bijdrage financieel perspectief gemeenten van 2021 en 2022 structureel verwerkt in de begroting 2023. Onder de verrekening van de verwachte € 150.000 meerkosten vorming meldkamer Oost Nederland komt de structurele korting uit op € 366.000. Het structureel maken van deze bijdrage is gebaseerd op het uitgangspunt dat het rijk de meerkosten financiert van de taakdifferentiatie bouwsteen 1 bij de brandweer.			
	<u>Herijking gemeentelijke bijdragen</u> Conform AB-besluit van 8 december 2021 wordt de gemeentelijke bijdrage berekend op basis van 50 procent historische bijdrage en 50 procent op basis uitkering gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding. De nadeel gemeentes worden van 2023 tot en met 2025 aflopend gecompenseerd om in te groeien naar de aangepaste jaarlijkse bijdrage. De gemeente Staphorst is een nadeel gemeente (deelnemerspercentage is toegenomen van 2,73% naar 2,82%).			
Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel				
Bestuurlijk belang	De gemeenten Meppel, Westerveld en Staphorst nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond. Wethouders L. Mulder en A. Mussche zijn vertegenwoordigd het Algemeen Bestuur namens de gemeente Staphorst. In het Dagelijks Bestuur is de gemeente vertegenwoordigd door wethouder A. Mussche.			
Financieel belang gemeente	In de begroting 2022 is een gemeentelijke bijdrage van € 849.000 opgenomen.			
Openbaar belang/ doelstelling	Het zorg dragen voor aangepaste werkgelegenheid voor personen met medische of sociale beperkingen.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2021 (stand 31-12- 2021)	Begroting 2023 (stand 31-12- 2023)	
	Gemeentelijk belang in verb. partij		8%	8%

	Eigen vermogen	€ 2.533	€ 2.141
	Vreemd vermogen	€ 2.169	€ 1.560
	Operationeel resultaat (voor gem. bijsdr.)	-/- € 10.457	-/- € 10.262
Risico's	De impact van de risico's is geschat op € 819.000 met een waarschijnlijke impact van € 256.000. Deze verwachting is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van alle inschattingen van kansen en impact. De algemene reserve, die ultimo 2021 € 683.000 bedraagt is momenteel van voldoende omvang teneinde dit risico op te vangen.		
Ontwikkelingen	De hoofdtaak van Reestmond is Beschut Werken goed te organiseren, waarbij medewerkers continue worden uitgedaagd om zich verder te ontwikkelen. Daarnaast is de bestaande structuur beschikbaar voor Nieuw Beschut en trajecten om mensen naar ieders vermogen te ontwikkelen om deel te nemen aan de reguliere arbeidsmarkt. Dit proces vraagt constante aandacht.		

Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (BVO)

Bestuurlijk belang	De (bedrijfs) uitvoeringsorganisatie - BVO is opgericht door 11 gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Bovenstaande 11 gemeenten nemen in deze nieuwe vorm van een GR, waar geen sprake is van een algemeen bestuur, alleen van een dagelijks bestuur. In dit dagelijks bestuur is Staphorst vertegenwoordigd door wethouder A. Mussche. Het bestuur besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen.			
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage: voor 2023 is een bijdrage van € 41.225 opgenomen in de begroting. Dit betreft 2,39% van de totale bijdrage uit de GR die RSJ IJsselland ontvangt. Betreft de kosten van de uitvoeringsorganisatie sec; derhalve exclusief het budget voor de zorg kosten.			
Openbaar belang/ doelstelling	De uitvoeringsorganisatie is opgericht door 11 gemeenten die in opdracht van deze samenwerkende gemeenten verantwoordelijk is voor de inkoop, contractmanagement, monitoring, (financiële) administratie en regionale inhoudelijke thema's van de jeugdhulp.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2021 (stand 31-12-2021)	Begroting 2022 (stand 31-12-2022)	Begroting 2023 (stand 31-12-2023)
	Eigen vermogen	0	0	0
	Vreemd vermogen	2.064	0	0
	Resultaat	0	0	0
Risico's	Gezien de risico's, de mitigerende maatregelen en de huidige bijdrageregeling is het niet nodig om een eigen weerstandsvermogen op te bouwen binnen het RSJ IJsselland. In de huidige begroting is ook een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen (ca. € 100.000) om de nodige budgetflexibiliteit.			
Ontwikkelingen	Er wordt veel aandacht besteed aan de doorontwikkeling van het inkoopmodel 2023, de transformatie en de regionale samenwerking.			

Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle

Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur. Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.			
Financieel belang gemeente	Op basis van de begroting 2023 is de bijdrage van de gemeente Staphorst: € 606.809			
Openbaar belang/ doelstelling	De Omgevingsdienst behartigt de individuele en gezamenlijke belangen van de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en ziet op de vergunningverlening, het toezicht op de naleving en de handhaving van de voorschriften zoals opgenomen in de relevante regelgeving. De primaire meerwaarde van de Omgevingsdienst is gelegen in de uitvoering van milieutaken. De Omgevingsdienst IJsselland wil een hoogwaardige bijdrage leveren aan een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2021 (stand 31-12-2021)	Begroting 2022 (stand 31-12-2022)	Begroting 2023 (stand 31-12-2023)

	Eigen vermogen	316	316	316
	Vreemd vermogen	3.076	3.183	3.375
	Resultaat	108	0	0
Risico's	In de begroting van de Omgevingsdienst is aangegeven dat de risico-inventarisatie zoals deze nu is vastgesteld resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van 311.000 euro.			
Ontwikkelingen	In 2021 is gestart met het programma "samen toekomstbestendig". In 5 sporen is gewerkt aan een efficiënt ingerichte organisatie die financieel in control is en focust op een rendementsverbetering van de beschikbare capaciteit. De financiële uitkomsten die hiermee samenhangen, zijn in een afzonderlijke begrotingswijziging opgenomen in de begroting 2021 en 2022 en zijn de basis geweest voor de begroting 2023. Dit heeft geresulteerd in een hogere bijdrage van de deelnemende gemeenten. In juli 2022 is bekend geworden dat één of meerdere medewerkers een melding hebben gedaan bij het huis van klokkenluiders over de gang van zaken binnen de Omgevingsdienst. Hieruit zou een onafhankelijk onderzoek kunnen volgen. Het bestuur en de directeur van de OD hebben aangegeven deze melding serieus en adequaat op te pakken. Er wordt besproken in hoeverre dit leeft en wat eraan gedaan kan worden.			

3 | Bestaande verbonden partijen - Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank N.V. , Den Haag				
Bestuurlijk belang	Eén stem per aandeel van € 2.50. Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder			
Financieel belang gemeente	30.030 aandelen ad € 2,50 totale waarde € 75.075. Het dividendbedrag voor 2021 is geraamd op € 55.600.			
Openbaar belang/ doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Financiële kengetallen (x €1 milj.)	BNG Bank is een sterk gekapitaliseerde bank. Ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen BNG Bank op het hoogste ratingniveau. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld. Provincies en gemeenten worden geacht vooruit te kijken tot en met het komende begrotingsjaar, maar de BNG bank deze financiële informatie niet verstrekken. BNG Bank emiteert leningen, die beursgenoteerd zijn. Om die reden is BNG Bank gehouden aan de regels die de Autoriteit Financiële Markten stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en netto resultaat valt daar uitdrukkelijk onder. BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen. Gegeven de complexiteit van de boekhoudkundige regelgeving die voor het bankwezen geldt en de omvang van de balans van BNG Bank, kunnen de definitieve gegevens over het lopende jaar 2022 in de loop van 2023 beschikbaar worden gesteld. De laatst bekende financiële kengetallen zijn:			
		Jaarrekening 2021 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2021)		
	Eigen vermogen	4.329	- 2020:	4.364
	Vreemd vermogen	143.995	- 2020:	155.262
	Achtergestelde schulden	733	- 2020:	733
	Netto resultaat	2021: 236	- 2020:	221
	Resultaat per aandeel	2021: € 2,81 per aandeel - 2020: € 1,81 per aandeel		
Risico's	Beperkt, tot deelname in het aandelenkapitaal. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. Verwacht wordt dat de impact van de oorlog in Oekraïne en de (sterk) oplopende inflatie hun weerslag op de winstontwikkeling zullen hebben.			

N.V. Rendo te Meppel		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 4,3%, portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	43 aandelen ad € 453,77, totale waarde € 19.512.	
Openbaar belang/ doelstelling	De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.	
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2021 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2021)
	Eigen vermogen	76.024
	Vreemd vermogen	101.110
	Resultaat	6.589
Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal. Zie ook financieel belang. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.	
N.V. Rova te Zwolle		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 3,09%. Portefeuillehouder L . Mulder.	
Financieel belang gemeente	1. 217 aandelen, nominaal € 113,45 totale waarde € 24.618. 2. Achtergestelde lening van: € 378.903. Rentevergoeding: 8%.	
Openbaar belang/ doelstelling	Werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van hergebruik van grondstoffen. De gemeente Staphorst draagt zorg voor onze publieke leefomgeving en alles wat daarin gebeurt. Is verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het afval van inwoners. Omdat beheer in alle dynamiek en hectiek van het dagelijkse leven efficiënt en effectief uit te kunnen voeren werken gemeenten w.o. Staphorst veelal samen. Zo ook binnen ROVA. Als gemeentelijke uitvoeringsorganisatie in dienst van 23 samenwerkende gemeenten heeft deze zich verbonden aan bovengenoemde maatschappelijke verantwoordelijkheid. ROVA heeft zich ontwikkeld tot een duurzaam dienstenbedrijf. Duurzame ontwikkeling begint bij het besef van het dragen van verantwoordelijkheid naar toekomstige generaties en het zuinig moeten zijn op de schaarse grondstoffen die worden verbruikt.	
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2021 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2021)
	Eigen vermogen	36.497
	Vreemd vermogen	62.663
	Resultaat	5.133
Risico's	Beperkt, tot: 1. Deelname aandelenkapitaal. 2. Verstrekte achtergestelde lening ad € 379.000 (afgerond). In het geval van faillissement van de ROVA worden de gemeenten achtergesteld: de achtergestelde gemeenten komen in de volgorde van schuldeisers dus achter de concurrente schuldeisers, en heeft slechts voorrang ten opzichte van de aandeelhouders. 3. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.	
N.V. Vitens te Zwolle		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,32%, aantal aandelen: 18.531. Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	18.531 aandelen ad € 1, in totaliteit € 18.531.	
Openbaar belang/ doelstelling	Het produceren, distribueren en leveren van drinkwater aan onze inwoners en andere afnemers en de daarbij horende dienstverlening.	
Financiële kengetallen (x €1 mln.)		Jaarrekening 2021 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2021)

	Eigen vermogen	600,3
	Vreemd vermogen	1.387,8
	Resultaat	19,4
Risico's	Beperkt tot deelname aandelenkapitaal. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.	
Enexis Holding N.V. te 's Hertogenbosch		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,0226%. Portefuillehouder: wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	Totaal aantal aandelen eind 2021: 33.779. Deze zijn in 2019 gewaardeerd op € 30,38 per stuk. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft besloten om 50% van het netto resultaat over 2021 in de vorm van een contant dividend uit te keren, dit betreft € 0,66 per aandeel. Daarnaast heeft de gemeente Staphorst in 2020 een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt aan Enexis Holding N.V. voor een bedrag van € 112.836.	
Openbaar belang/ doelstelling	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. In 2022 is door de aandeelhouders van Enexis een nieuw strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen: • Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes • Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie • Klanten weten wat ze aan ons hebben Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving) en digitale transformaties.	
Financiële kengetallen (x €1 mln.)		Jaarrekening 2021 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2021)
	Eigen vermogen	4.241
	Vreemd vermogen	5.154
	Resultaat na belasting	199
Risico's	Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend. Daarnaast heeft de gemeente Staphorst in 2020 een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt aan Enexis Holding N.V. voor een bedrag van € 112.836. De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt. Ook het Rijk heeft voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen.	
Wadinko B.V. te Zwolle		

Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 1,67%. Portefeuillehouder wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	40 aandelen, geen balanswaarde.		
Openbaar belang/ doelstelling	De vennootschap heeft tot doel het deelnemen in ondernemingen en vennootschappen, met name die welke ten doel hebben het stimuleren van en het deelnemen in ontwikkelingen en projecten op het gebied van milieu, techniek en innovatie, alsmede het daartoe deelnemen in andere ondernemingen en vennootschappen.		
Financiële kengetallen (x €1 mln.)		Jaarrekening 2021 (geen begroting aanwezig)	
	Eigen vermogen		74,1
	Vreemd vermogen		6,9
	Resultaat (netto winst)		8,7
Risico's	Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen, met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening, zijn de risico's voor de aandeelhouders beperkt. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.		
CSV Amsterdam B.V. te 'S-Hertogenbosch			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,0216%. Portefeuillehouder wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	432 aandelen : 0,0216% van gestort aandelenkapitaal ad € 20.000,- € 4,32.		
Openbaar belang/ doelstelling	Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero). De organisatie vervult drie doelstellingen: a. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; b. namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort. CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.		
Financiële kengetallen	Balans	Jaarrekening 2021 (stand 31-12-2021)	Begroting 2022 (stand 31-12-2022)
	Eigen vermogen	€ 312.379	€ 0
	Waarvan reserves	€ 212.379	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 22.664	€ 0
	Waarvan voorzieningen	€ 0	€ 0

	Resultaat na belasting	€ -42.665	€ -100.000
	Agio / Dividend (incl. 15% belasting)		€ 113.773
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.		
Publiek belang elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,0216%. Portefeuillehouder wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	432 aandelen. Nominale waarde per aandeel: € 0,01. Totale waarde aandelen: € 1,00.		
Openbaar belang/ doelstelling	Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent).		
	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele.		
	Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfssonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ("PBE").		
	In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen.		
	In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.		
	PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoed.		
Financiële kengetallen	Balans	Jaarrekening 2021 (stand 31-12-2021)	Begroting 2022 (stand 31-12-2022)
	Eigen vermogen	€ 1.532.074	€ 0
	Waarvan reserves	€ 35.252	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 6.925	€ 0
	Waarvan voorzieningen	€ 0	€ 0
	Resultaat na belasting	€ - 37.321	€ -50.000

	Agio / Dividend (incl. 15% belasting)	€ 0	€ 1.489.259
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.		

4 | Bestaande verbonden partijen - Stichtingen en verenigingen

Stichting dagelijks beheer MCR te Rouveen			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht in dagelijks bestuur van de MCR. Andere partijen in de stichting: basisschool de Triangel en basisschool de Levensboom.		
Financieel belang gemeente	De exploitatiebijdrage aan de stichting voor de kosten van de sportzalen en peuterspeelzaal. Voor het jaar 2023 is geraamd op: € 47.056.		
Openbaar belang/ doelstelling	De gemeente geeft het publieksbelang en de behartiging hiervan vorm via de privaatrechtelijke weg door: • De wettelijke zorgplicht voor het aanbieden van een ruimte voor gymlessen; • Het initiëren en te faciliteren van het multifunctionele karakter van de MCR vorm en inhoud te geven; • Ruimte te bieden aan het peuterspeelzaalwerk; • De openbare bibliotheek een uitleenruimte ter beschikking te stellen. Door deze constructie worden de beide andere gebruikers hierbij betrokken.		
Financiële kengetallen (x € 1.000)		2021 (stand 31-12-2021)	
	Eigen vermogen	108	2020: 117
	Vreemd vermogen	88	2020: 46
	Resultaat	- 8	2020: 14
Risico's	Doordat de exploitatie en beheer van de bijzondere scholen wettelijk op afstand zijn gezet, is er geen sprake van volledige betrokkenheid. De gemeente heeft een (gering) aandeel in deze stichting n.l.: 27 %. Basis: vloeroppervlakte.		

Paragraaf 6 - Grondbeleid

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Deze paragraaf beschrijft de gemeentelijke visie op het grondbeleid en de wijze van uitvoering en de ontwikkelingen. Er wordt een actuele prognose van de te verwachten resultaten, de onderbouwing van de geraamde winstnemingen, de beleidsuitgangspunten en de bestaande risico's binnen de grondexploitatie voor de omvang van de reserve opgenomen. Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om de vastgestelde ruimtelijke, en deels ook economische doelstellingen te realiseren. Het grondbeleid is opgenomen in de omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' welke is vastgesteld door de raad op 9 januari 2018.

Op moment van schrijven wordt er gewerkt aan een exploitatieopzet voor het project Rouveen Zuid, na besluitvorming in college en raad volgt hieruit een vastgestelde grondexploitatie en een (uitvoerings)krediet. In deze begroting en de paragraaf grondbeleid kan hier dus nog geen rekening mee gehouden worden.

In exploitatie zijnde gronden

Voor het totaal van in exploitatie zijnde complexen geven wij u de volgende uitkomsten:

Geraamde te maken kosten:

Per complex	2023	2024	2025	2026	Totaal
Bullingerslag	844	0	0	0	844
Poeleweg IJhorst	213	113	0	0	346
De Esch IV (gemeentelijk)	8	0	0	0	8
Totaal	1.065	113	0	0	1.198

(x €1.000)

Geraamde verkopen/opbrengsten:

Per complex	2023	2024	2025	2026	Totaal
Bullingerslag	0	0	0	0	0
Poeleweg IJhorst	485	485	0	0	970
De Esch IV (gemeentelijk)	1.582	0	0	0	1.582
Totaal	2.067	485	0	0	2.552

(x €1.000)

Het geraamde eindresultaat:

Per complex	2023	2024	2025	2026	Totaal
Bullingerslag	1.246	0	0	0	1.246
Poeleweg IJhorst	0	443	0	0	443
De Esch IV (gemeentelijk)	1.650	0	0	0	1.650
Totaal	2.896	443	0	0	3.229

(x €1.000)

Strategische gronden

De strategische gronden bestaan uit:
Toekomstig industrieterrein De Esch 0.

	01-01-2022	01-01-2021
Aantal m² in eigendom zijnde gronden, die nog niet in exploitatie zijn	54.260	54.260
Boekwaarde van deze gronden	300	303
De gemiddelde boekwaarde per m²	5,52	5,58

Op de strategische gronden mogen geen rente en andere kosten worden bijgeschreven. Indien er geen gronden worden aangekocht, blijft de boekwaarde (per 31 december) praktisch gelijk.

Tussentijdse winstnemingen

Winsten op grondexploitaties mogen niet in de begroting worden opgenomen. Voordelen op grondexploitaties worden bij onze gemeente bij de samenstelling van de jaarrekening ten gunste van de reserve grondexploitatie gebracht.

Risico 's | Reserve

Grondbeleid gaat gepaard met (grote) financiële kansen en risico's. Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen worden genoemd:

a. Conjunctuur- en renterisico's

Hierdoor kan de vraag naar bouwgrond inzakken en renteverliezen ontstaan.

b. Verwerving

Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankooprijzen.

c. Milieurisico's

De zogenaamde schone grond verklaring wordt niet afgegeven wegens aangetroffen milieuvervuiling.

d. Planschadeclaims

Omwonenden die zich gedupeerd voelen kunnen op grond van de Wet Ruimtelijke ordening (artikel 6.1) om een schadevergoeding vragen bij de initiatiefnemer.

e. Gevolgen economische situatie

Voorbeelden zijn stagnatie in de woningbouw en industrie en daardoor vertraging in de uitgifte van grond.

Anderzijds kan inflatie er ook voor zorgen dat prijzen harder stijgen dan geraamd.

Reserve voor grondexploitatie

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is bepaald dat, gelet op het bedrijfsrisico, een reserve gebaseerd op ± 30 % van de boekwaarde van de strategische gronden en gronden gebiedsontwikkeling als voldoende kan worden beschouwd

	1-1-22	1-1-23	1-1-24	1-1-25	1-1-26
Reserve	3.084	3.011	2.975	2.938	2.901
Boekwaarde strategische gronden/gronden gebiedsontwikkeling	3.406	3.406	3.406	3.406	3.406
Percentage van de boekwaarde	91%	88%	87%	86%	85%

(x € 1.000)

De stand van de reserve is ruim voldoende. Hiermee wordt voldaan aan de hierboven genoemde beleidsbepaling. Door toevoeging van toekomstige winsten zal de reserve in stand worden gehouden. Bij het in exploitatie nemen van De Esch 0 en Rouveen-Zuid zal de boekwaarde verder afnemen. Door aankoop van gronden voor zowel woningbouw als industrievestiging en bouwrijp maken zal de boekwaarde weer toenemen.

Ontwikkelingen (toekomstige) grondexploitatie

Grondexploitatie Bullingerslag (Oosterparallelweg)

Dit industriële plangebied van netto ca. 11,8ha. wordt voor ca. 75% uitgegeven door de gemeente. De overige ca. 25% wordt geëxploiteerd door zelf realiserende grondeigenaren, die hiervoor aan de gemeente een exploitatiebijdrage betalen. Van de gemeentelijke grondpositie wordt de laatste optiekavel (ca. 2.760m²) naar

verwachting uiterlijk in het vierde kwartaal van 2022 overgedragen. De laatste nog beschikbare oppervlakte van de zelf realiserende partij (ca. 3.400m²) is in het eerste kwartaal 2022 overgedragen.

De Esch 0

Geruime tijd was de exacte invulling van De Esch 0 afhankelijk van besluitvorming door de raad, in het kader van de beoogde nieuwe op- en afritten op de A28. Recentelijk heeft de raad richting gegeven aan dit gebied, waarbij een invulling met industrie kavels beoogd wordt. In het kader van de regeling Regionale Bedrijventerreinen Programmering West-Overijssel, is dit gebied hiervoor ook in beeld bij de Provincie en de regiogemeentes. De voorbereidingen voor concrete planvorming hiervoor, zijn medio 2022 gestart.

Facilitaire grondexploitatie De Esch IV Facilitair

Op 21 september 2021 is het bestemmingsplan en het grondexploitatieplan voor bedrijventerrein De Esch IV door de raad vastgesteld. Beide plannen zijn op 3 februari 2022 onherroepelijk geworden. Het merendeel van de uitgeefbare grondposities (kavels) is in bezit van lokale ondernemers. Ten behoeve van de ontwikkeling zijn posterieure exploitatieovereenkomsten gesloten met de betreffende ondernemers die een grondposities hadden in het plangebied. In het eerste kwartaal van 2022 zijn de uitvoeringswerkzaamheden gestart en medio 2022 zijn alle gerealiseerde bouw kavels notarieel overgedragen.

Grondexploitatie De Esch IV Gemeentelijk

Op 21 september 2021 is de grondexploitatie ten behoeve van de gemeentelijk uitgifte van bedrijventerrein op De Esch IV door de raad vastgesteld. De gemeente is mede grondeigenaar en sluit in die hoedanigheid dus ook een posterieure overeenkomst. De gemeente kan daarop haar grondposities (kavels) verkopen aan lokale ondernemers. Medio 2022 zijn de gemeentelijke grondposities (kavels) notarieel overgedragen.

IJhorst- West (Ywehof)

Dit betreft een grondexploitatie die voor rekening en risico van een externe partij wordt gevoerd. Het nog resterende deel van dit woningbouw plangebied wordt ontwikkeld- en uitgegeven door een lokale aannemer (voorheen plangebied van projectontwikkelaar Megahome).

Grondexploitatie IJhorst- West (Poeleweg)

Dit plangebied van ca. 1,5ha. bruto heeft de gemeente gezamenlijk in eigendom met een derde partij. Hiervoor is op 11 mei 2021 het bestemmingsplan vastgesteld. Dit nieuwe bestemmingsplan maakt de nieuwbouw van maximaal 39 woningen aan de Poeleweg in IJhorst mogelijk. De uitgifte vindt in 2 fasen plaats. Een aantal bureaus zijn het niet eens met het bestemmingsplan en heeft beroep ingesteld bij de Raad van State. Op 6 januari 2022 heeft de Raad van State de beroepszaken behandeld in een openbare zitting. De uitspraak van de Raad van State heeft op 26 april 2022 plaatsgevonden, met als uitkomst dat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden. De bouwrijp maakwerkzaamheden vinden plaats in de periode september – november 2022, waarna de verkochte kavels uit fase 1 overgedragen kunnen worden. Aansluitend zal de tweede fase uitgegeven worden.

Nog niet in exploitatie genomen grondexploitatie Rouveen- Zuid (Niegg)

Het woningbouw plangebied Rouveen-Zuid betreft een gebied van bruto ca. 6,2ha., welke volledig in eigendom is bij de gemeente. Op 18 januari 2022 zijn de stedenbouwkundige uitgangspunten voor dit plangebied door de raad vastgesteld. Medio 2022 is het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd, waarop geen zienswijzen zijn ingediend. Naar verwachting kan in oktober 2022 het bestemmingsplan worden vastgesteld. Gelijktijdig wordt dan ook het krediet en de grondexploitatie vastgesteld. Aansluitend zal de bouwrijp maakfase en de kaveluitgifte plaatsvinden.

De Slagen

Dit betreft een grondexploitatie die voor rekening en risico van een externe partij wordt gevoerd (Staphorst Ontwikkeling BV, bestaande uit meerdere lokale aannemers).

Paragraaf 7 - Lokale heffingen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Belastingen

De uitvoeringsbepalingen van de lokale lasten is vastgesteld in de diverse belastingverordeningen.

Vergelijking omliggende gemeenten

In sommige alinea's wordt een vergelijking gemaakt met omliggende gemeenten. Hiervan maken we gebruik van de Coelo lokale lasten calculator.

Belastingen en heffingen

In deze paragraaf worden de ontvangen belastingen toegelicht. We maken onderscheid in de verwachte opbrengst en de werkelijke opbrengst van afgelopen jaren met bijbehorende tarieven. Gemeentelijke heffingen bestaan uit bestemmingsheffingen en leges die kostendekkend zijn. Daarnaast kennen we heffingen, waarvan de opbrengst naar de algemene middelen gaat. Een voorbeeld van bestemmingsheffingen zijn riool- en afvalstoffenheffing. Voorbeelden van leges zijn aanvragen voor rijbewijs, omgevingsvergunningen, evenementen etc.

De gemeenteraad stelt alle belastingverordeningen vast.

Toerekening overhead op basis van directe personele lasten:

Vanaf de begroting 2021, wordt een nieuwe systematiek gebruikt voor het bepalen van de overheadopslag. De systematiek van toerekenen van de overhead via de personeelslasten rekent een relatief groter bedrag toe aan arbeidsintensieve taken, dus meer aan de dienstverlening (leges) en minder aan de investeringen (rioolheffing). De rechtvaardiging hiervoor is dat de ondersteuning, de middelen en de leiding voornamelijk zijn gericht op de mensen die de taken uitvoeren. Er is een causaal verband gelegd tussen de directe personele lasten in kader van een lokale heffing en de doorbelasting van de overhead.

Een uitwerking van overheaddoorrekening op basis van personeelslasten ziet er als volgt uit: (personeelslasten taakveld) / (totale personeelslasten alle taakvelden exclusief overhead) x overhead = opslag taakveld. In deze benadering wordt de overhead volledig omgeslagen naar rato van de personele kosten. Het bijbehorende overheadpercentage (op de directe personele lasten van de taakvelden) betreft 93,93% voor de begroting 2023.

Deze methodiek voor het toerekenen van overhead aan de kostprijs van rechten en heffingen is opgenomen in de vastgestelde financiële verordening 2021.

Onroerende zaakbelasting

Onder de naam 'onroerende zaakbelastingen' worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken een eigenaren- en gebruikersbelasting geheven.

Soort heffing	Begrote opbrengst 2023 x 1.000	Begrote opbrengst 2022 (na wijz.) x 1.000	Begrote opbrengst 2021 x 1.000	Werkelijke opbrengst 2021 x 1.000	Tarief 2023 %	Tarief 2022 %	Tarief 2021 %
OZB E W	€ 2.211	€ 1.963	€ 1.898	€ 1.910	0,1072	0,1067	0,1154
OZB E NW	€ 1.263	€ 1.127	€ 1.088	€ 1.071	0,2415	0,2188	0,2163
OZB G NW	€ 839	€ 750	€ 702	€ 707	0,1962	0,1777	0,1742
Totalen	€ 4.313	€ 3.840	€ 3.688	€ 3.688			

*E=eigenaar, G=gebruiker, W=woning, NW=niet woning

Landelijke OZB-aanslag/tarief	Laagste	Gemiddelde	Hoogste
OZB woningen eigenaar	€ 133	€ 380	€ 1.021,-
OZB niet-woningen	0,1212%	0,5209%	1,2791%

De gemiddelde waarde in 2022 van een woning in de gemeente Staphorst is € 304.000. In de provincie Overijssel is dit € 278.000 (bron CBS).

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

I. Vast-recht-tarief

Het vast-recht-tarief blijft in 2023 € 197.

Tarief 2023	Tarief 2022	Tarief 2021
€ 197	€ 197	€ 169

II. Ledigingstarief containers

Overzicht van de tarieven in €			
	Tarief 2023	Tarief 2022	Tarief 2021
Vast recht	197	197	169
Ledigingskosten o.b.v. gem.led.	40	40	40
Totaal ledigingskosten	237	237	209
Tarief per container R240	10,60	10,60	10,60
Gemiddeld aantal ledigingen v.d. grijze container	3,8	3,8	3,8

Tariefvergelijking afvalstoffenheffing met enkele andere omliggende gemeenten

De tarieven zoals die in het jaar 2022 zijn gehanteerd zijn voor huishoudens met 3 personen (bron Coelo lokale lasten). Omdat de gemeente Staphorst diftar hanteert wijkt het tarief af van € 237,- (Coelo gebruikt een hoger gemiddeld aantal lediging dan de verwachting is in de gemeente Staphorst).

Staphorst	Dalfsen	Zwartewaterland	Steenwijkerland	Meppel
249	268	226	249	€ 212

Ontwikkeling kosten inzameling en reserve matiging afvalstoffenheffing (bedragen x €1.000)				
Afvalstoffenheffing	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Kosten ophalen huisvuil	1.309	1.240	1.203	1.296
Kosten straatreiniging (25%)	19	19	22	9
BTW voordeel	239	221	230	251
Kwijtschelding	27	26	28	27
Overhead en automatisering door belasting	95	86	100	76
Baten afvalstoffenheffing	-1.408	-1.383	-1.211	-1.229
Overige baten (oa dividend en vergoeding verpakkingsmateriaal)	-261	-255	-255	-313
Dotatie aan (egalisatie)voorziening		46		
Onttrekking uit reserve	-20		-117	-117

Saldo	0	0	0	0
-------	---	---	---	---

De geraamde stand en verloop van de reserve en de voorziening matiging afvalstoffenheffing wordt gepresenteerd in de financiële begroting, onderdeel "Overzicht reservepositie". Er dient opgemerkt te worden dat de kostendekkendheidsberekening jaarlijks opnieuw gemaakt wordt bij het opstellen van de begroting en het bepalen van het tarief op basis van de meest recente ontwikkelingen.

Rioolheffing

In 2022 is een nieuw beheersplan vastgesteld. Hierbij is een doorrekening gemaakt voor de rioolheffing. Voor 2023 kan het tarief gelijk blijven aan 2022.

Soort	Tarief 2023	Tarief 2022	Tarief 2021
Rioolheffing (elk huishouden)	€ 208	€ 208	€ 208

Tariefvergelijking met enkele andere omliggende gemeenten

De tarieven voor rioolheffing bij woningen zoals die in de gemeente Staphorst gedurende het jaar 2022 zijn gehanteerd voor huishoudens met 2 personen in vergelijking met enkele omliggende gemeenten (bron Coelo lokale lasten calculator).

Staphorst	Dalfsen	Zwartewaterland	Steenwijkerland	Meppel
€ 208	€ 133	€ 277	€ 202	€ 174

Overzicht baten/lasten riolering: (x €1.000)	
Rioolheffing	Begroting 2023
Kosten riolering (inclusief straatreiniging 25%)	1.114
BTW	157
Loonkosten	174
Kwijtschelding	36
Overhead	163
Opbrengst rioolheffing	-1.462
Onttrekking uit de reserve rioolbeheer	-182
Saldo	0

De geraamde stand en verloop van de reserve en de voorziening rioolbeheer wordt gepresenteerd in de financiële begroting, onderdeel "Overzicht reservepositie". Er dient opgemerkt te worden dat de kostendekkendheidsberekening jaarlijks opnieuw gemaakt wordt bij het opstellen van de begroting en het bepalen van het tarief op basis van de meest recente ontwikkelingen.

Rioolaansluitbijdrage

Rioolaansluitrecht is een eenmalige bijdrage die men moet betalen voor de totstandkoming van een rioolaansluiting op gemeentelijke voorzieningen. Dit komt voor bij nieuw te bouwen woningen, met uitzondering van de vrijstellingsgebieden, zoals gemeentelijke uitbreidingsplannen. Daar is de bijdrage verrekend in de grondprijs.

Soort	Tarief 2023	Tarief 2022	Tarief 2021
Éenm. primaire aansluiting	€ 4.156	€ 4.156	€ 4.156

Overzicht baten/lasten riolering: (x €1.000)	
Riool aansluitbijdrage	Begroting 2023

Kosten riolering	85
BTW	18
Loonkosten	19
Overhead en automatisering	18
Opbrengst aansluitbijdrage	- 121
Saldo	-/- 20

De rioolaansluitbijdrage heeft een kostendeckendheid percentage van (afgerond) 86%.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die binnen de gemeente voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden, zonder in de gemeente het hoofdverblijf te hebben. De opbrengst wordt aan de algemene middelen toegevoegd. De grondslag voor deze belasting is de (WOZ)-waarde. Het belastingbedrag wordt door middel van tariefklassen vastgesteld. De tarieven bedragen:

Waarde o.a.	Tarief 2023	Tarief 2022	Tarief 2021
Minder dan € 55.000 (stacaravans)	€ 137	€ 135	€ 133
€ 55.000 - € 70.000	€ 419	€ 413	€ 407
€ 70.000 - € 80.000	€ 484	€ 477	€ 470
€ 80.000 - € 90.000	€ 541	€ 533	€ 525
€ 90.000 - € 100.000	€ 605	€ 596	€ 587
€ 100.000 - € 110.000	€ 667	€ 657	€ 647
€ 110.000 - € 120.000	€ 700	€ 690	€ 680
€ 120.000 - € 130.000	€ 763	€ 752	€ 763
€ 130.000 - € 140.000	€ 827	€ 815	€ 803
€ 140.000 - € 150.000	€ 868	€ 855	€ 842
Meer dan € 150.000	€ 907	€ 894	€ 881

Opbrengsten forensenbelasting:

Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
83.500	82.600	81.700	80.700

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die tegen betaling verblijf houden binnen onze gemeente en niet zijn ingeschreven in het bevolkingsregister van onze gemeente. De opbrengst moet worden gezien als een bijdrage in de kosten van de algemene voorzieningen die de gemeente treft en kunnen dus naar eigen inzicht worden aangewend.

Uitgangspunten

Het tarief voor 2023 wordt gelijk gehouden aan 2022. Het tarief bedraagt per overnachting € 1,00

In onderstaand overzicht is uitgegaan van de cijfers van 2022.

Staphorst	Dalfsen	Zwartewaterland	Steenwijkerland	Meppel
€ 1,00	€ 1,35	€ 1,00	€ 1,10	n.v.t

Opbrengsten toeristenbelasting:

	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Opbrengst	€ 125.000	€ 95.000	€ 84.000	€ 109.000
Tarief	€ 1,00	€ 1,00	€ 0,90	€ 0,90

Marktgelden/standplaatsvergunningen

Onder de naam marktgelden wordt een recht geheven voor het innemen van standplaatsen voor de wekelijkse markt te Staphorst. Daarnaast worden leges geheven voor standplaats en ventvergunningen in de gemeente.

	Tarief 2023	Tarief 2022	Tarief 2021
Weekmarkt	€ 1,70 / € 2,43	€ 1,67 / € 2,39	€ 1,65 / € 2,35

De opbrengsten en kosten markten bedragen:

	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Opbrengsten	€ 31.538	€ 31.071	€ 30.160	€ 32.058
Kosten	€ 31.657	€ 31.575	€ 30.225	€ 31.564
Saldo	- € 119	-€ 504	-€ 65	€ 494

Begraafrechten

De kosten van begraven en begraafplaatsen zijn (in €)

	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Loonkosten taakveld begraven	255.000	253.000	202.000	225.000
Kosten excl. rente	132.000	102.000	106.000	127.000
Overhead	239.000	245.000	194.000	217.000
Totaal	626.000	600.000	502.000	569.000

De opbrengsten van begraven en begraafplaatsen zijn (in €)

	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Totaal	356.000	350.000	345.000	362.000

Percentage kostendekkendheid

	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Totaal	57%	58%	69%	64%

Hondenbelasting

Er wordt een belasting geheven van houders van honden. De volgende tarieven zijn van toepassing:

	2023	2022	2021
Tarief 1e hond	€ 47	€ 46,50	€ 46
Tarief 2e en volgende	€ 94	€ 93	€ 92
Kennels	€ 297	€ 293	€ 289
De opbrengst hondenbelasting: (in €)			
Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Werkelijk 2021
62.300	61.500	61.000	61.500

Overige heffingen/leges

Legesverordening

Onder de naam 'leges' worden een aantal verschillende rechten geheven. Deze heffing wordt opgelegd doordat de gemeente diensten verstrekt. De geraamde opbrengsten zijn hieronder weergegeven:

Soort	Raming 2023	Raming 2022	Raming 2021	Werkelijk 2021
Bouwleges	628	623	527	386
Bestemmingsplan	63	62	62	52
Bouwplan	49	41	41	83
Welstand	24	24	20	10
Leges burgerzaken (incl. rijksl.)	207	202	201	223
APV vergunningen	12	12	12	5
Totaal	983	964	863	759

(x € 1.000)

Gemeentelijke accommodaties

De gemeente Staphorst beschikt over een aantal accommodaties die elk jaar een huur of gebruikersvergoeding genereren. De tarieven worden elk jaar vastgesteld.

Soort	Raming 2023	Raming 2022	Raming 2021	Werkelijk 2021
Dienstencentrum incl. consumpties	39	44	22	33
Sporthal	62	59	59	50
Gymzalen	23	22	20	15
Voetbalaccommodaties	46	45	58	43
Totaal	170	170	159	141

(x €1.000)

De geraamde huurvergoeding is in 2021 tussentijds naar beneden bijgesteld in verband met Corona. Gezamenlijk met woonstichting VechtHorst wordt een plan ontwikkeld om de huidige locatie (Berkenlaan 1) her te ontwikkelen.

Kwijtschelding

Belastingplichtigen voor wie het buitengewoon bezwaarlijk is om de aanslag gemeentelijke belastingen te betalen vanwege het lage inkomen kunnen voor kwijtschelding voor riool- en afvalstoffenheffing in aanmerking komen. In de 'Leidraad Invordering' staan de voorwaarden en berekeningen voor het verlenen van kwijtschelding.

Voor welke belastingsoorten en welke mate kwijtschelding mogelijk is heeft de gemeente geregeld in de "Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen".

Aantal in behandeling genomen verzoeken om kwijtschelding riool- en afvalstoffenheffing:				
Kwijtscheldingsverzoeken	Raming 2023	Raming 2022	Raming 2021	Werkelijk 2021
Afgewezen	31	31	17	33
Toegekend	125	125	149	131
Gedeeltelijk toegekend	3	3	3	4
Totaal	159	159	169	170

Verleend bedrag aan kwijtschelding in €:

Raming 2023	Raming 2022	Raming 2021	Werkelijk 2021
62.531	61.607	60.697	57.715

De kwijtschelding mag evenals de hieraan gewerkte eigen uren en eventuele overige kosten verstrekkingen kwijtschelding meegenomen worden als kostenpost bij de betreffende belastingen. Hierdoor betaalt uiteindelijk de belastingbetaler voor degene die kwijtschelding krijgt.

Lastendruk

In het bovenstaande hebben wij per belastingsoort aangegeven hoeveel de geraamde opbrengst in het begrotingsjaar 2023 zal zijn. Om dit enigszins 'tastbaar' te maken geven wij u aan hoe de belastingdruk over 2022 en voorgaande jaren bedroeg. In deze berekening zijn alleen die belastingen betrokken die nagenoeg voor iedereen van toepassing zijn. Uitgangspunt zijn de lasten voor een eigenaar en bewoner van een "standaardwoning" met een gemiddelde waarde van € 295.000 in 2022. De daadwerkelijke gemiddelde woning waarde in 2022 was € 304.000. In de vergelijking hieronder is rekening gehouden met de daadwerkelijke gemiddelde waarden 2022 en de verwachte stijging 2023. In de jaren ervoor is het ook gebaseerd op de toen gemiddelde woningwaarden. Voor de raming 2023 is uitgangspunt standaardwoning met waarde van € 337.000 (rekening houdend met waardeontwikkeling).

Soort	2023	2022	2021	2020
Afvalstoffenheffing (vast + variabel)	237	237	209	175
Rioolheffing	208	208	208	230
OZB	361	324	310	277
Totaal	806	769	727	682

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Exploitatie	Begroting 2023				
	Lasten	Baten	Storting	Onttrekkingen	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	-4.417.816	33.327.201	0	31.370	28.940.755
1 Veiligheid	-1.508.058	58.715	0	28.182	-1.421.162
2 Verkeer, vervoer & waterstaat	-3.133.252	108.701	-1.095.000	1.479.353	-2.640.198
3 Economie	-9.341.162	9.340.541	0	29.000	28.378
4 Onderwijs	-1.744.063	392.777	0	442.822	-908.464
5 Sport, cultuur & recreatie	-3.945.663	201.990	0	439.507	-3.304.166
6 Sociaal domein	-13.157.957	2.467.304	0	140.491	-10.550.162
7 Volksgezondheid & milieu	-5.654.407	3.605.745	0	775.533	-1.273.129
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	-4.229.813	3.269.134	0	160.000	-800.679
9 Overhead	-8.606.897	108.223	0	557.599	-7.941.075
Totaal	-55.739.089	52.880.331	-1.095.000	4.083.858	130.099

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Algemene dekkingsmiddelen

1 | Lokale heffingen

Het verloop van de opbrengsten van de niet bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen is als volgt:

Soort	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijz.)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
OZB	3.688	3.840	4.313	4.422	4.533	4.647
Forensenbelasting	81	82	83	84	85	86
Toeristenbelasting	110	124	125	126	128	128
Hondenbelasting	61	61	62	62	64	64
Totaal	3.940	4.107	4.583	4.694	4.810	4.925

(x €1.000)

2 | Algemene uitkeringen

Soort	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijz.)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Algemene uitkering	24.244	26.992	28.093	29.741	31.517	29.657
Uitkeringsfactoren	1,691	1,813	1,285	1,356	1,419	1,345

(x €1.000)

De geraamde algemene uitkeringen uit het gemeentefonds zijn gebaseerd op de meicirculaire 2022, waarbij rekening is gehouden met een uitkeringsfactor in 2022 van: 1,813.

De uitkeringsfactor in de meerjarenraming voor de jaren 2024 t/m 2026 is resp. 1,356, 1,419 en 1,345. Dit meerjarenperspectief is gebaseerd op de ramingen in lopende prijzen.

3 | Dividend

Geraamd zijn de navolgende dividenden en ontvangen interest:

	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijz.)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vitens N.V.	0	0	16	16	16	16
Enexis N.V. - dividend	17	23	17	17	17	17
Enexis B.V. - rente deelneming	2		2	2	2	2
Rendo N.V. - dividend	325	217	238	238	238	238
Wadinco N.V. - dividend	0	20	21	21	21	21
Rova N.V. - dividend	89	55	55	55	55	55
Rova N.V. - achtergestelde lening	30	30	30	30	30	30
Bank Nederlandse gemeenten	54	68	61	61	61	61

	517	413	410	410	410	410
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

(x € 1.000)

4 | Saldo financieringsfunctie

	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijz.)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten	39	12	6	7	7	7
Lasten	-4	-3	0	0	0	0
Saldo	35	9	6	7	7	7
Rentelasten						
Doorbelaste rente t.l.v. exploitatie	0	0	0	0	0	0

(x €1.000)

5 | BTW-compensatiefonds

	Rekening 2021	Rekening 2020
Gedeclareerde bedragen	2.341	2.580

(x €1.000)

De afwijkingen tussen de jaren is hoofdzakelijk een gevolg van een hoger of een lager bedrag aan investeringen waarop het BCF van toepassing is (openbaar nut: riolering, wegen, plantsoenen etc.)

6 | Onvoorzien

Het saldo op de post onvoorzien is als volgt te verklaren:

Onvoorzien:	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Stelpost loonstijgingen van aanvullend 2%	260	260	260	260
Stelpost premiestijging (sociale lasten)	150	150	150	150
Stelpost overige prijsstijgingen (incl. variabele energiekosten: elektra)	1.422	1.382	1.422	1.550
Kapitaallasten (investeringen in gebouwen)			67	67
Ondersteuning initiatieven/instelling ontwikkelfonds (coalitieakkoord)	10	10	10	10
Versterking dienstverlening	57	57	57	57
Vitaliteitsbeleid	50	50	50	50
Totaal	1.949	1.909	2.016	2.144

(x € 1.000)

Incidentele lasten per programma

Incidentele lasten per programma	Begroting 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Programma 0 Algemeen bestuur en organisatie				
Vennootschapsbelasting - t.l.v. reserve grondexploitatie	31	32	32	33
Installatie nieuwe raad - t.l.v. reserve zonder bestemming				50
Programma 1 Openbare orde en veiligheid				
Controleren drank- en horecaverunningen - t.l.v. reserve zonder bestemming	20			
Programma 2 Verkeer en openbare ruimte				
Actualisatie verkeersmodel - t.l.v. reserve zonder bestemming	22			
Projectgelden aanjaagteam A28 - t.l.v. reserve zonder bestemming	50	50	50	
Groot wegenonderhoud - t.l.v. reserve wegenonderhoud	1.095	1.125	1.155	1.185
Programma 3 Economie / ondernemen				
Agrarische coaching - t.l.v. reserve zonder bestemming	24	24		
Programma 4 Onderwijs				
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en toerisme				
Projectplan permanente bewoning/revitalisering recreatiewoningen - t.l.v. reserve zonder bestemming	80			
Toekomstbestendig maken bibliotheek (cofinanciering) - t.l.v. reserve zonder bestemming	24	24	24	
Groenrenovatie (Kastanjelaan, Staphorst-Zuid/Noord, Rouveen) - t.l.v. reserve zonder bestemming	50	110	75	50
Uitbetaling investeringsvergoeding opengestelde schoolpleinen - t.l.v. reserve zonder bestemming	52			
Inzet cultuurmakelaar - t.l.v. reserve zonder bestemming	10	10		
Programma 6 Sociaal domein				
Gemeentelijke bijdrage Herberg Zwolle - t.l.v. reserve zonder bestemming	10	10		
Bijdrage regio Zwolle Human Capital Agenda - t.l.v. reserve zonder bestemming	32			
Projectplan dienstencentrum - t.l.v. reserve zonder bestemming	50			
Kansrijk wonen - t.l.v. reserve beschermd wonen	48			
Programma 7 Volksgezondheid en milieu				
Duurzaamheid - t.l.v. reserve zonder bestemming	572	720	703	
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Omgevingswet - t.l.v. reserve zonder bestemming	160	135		
Programma 9 Overhead				
Hogedrukreiniger - t.l.v. reserve zonder bestemming	4			
Informatiemanagement - t.l.v. reserve zonder bestemming	185	60		

Doorontwikkeling organisatie/onderhoud organisatiecultuur - t.l.v. reserve zonder bestemming	40			
Invoering Wet Open Overheid (incidenteel) - t.l.v. reserve zonder bestemming	53	53	55	
BMC: contractmanager/kwaliteitsmanager - t.l.v. reserve zonder bestemming	158			
Totaal incidentele lasten	2.770	2.353	2.094	1.318

(x €1.000)

Indicentele baten per programma

Incidentele baten per programma	Begroting 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Programma 0 Algemeen bestuur en organisatie				
Reserve grondexploitatie	31	32	32	33
Reserve zonder bestemming				50
Programma 1 Openbare orde en veiligheid				
Reserve zonder bestemming	20			
Programma 2 Verkeer en openbare ruimte				
Reserve zonder bestemming	72	50	50	
Reserve wegenonderhoud	1.075	1.105	1.135	1.163
Programma 3 Economie / ondernemen				
Reserve zonder bestemming	24	24		
Programma 4 Onderwijs				
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en toerisme				
Reserve met bestemming	12	2		
Reserve zonder bestemming	216	144	99	50
Programma 6 Sociaal domein				
Reserve zonder bestemming	92	10		
Reserve beschermd wonen	48			
Programma 7 Volksgezondheid en milieu				
Reserve zonder bestemming	572	720	703	
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				

Reserve zonder bestemming	160	135		
Programma 9 Overhead				
Reserve zonder bestemming	440	113	55	
Totaal incidentele baten	2.762	2.335	2.074	1.296

(x €1.000)

Balans

Balans per 31 december 2021 t/m 2026

ACTIVA	Rekening 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa	30.028	27.421	33.183	35.434	34.539	34.020
Investerings met een economisch nut *	18.186	15.211	17.343	16.182	14.991	13.742
Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	6.793	7.121	7.519	8.383	8.959	9.363
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	5.049	5.089	8.321	10.869	10.589	10.915
Financiële vaste activa	1.873	1.176	1.152	1.127	1.102	1.096
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	184	184	184	184	184	184
Leningen aan deelnemingen	492	492	492	492	492	492
Overige langlopende leningen	1.197	500	476	451	426	420
TOTAAL VASTE ACTIVA	31.901	28.597	34.335	36.561	35.641	35.116
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	309	0	0	0	0	0
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	0	0	0	0	0	0
Gereed product en handelsgoederen	309	0	0	0	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	22.553	21.305	15.333	8.362	7.227	8.372
Vorderingen op openbare lichamen	3.130	2.674	2.674	2.674	2.674	2.674
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	18.318	17.309	11.337	4.366	3.231	4.376
Overige vorderingen	1.105	1.322	1.322	1.322	1.322	1.322
Liquide middelen	47	18	18	18	18	18
Kassaldi	1	1	1	1	1	1
Banksaldi	46	17	17	17	17	17
Overlopende activa	2.142	2.105	2.105	2.105	2.105	2.105
Van Europese of Nederlandse overheid nog te ontvangen specifieke uitkeringen	602	715	715	715	715	715
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.540	1.390	1.390	1.390	1.390	1.390

TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	25.051	23.428	17.456	10.485	9.350	10.495
TOTAAL-GENERAAL	56.952	52.025	51.791	47.046	44.991	45.611
PASSIVA	Rekening 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
<u>VASTE PASSIVA</u>						
Eigen vermogen	48.665	43.551	42.444	39.870	38.294	38.923
Algemene reserve	8.508	11.382	11.711	10.695	10.911	12.867
Bestemmingsreserves: - overige bestemmingsreserves	38.375	32.169	30.733	29.175	27.383	26.056
Resultaat na bestemming: nog te bestemmen resultaat	1.782	0	0	0	0	0
Voorzieningen	2.731	2.687	2.451	2.746	2.993	2.984
Voorzieningen	2.731	2.687	2.451	2.746	2.993	2.984
Vaste schulden met een rentetypische looptijd >1 jaar	0	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA	51.396	46.238	44.895	42.616	41.287	41.907
<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>						
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd <1 jaar	1.768	3.583	4.692	2.226	1.500	1.500
Kasgeldleningen (overig + openbare lichamen)	51					
Overige vlottende schulden	1.717	3.583	4.692	2.226	1.500	1.500
Overlopende passiva	3.788	2.204	2.204	2.204	2.204	2.204
Van Europese of Nederlandse overheid ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	1.429	719	719	719	719	719
Nog te betalen bedragen	2.359	1.485	1.485	1.485	1.485	1.485
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.556	5.787	6.896	4.430	3.704	3.704
TOTAAL-GENERAAL	56.952	52.025	51.791	47.046	44.991	45.611

Gewaarborgde geldleningen						
Garantstellingen						

(x €1.000)

* Het verloop van de activa is gebaseerd op huidige besluitvorming. Hierbij is nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, de mogelijke opbrengsten die hieruit voortkomen en het effect hiervan op andere balansposten.

Overzicht reserves- en voorzieningenpositie

Reserves en voorzieningen

Ontwikkeling reserves- en voorzieningenpositie 2021 - 2026

Omschrijving	JR 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserves	11.591	13.353	14.686	13.633	13.812	15.730
Bestemmingsreserves	35.291	30.198	27.758	26.237	24.482	23.193
Voorzieningen	2.731	2.687	2.451	2.746	2.993	2.984
Totaal	49.613	46.238	44.895	42.616	41.287	41.907

(x €1.000)

Toelichting

Reservestaat

In bovenstaande reservestaat zijn niet alleen de door uw raad genomen besluiten verwerkt, maar ook de voorgenomen investeringen zoals deze zijn opgenomen in het overzicht investeringen en waarbij een reserve als dekkingsmiddel is aangewezen. Hierdoor geeft de reservestaat een beter inzicht in de ontwikkeling en de stand van de reserves en voorzieningen. Immers de voorgenomen dekking van investeringen worden ten laste van de reserves weergegeven.

Overzicht reserves en voorzieningen

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Algemene reserves						
Algemene reserve	3.400	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Reserve zonder bestemming *	5.107	7.882	8.211	7.195	7.411	9.367
Reserve voor grondexploitatie *	3.084	3.011	2.975	2.938	2.901	2.863
Totaal algemene reserves	11.591	14.393	14.686	13.633	13.812	15.730
Overige bestemmingsreserves						
Reserve voor grondexploitatie met bestemming	577	577	577	393	0	0
Reserve dekking nadelig begrotingssaldo '20 - '22	1.882	n.v.t.				
Reserve afschrijving investeringen openbare ruimte met maatschappelijk nut	7.059	6.901	6.585	6.200	5.795	5.391
Reserve zandput Hooidijk	135	142	148	154	161	167
Reserve rioolbeheer **	3.242	3.242	3.059	2.952	2.837	2.702
Reserve matiging afvalstoffenheffing **	378	378	357	288	208	116

Reserve met bestemmingen	129	14	2	0	0	0
Reserve wegenbeheer (verkeersinfra)						
a. betonwegen	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
b. asfalt- en elementenverharding	2.765	1.537	1.557	1.577	1.597	1.619
Reserve verkeersontsluiting	488	459	409	359	309	309
Reserve afschrijving gemeentelijke gebouwen	10.864	10.143	9.470	8.799	8.138	7.511
Reserve afschrijving vervoermiddelen	631	507	384	305	227	168
Reserve gebouwenbeheer	1.677	n.v.t.				
Reserve automatisering	13	n.v.t.				
Reserve EPOS	0	n.v.t.				
Reserve duurzaamheid	474	143	143	143	143	143
Reserve achtergestelde lening Vitens	0	n.v.t.				
Reserve beschermd wonen	977	1.115	1.067	1.067	1.067	1.067
Totaal overige bestemmingsreserves	35.291	29.158	27.758	26.237	24.482	23.193
Totaal reserves	46.882	43.551	42.444	39.870	38.294	38.923
Voorzieningen						
Voorziening pensioenverplichting wethouders	1.649	1.748	1.848	1.949	2.053	2.157
Voorziening zandput Hooidijk	42	44	46	48	50	52
Voorziening voormalig personeel	199	8	1	0	0	0
Voorziening reparatie 3e WW-jaar	22	29	35	42	48	55
Voorziening gebouwenbeheer	408	337	0	186	321	199
Voorziening rioolbeheer	411	468	468	468	468	468
Voorziening matiging afvalstoffenheffing	0	53	53	53	53	53
Totaal voorzieningen	2.731	2.687	2.451	2.746	2.993	2.984
Totaal reserves/voorzieningen	49.613	46.238	44.895	42.616	41.287	41.907

(x € 1.000)

* De meerjarige positieve begrotingssaldi zijn als toevoeging meegenomen in de reserve zonder bestemming. Afhankelijk van de resultaten in de jaarrekeningen kunnen deze toevoegingen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, waaruit opbrengsten voort kunnen vloeien en mogelijk tot resultaat kunnen leiden, zijn niet meegenomen in de reservepositie.

** Het verloop van de reserve rioolbeheer en afvalstoffenheffing is gebaseerd op de huidige tarieven (zonder indexatie).

Bijlagen

Taakvelden overzicht

Exploitatie	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Lasten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-1.411.883	-1.432.299	-1.452.541	-1.521.205
0.2 Burgerzaken	-530.707	-537.015	-543.418	-551.570
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.5 Treasury	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	-423.482	-428.340	-433.270	-437.491
0.62 OZB niet woningen	-28.089	-28.510	-28.938	-29.372
0.64 Belastingen overig	-34.318	-34.833	-35.357	-35.887
0.7 Algemene uitkeringen gem.fonds	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	-1.957.967	-1.919.018	-2.025.469	-2.154.123
0.9 Vennootschapsbelasting	-31.370	-31.841	-32.319	-32.803
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	-4.417.816	-4.411.856	-4.551.312	-4.762.452
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.131.216	-1.193.502	-1.216.721	-1.229.680
1.2 Openbare orde en veiligheid	-376.842	-362.200	-367.637	-373.146
Totaal 1 Veiligheid	-1.508.058	-1.555.701	-1.584.359	-1.602.826
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-3.089.248	-3.329.987	-3.516.934	-3.520.125
2.2 Parkeren	-26.639	-26.949	-27.263	-27.582
2.4 Econom. havens en waterwegen	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-17.365	-17.626	-17.890	-18.159
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	-3.133.252	-3.374.561	-3.562.087	-3.565.866
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-145.011	-147.459	-149.559	-151.802
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-9.093.831	-3.403.212	-5.000	-5.000
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	-70.884	-71.587	-48.325	-49.050
3.4 Economische promotie	-31.436	-31.908	-32.386	-32.872
Totaal 3 Economie	-9.341.162	-3.654.166	-235.270	-238.724
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-586.794	-588.572	-587.377	-554.665
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	-1.157.269	-1.174.586	-1.192.163	-1.210.076
Totaal 4 Onderwijs	-1.744.063	-1.763.158	-1.779.540	-1.764.741
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-144.930	-136.749	-138.201	-139.674
5.2 Sportaccommodaties	-1.216.514	-1.185.161	-1.291.771	-1.339.067
5.3 Cultuurpresentatie-participat.	-79.824	-80.705	-71.599	-72.506

Exploitatie	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
5.4 Musea	-60.552	-61.460	-62.382	-63.318
5.5 Cultureel erfgoed	-98.396	-99.036	-99.963	-84.323
5.6 Media	-394.314	-399.560	-404.884	-386.289
5.7 Openbaar groen en recreatie	-1.951.133	-1.916.175	-1.930.093	-1.931.794
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	-3.945.663	-3.878.846	-3.998.893	-4.016.970
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	-1.492.648	-1.506.013	-1.521.908	-1.541.242
6.2 Wijkteams	-775.874	-786.641	-797.570	-809.434
6.3 Inkomensregelingen	-2.789.233	-2.831.319	-2.874.037	-2.917.147
6.4 Begeleide participatie	-1.045.646	-1.071.306	-1.085.351	-1.101.631
6.5 Arbeidsparticipatie	-417.798	-391.457	-397.202	-403.160
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-500.184	-507.686	-515.302	-523.031
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-2.061.657	-2.091.052	-2.123.415	-2.155.266
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-3.768.214	-3.811.533	-3.908.502	-3.966.226
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-197.850	-151.059	-142.784	-144.535
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-108.853	-110.486	-112.143	-113.825
Totaal 6 Sociaal domein	-13.157.957	-13.258.553	-13.478.212	-13.675.497
7 Volksgezondheid & milieu				
7.1 Volksgezondheid	-978.187	-992.664	-1.007.554	-1.022.668
7.2 Riolerings	-1.374.958	-1.324.877	-1.344.873	-1.375.600
7.3 Afval	-1.340.597	-1.391.470	-1.411.291	-1.431.740
7.4 Milieubeheer	-1.574.188	-1.725.876	-1.729.889	-1.033.099
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-386.477	-400.198	-407.390	-397.016
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	-5.654.407	-5.835.085	-5.900.996	-5.260.122
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	-846.567	-831.866	-707.319	-717.928
8.2 Grondexploitatie	-2.548.849	-2.549.780	-2.066.156	-2.067.115
8.3 Wonen en bouwen	-834.397	-846.836	-859.592	-872.447
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	-4.229.813	-4.228.482	-3.633.067	-3.657.490
9 Overhead				
0.4 Overhead	-8.606.897	-8.567.377	-8.653.755	-8.827.999
Totaal 9 Overhead	-8.606.897	-8.567.377	-8.653.755	-8.827.999
Totaal Lasten	-55.739.089	-50.527.786	-47.377.490	-47.372.687
Baten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	34.000	35.641	37.308	38.999
0.2 Burgerzaken	206.971	210.076	213.227	216.425
0.5 Treasury	358.947	359.893	361.392	361.392
0.61 OZB woningen	2.460.218	2.515.817	2.572.815	2.631.246
0.62 OZB niet woningen	2.102.761	2.155.645	2.209.860	2.265.438
0.64 Belastingen overig	62.303	63.238	64.186	65.149

Exploitatie	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
0.7 Algemene uitkeringen gem.fonds	28.093.000	29.741.000	31.517.000	29.657.000
0.8 Overige baten en lasten	9.000	9.135	9.272	9.411
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	33.327.201	35.090.445	36.985.059	35.245.060
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	46.428	47.125	47.831	48.549
1.2 Openbare orde en veiligheid	12.287	12.471	12.658	12.848
Totaal 1 Veiligheid	58.715	59.596	60.490	61.397
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	108.701	109.882	111.125	112.492
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	108.701	109.882	111.125	112.492
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	11.000	11.900	12.079	12.260
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.088.831	3.398.212	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	31.538	32.011	32.491	32.978
3.4 Economische promotie	209.172	211.573	214.296	217.511
Totaal 3 Economie	9.340.541	3.653.695	258.866	262.749
4 Onderwijs				
4.2 Onderwijshuisvesting	2.769	2.886	3.004	3.049
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	390.007	395.858	401.795	407.822
Totaal 4 Onderwijs	392.777	398.743	404.800	410.872
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.2 Sportaccommodaties	175.060	177.896	180.774	183.486
5.3 Cultuurpresentatie-participat.	6.640	6.640	0	0
5.7 Openbaar groen en recreatie	20.291	20.591	20.896	21.209
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	201.990	205.127	201.670	204.695
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	238.964	269.451	270.582	271.327
6.3 Inkomensregelingen	2.131.092	2.163.059	2.195.504	2.228.437
6.5 Arbeidsparticipatie	44.964	45.638	46.323	47.018
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	52.284	53.068	53.864	54.672
Totaal 6 Sociaal domein	2.467.304	2.531.216	2.566.274	2.601.454
7 Volksgezondheid & milieu				
7.2 Riolering	1.582.058	1.592.899	1.603.228	1.625.993
7.3 Afval	1.668.157	1.682.687	1.697.365	1.712.192
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	355.531	360.864	366.276	371.771
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	3.605.745	3.636.449	3.666.869	3.709.956

Exploitatie	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	62.741	63.682	64.637	65.607
8.2 Grondexploitatie	2.502.336	2.502.569	2.018.237	2.018.477
8.3 Wonen en bouwen	704.058	713.123	722.323	733.158
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	3.269.134	3.279.374	2.805.197	2.817.242
9 Overhead				
0.4 Overhead	108.223	108.646	110.576	112.235
Totaal 9 Overhead	108.223	108.646	110.576	112.235
Totaal Baten	52.880.331	49.073.172	47.170.924	45.538.149
Stortingen				
1 Veiligheid				
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal 1 Veiligheid	0	0	0	0
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	-1.095.000	-1.125.000	-1.155.000	-1.185.000
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	-1.095.000	-1.125.000	-1.155.000	-1.185.000
4 Onderwijs				
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal 4 Onderwijs	0	0	0	0
5 Sport, cultuur & recreatie				
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	0	0	0	0
6 Sociaal domein				
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal 6 Sociaal domein	0	0	0	0
7 Volksgezondheid & milieu				
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	0	0	0	0
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	0	0	0	0
9 Overhead				
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal 9 Overhead	0	0	0	0
Totaal Stortingen	-1.095.000	-1.125.000	-1.155.000	-1.185.000
Onttrekkingen				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.10 Mutatie reserves	31.370	31.841	32.319	82.803
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	31.370	31.841	32.319	82.803
1 Veiligheid				
0.10 Mutatie reserves	28.182	8.182	8.182	8.182
Totaal 1 Veiligheid	28.182	8.182	8.182	8.182
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	1.479.353	1.555.486	1.605.153	1.569.770

Exploitatie	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024	Meerjarenbegroting 2025	Meerjarenbegroting 2026
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	1.479.353	1.555.486	1.605.153	1.569.770
3 Economie				
0.10 Mutatie reserves	29.000	29.000	5.000	5.000
Totaal 3 Economie	29.000	29.000	5.000	5.000
4 Onderwijs				
0.10 Mutatie reserves	442.822	442.822	439.822	405.439
Totaal 4 Onderwijs	442.822	442.822	439.822	405.439
5 Sport, cultuur & recreatie				
0.10 Mutatie reserves	439.507	356.752	301.307	252.307
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	439.507	356.752	301.307	252.307
6 Sociaal domein				
0.10 Mutatie reserves	140.491	10.000	0	0
Totaal 6 Sociaal domein	140.491	10.000	0	0
7 Volksgezondheid & milieu				
0.10 Mutatie reserves	775.533	896.614	898.075	226.596
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	775.533	896.614	898.075	226.596
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
0.10 Mutatie reserves	160.000	135.000	0	0
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	160.000	135.000	0	0
9 Overhead				
0.10 Mutatie reserves	557.599	186.849	127.849	67.157
Totaal 9 Overhead	557.599	186.849	127.849	67.157
Totaal Onttrekkingen	4.083.858	3.652.546	3.417.707	2.617.255
Saldo van baten en lasten na bestemming	130.100	1.072.932	2.056.141	-402.283

Overzicht investeringen

Onderstaand is de meerjareninvesteringsprognose opgenomen. Deze bestaat uit lopende kredieten die in het verleden beschikbaar zijn gesteld, maar nog niet zijn afgerond. Het overzicht is aangevuld met een aantal nieuwe kredieten voor investeringen. Van een aantal kredieten is het restantbedrag opgenomen. Dit wil zeggen dat het project deels afgerond is in het verleden.

Omschrijving van de investering	Nieuw of Bestaand	Meerjarenbegroting 2023 - 2026												Last begroting 2023	Last begroting 2024	Last begroting 2025	Last begroting 2026
		Beschikbaar gesteld						Dekking	Ten laste van reserves								
		< 2022	2023	2024	2025	2026	Verwacht afrondingsjaar		2023	2024	2025	2026					
Programma 2 Verkeer en openbare ruimte																	
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 3	Bestaand - begroting 2020	152.000					Onbekend	Reserve afschrijving maatschappelijk nut									
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 4: nieuw materiaal herinrichting	Bestaand - begroting 2021	145.000					Onbekend	Reserve afschrijving maatschappelijk nut									
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 5: nieuw materiaal herinrichting	Nieuw		150.000				Onbekend	Reserve afschrijving maatschappelijk nut									
Renovatie lichtmasten areaal 2020	Bestaand - begroting 2020	25.000					2022	Reserve afschrijving maatschappelijk nut	25.000								
Renovatie lichtmasten areaal 2021	Bestaand - begroting 2021	25.000					2022	Reserve afschrijving maatschappelijk nut	25.000								
Renovatie lichtmasten areaal 2022	Bestaand - begroting 2022	25.000					Onbekend	Reserve afschrijving maatschappelijk nut									
Renovatie lichtmasten areaal 2023	Nieuw		25.000				2023	Exploitatie						1.250	1.250	1.250	
Renovatie lichtmasten areaal 2024	Nieuw			25.000			2024	Exploitatie								1.250	1.250

Renovatie lichtmasten areaal 2025	Nieuw				25.000	2025	Exploitatie									1.250
Renovatie lichtmasten areaal 2026	Nieuw				25.000	2026	Exploitatie									
Opzetstrooier nr.5 (t.b.v. VW crafter)	Bestaand - begroting 2021	38.000				2022	Exploitatie					6.333	6.333	6.333	6.333	
Sneeuwplög nr. 2 (t.b.v. tractor)	Bestaand - begroting 2018	9.500				2022	Exploitatie					1.188	1.188	1.188	1.188	
Vervangen zoutloods gemeentewerf	Bestaand - begroting 2022 / Voortgangrapportage 2022	145.000				Onbekend	Exploitatie					7.250	7.250	7.250		
Reconstructie JC van Andelweg	Bestaand - begroting 2022	275.000				2023	Exploitatie					27.500	27.500	27.500		
Fietspaden plan: Aanleg ontbrekende schakel JJ Gorterlaan	Bestaand - begroting 2022	363.000				Onbekend	Exploitatie					14.520	14.520	14.520		
Reconstructie paden Dorpspark Rouveen	Nieuw		44.000			2023	Exploitatie					2.933	2.933	2.933		
Afkoppelen en herinrichten Acaciastraat, Leliestraat ged. en Beukenlaan ged. in Rouveen	Nieuw		251.000			2023	Exploitatie					25.100	25.100	25.100		
Verkeersplan Rouveen	Bestaand - begroting 2022	50.000				Onbekend	Exploitatie					5.000	5.000	5.000		
Reconstructie Groensland	Nieuw		410.000			2023	Exploitatie					16.400	16.400	16.400		
Herinrichting Korte Kerkweg	Bestaand - raadsbesluit 05-06-2018	31.524 (restant)				2022	Reserve afschrijving maatschappelijk nut	31.254								
Fietspad Reggersweg	Bestaand - raadsbesluit 05-06-2018	100.000				2022	Reserve afschrijving maatschappelijk nut	100.000								

Fietspad Heerenweg	Bestaand - raadsbesluit 04-07-2017	1.135.000				2023	Reserve afschrijving maatschappelijk nut		1.135.000							
Ontsluiting Oosterparelweg	Bestaand - raadsbesluit 17-10-2017	896.000				2022	Exploitatie bestemmingsplan industrieterrein Bullingerslag									
Herinrichting omgeving station	Bestaand - begroting 2016 / 2019	520.000				Onbekend	Reserve afschrijving maatschappelijk nut									
Middenwolderweg klimaatadaptatie	Nieuw			100.000		2024	Exploitatie							5.000	5.000	
Verkeersplan Rouveen fase 2	Nieuw			n.t.b.		2024	Exploitatie									
Duikerbrug Conradsweg	Nieuw			285.000		2024	Exploitatie							7.125	7.125	
Stovonde: linksaf Burgermeester v/d Walstraat en fietspad	Nieuw		916.000			2023	Exploitatie						45.800	45.800	45.800	
Verbeteren wegenstructuur Staphorst	Nieuw				n.t.b.	2025	Exploitatie									
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 6 in combinatie met Vechthorst	Nieuw					90.000 2026	Exploitatie									
Nieuwe ontsluitingsweg De Slagen: voorbereiding	Nieuw		25.000			2023	Exploitatie						1.250	1.250	1.250	
Nieuwe ontsluitingsweg De Slagen: uitvoering	Nieuw			n.t.b.		2024	Exploitatie									
Herinrichting Bergerslag - Staphorster Kerkweg (fietsverbinding / afkoppelen)	Nieuw					900.000 2026	Exploitatie									

Fietspaden plan	Nieuw			2.000.000		2024	Exploitatie								100.000	100.000
Verbeteren oversteek zwembad	Nieuw			n.t.b.		2024	Exploitatie									
Reconstructie kruising Halfweg	Nieuw			n.t.b.		2024	Exploitatie									
Reconstructie Poeleweg	Nieuw				370.000	2025	Exploitatie									13.800
Sneeuwplow t.b.v. trekker (groot)	Nieuw		13.000			2023	Exploitatie						1.300	1.300	1.300	
Programma 3 Economie en ondernemen																
Beveiliging bedrijventerrein	Bestaand - begroting 2018	50.000					Onbekend	Reserve grondexploitatie								
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en toerisme																
Aanleg ventilatiesysteem gymlokaal Koedrift IJhorst	Bestaand - begroting 2022	35.000				2022	Exploitatie					2.333	2.333	2.333	2.333	
Activiteitenzone Rouveen	Bestaand - begroting 2018	365.000					Onbekend	Exploitatie (geen afschrijving over grond € 130.000)							23.500	23.500
Verlichting sportvelden VV Staphorst	Nieuw		250.000			2023	Exploitatie						12.500	12.500	12.500	
Programma 7 Gezondheid en milieu																
GRP-V 2016-2020 - jaarschijf 2021	Bestaand - begroting 2021	671.000				2022	Reserve rolring	671.000								
GRP-V - jaarschijf 2023	Nieuw		584.000			2023	Reserve rolring		584.000							
GRP-V - jaarschijf 2024	Nieuw			1.277.000		2024	Reserve rolring			1.277.000						
GRP-V - jaarschijf 2025	Nieuw				498.000	2025	Reserve rolring				498.000					
GRP-V - jaarschijf 2026	Nieuw					644.000	2026	Reserve rolring								

Energiebesparende maatregelen gemeentelijke gebouwen	Bestaand - begroting 2013	300.000					Onbekend	Afschrijving wordt gedekt uit energiebesparing									
Begraafplaats Scholenland uitbreiding	Bestaand - begroting 2020	250.000					2025	Exploitatie									8.333
Begraafplaats Staphorst uitbreiding	Bestaand - raadsbesluit 19-01-2021	37.500					2023	Exploitatie						1.250	1.250	1.250	
Groot onderhoud begraafplaats Staphorst	Bestaand - begroting 2020	140.000					2023	Exploitatie						7.000	7.000	7.000	
Programma 9 Overhead																	
Bestelbus met open laadbak	Nieuw			47.000			2024	Exploitatie							9.400	9.400	
Pick-up bus met laadkraan	Nieuw			55.000			2024	Exploitatie							11.000	11.000	
Maaiaarm grote trekker	Nieuw		20.000				2023	Exploitatie						2.500	2.500	2.500	
Kleine trekker	Bestaand - begroting 2022	60.000					Onbekend	Exploitatie						7.500	7.500	7.500	
Grote trekker	Nieuw		210.000				2023	Exploitatie						26.250	26.250	26.250	
Pick-up bomenploeg	Nieuw	45.000					2022	Exploitatie						5.625	5.625	5.625	
Pick-up bus serviceploeg	Bestaand - begroting 2021	48.000					2022	Exploitatie					6.000	6.000	6.000	6.000	
Grasmaaier 1 groen	Nieuw		50.000				2023	Exploitatie						5.000	5.000	5.000	
Grasmaaier 2 rood	Nieuw		10.000				2023	Exploitatie						2.500	2.500	2.500	
Rolbezem t.b.v. trekker	Nieuw		18.000				2023	Exploitatie						2.571	2.751	2.571	
Elektrische auto	Nieuw		45.000				2023	Exploitatie						6.429	6.429	6.429	

Verduurza ming gemeenteh uis (naar energielab el C in 2023)	Bestaand - raadsbesluit 11-05-2021	2.700 .000					2023	Exploitatie						180.0 00	180.0 00	180.0 00
Hardware ICT	Nieuw	377.6 58	140. 000	35.00 0	115. 000	n.t.b .	Jaar van beschikb aar stellen	Exploitatie					90.00 0	140.0 00	140.0 00	140.0 00

Indicatoren

Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2020	2021
Staphorst	9,3	10,0

Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2020	2021
Staphorst	7,2	8,6

Kosten externe inhuur (x € 1.000)

Gebied	2020	2021
Staphorst	1.311	1.187

Organisatiekosten (kosten per inwoner)

Gebied	2020	2021
Staphorst	702	822

% Overhead

Overhead als % van totale lasten

Gebied	2020	2021
Staphorst	16,9	18,2

Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners, 12-17 jaar)

Bron: Halt

Gebied	2020	2021
Staphorst	20	20
Gemeenten < 25.000 inwoners	90	70

Aantal misdrijven in 2021 (per 1.000 inwoners)

Bron: CBS - Diefstallen/Criminaliteit

Gebied	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners
Staphorst	0,9	1,4	2,0	0,3
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,1	2,3	4,3	0,6

Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen in %)

Bron: CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2020	2021
Staphorst	59,9	59,9
Gemeenten <25.000 inwoners	48,8	48,9

Vestigingen van bedrijven (per 1.000 inwoners, 15 t/m 64 jaar)

Bron: LISA

Gebied	2020	2021
Staphorst	169,3	173,8
Gemeenten <25.000 inwoners	165,3	171,4

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (niet ingeschreven op school)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2020	2021
Staphorst	4,1	3,6
Gemeenten < 25.000 inwoners	2,7	2,5

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (ongeeoorloofd afwezig)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2019	2021
Staphorst	9	5
Gemeenten < 25.000 inwoners	19	13

Vroegtijdige schoolverlaters (VO+MBO, 12-23 jaar)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2020	2021
Staphorst	1,1 %	0,8 %
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,3 %	1,5 %

% niet sporters van 19 jaar en ouder

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2020
Staphorst	56,3
Gemeenten < 25.000 inwoners	50,1

Aantal re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners, 15-75 jaar)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2020	2021
Staphorst	40,0	30,0
Gemeenten < 25.000 inwoners	120,0	120,0

Werkloze jongeren (% jeugdwerkloosheid: 16-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2019	2020
Staphorst	1,0 %	1,0 %
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,0 %	1,0 %

Banen (aantal per 1.000 inwoners, 15-64 jaar)

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2020	2021
Staphorst	833,2	836,2
Gemeenten < 25.000 inwoners	670,1	677,3

Kinderen in uitkeringsgezin

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2019	2020
Staphorst	2	2
Gemeenten <25.000 inwoners	3	3

Bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners, 18 jaar en ouder)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2020	2021
Staphorst	176,5	146,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	259,5	216,5

% Jongeren met delict voor rechter (12-21 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2019	2020
Staphorst	0	0
Gemeenten < 25.000 inwoners	1	1

% Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021
Staphorst	0,8

% Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021
Staphorst	6,4
Gemeenten < 25.000 inwoners	11,9

% Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2019	2020
Staphorst	0,0	0,0
Gemeenten < 25.000 inwoners	0,4	0,4

% Netto arbeidsparticipatie

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Gebied	2019	2020
Staphorst	73,9	73,2
Gemeenten < 25.000 inwoners	69,7	69,4

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Gebied	2020	2021
Staphorst	330	320
Gemeenten < 25.000 inwoners	629	640

% Hernieuwbare elektriciteit

Bron: Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor

Gebied	2019	2020
Staphorst	17,8	29,4

Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)

Bron: CBS - Statistiek Huishoudelijk Afval

Gebied	2019	2020
Staphorst	55	59
Gemeenten < 25.000 inwoners	126	129

% Demografische druk (personen 0-20 jaar en 65 jaar e.o. in verhouding tot personen van 20-65 jaar)

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

Gebied	2021	2022
Staphorst	84,7	84,7
Gemeenten < 25.000 inwoners	79,4	80,2

Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)

Bron: BAG

Gebied	2020	2021
Staphorst	10,1	12,2
Gemeenten < 25.000 inwoners	9,5	8,6

Gemiddelde woonlasten éénpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2021	2022
Staphorst	730	803
Gemeenten < 25.000 inwoners	778	-

Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2021	2022
Staphorst	754	829
Gemeenten < 25.000 inwoners	862	-

Gemiddelde WOZ-waarde woningen

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Gebied	2020	2021
Staphorst	276.000	291.000
Overijssel	235.000	251.000

